

BERGEN KOMMUNE
KOMMUNEREVISJONEN

REVISJONSRAPPORT

Forvaltningsrevisjonsprosjektet

Økonomi, kapasitet og kompetanse i barnevernstjenesten

1 Forord

Bergen kommunerevisjon har gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjektet *Økonomi, kapasitet og kompetanse i barneverntjenesten*.

I kommunelovens § 77 nr. 4 heter det:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med om den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).”

Det presiseres at kommunerevisjonens arbeid med forvaltningsrevisjon ikke innbefatter en vurdering av hensiktsmessigheten i de vedtak som blir gjort av politiske organer med beslutningsmyndighet.

Vi ønsker å takke byrådsavdeling for helse og omsorg, alle ansatte i barneverntjenesten som har besvart spørreskjemaet og samtlige barnevernledere for deres bidrag underveis i prosjektet.

Prosjektet er planlagt og gjennomført av Aud Merethe Alme. Rita Dora Olsen og Terje Vangen har vært viktige bidragsytere i prosjektets avslutningsfase.

Bergen 01.12.08

Rune Mydland (kst. kommunerevisor)

SAMMENDRAG

Bakgrunnen for prosjektet er et vedtak fattet i bystyresak 260-04 (KTRU-sak 40-04) der det blant annet ble lagt inn en bestilling på et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot kostnader til barnevernstjenesten i Bergen kommune.

Med utgangspunkt i kontrollutvalgets bestilling er formålet med prosjektet å undersøke i hvilken grad økonomi, kapasitet og kompetanse påvirker barneverntjenestens arbeid.

For å oppfylle prosjektets formål har vi formulert følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad styrer forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse barneverntjenestens arbeid?

2. I hvilken grad sikrer Bergen kommune at innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud på barnevernområdet i tråd med kommunens mål?

Barneverntjenesten i Bergen kommune er spredt på 8 kontorer/bydeler. Gjennom begge problemstillingene ønsker vi å belyse om det er variasjoner i tjenestetilbudet mellom de 8 bydelene. Gjennom problemstilling 2 ønsker vi i tillegg å belyse hva byrådsavdeling for helse og omsorg gjør for å unngå at variasjoner bidrar til at barn i barnevernet får ulikt tjenestetilbud.

Problemstillingene blir belyst ved hjelp av ulike datakilder. Den viktigste datakilden er en spørreskjemaundersøkelse foretatt blant samtlige ansatte med ansvar for barnevernfaglige vurderinger. For å finne ut hvordan forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse begrenser barnverntjenestens arbeid, har det vært viktig for oss å få belyst dette av dem som fatter vedtakene og følger opp barna i det daglige. Spørreskjemaet er innrettet etter beslutningspunktene i saksbehandlerkjeden i bydelsbarnevernet; meldinger, undersøkelser og ulike former for tiltak etter barnevernloven. I tillegg til spørreskjemaet har vi intervjuet samtlige barnevernledere (8 stk) og representanter fra seksjon for sosial og barnevern (byrådsavdeling for helse og sosial). Andre datakilder er fylkesmannens statistikk samt analyser av tilgjengelige aktivitets- og regnskapsdata (blant annet styringskortet for Bergen kommune og statusrapporter for barneverntjenesten).

1.1 I hvilken grad styrer forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse barneverntjenestens arbeid?

Noen utvalgte resultater fra spørreskjemaundersøkelsen og intervjuer

Undersøkelsen viser at omtrent samtlige ansatte mener at eget kontor i stor grad arbeider godt med meldinger, undersøkelser, hjelpetiltak i hjemmet, akutt plasseringer, omsorgsovertakelser, frivillige plasseringer. Videreføring av tiltak for ungdom over 18 år er imidlertid det arbeidsområdet der litt færre ansatte mener at eget kontor i stor grad arbeider godt.

Det er ikke til å komme forbi at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse er med på å legge premissene for barneverntjenestens forutsetninger for å kunne gjøre en god jobb. Vår vurdering er at de ansatte gjennom undersøkelsen har formidlet at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse i noen grad virker styrende for barneverntjenestens arbeid. I hvor stor grad disse forholdene oppleves som styrende varierer imidlertid for de ulike arbeidsprosessene og mellom de ulike barneverntjenestene.

Økonomi

Våre data viser at utgiftene til barnevernstjenester underlagt byrådsavdeling for helse og omsorg i perioden 2005 - 2007 har økt med 20,7 mill kr, nærmere bestemt fra 299,1 mill kr i 2005 til 319,8 mill.

kr i 2007. Ressursbruken har for hvert år i perioden vært noe større enn budsjettet. ~~Budsjettet for (2005) 2006~~ var mindre enn det som faktisk ble brukt på området året før, men for 2007 var det budsjettet med større utgifter enn forbruket foregående år.

Med ett unntak (Åsane) har alle barneverntjenestene i den aktuelle treårsperioden hatt en økning i ressursbruken. Økningen varierer imidlertid til dels betydelig fra kontor til kontor og tre kontorer, Bergenhus, Fyllingsdalen og Ytrebygda (i tillegg til Åsane) hadde en liten nedgang i ressursbruken fra 2005 til 2006.

Spørreskjemaundersøkelsen viser at det totalt sett er få respondenter som oppgav at økonomiske konsekvenser i stor grad har påvirket arbeidet knyttet til meldinger, undersøkelser, akutt plasseringer, omsorgsovertakelser og frivillige plasseringer. Noen flere (8 % og 13 %) av respondentene oppgav imidlertid at økonomiske konsekvenser påvirket arbeidet med hjelpetiltak. Ved ett kontor var det flere enn hver femte ansatte som oppgav at arbeidet med hjelpetiltak i stor grad ble påvirket av økonomiske konsekvenser. Det var imidlertid i tilknytning til arbeidet med tiltak til unge over 18 år at økonomiske konsekvenser i størst grad påvirket vedtaksarbeidet. Av de ansatte oppgav totalt 19 % at arbeidet med hjelpetiltak til unge over 18 år i stor grad ble påvirket av økonomiske konsekvenser. Ved to kontorer oppgav hhv hver fjerde og halvparten av de ansatte dette.

Undersøkelsen har vist at det har vært et økt fokus på kostnader i barneverntjenesten i løpet av de siste årene. I spørreskjemaundersøkelsen oppgav hver femte ansatte at hensynet til kostnader var langt mer styrende for beslutningene i dag enn for kun få år tilbake. Dette synspunktet gjorde seg spesielt gjeldende ved tre kontorer. I intervju gav barnevernlederne forskjellige forklaringer på det økte økonomifokuset. Barnevernkontorene er i større grad enn før bundet til å holde budsjettene, og byrådsavdelingen har også et større fokus på økonomistyring og økonomirapportering. De ansatte har også i løpet av de siste årene i større grad blitt ansvarliggjort mht bruken av midler. Unique Familia¹ synliggjør for saksbehandlerne hva ulike tiltak koster over tid. At budsjettansvaret ble lagt til resultatensleder har også bidratt til å ansvarliggjøre barnevernlederne, gruppelederne og den enkelte saksbehandler. Fra byrådsavdelingen ble det pekt på at økt fokus på kostnader er i tråd med føringer fra staten, jf dreining mot økt bruk av tiltak i hjemmet.

Det varierte ved de enkelte barnevernkontorene i hvilken grad det ble gjort økonomiske konsekvensvurderinger i vedtaksarbeidet. En barnevernleder oppgav at de valgte det tiltaket som var best egnet for barnet - uansett hva tiltaket kostet. En annen barnevernleder uttalte at trang økonomi ved kontoret hadde ført til at de var villige til å redusere på kvaliteten i tiltakene. Dette innebar færre barn på tiltak og billigere tiltak enn før. Ved de øvrige kontorene opplyste barnevernlederne at kartlagt behov var styrende for vedtakene som ble fattet, men dersom et rimeligere tiltak ivaretok barnets behov vil dette bli valgt fremfor et dyrere tiltak.

Byrådsavdelingen og barnevernledere, med ett unntak, oppgav våren 2008 at fokuset på økonomi og kostnader ikke var avgjørende for vedtakene som ble fattet. Vår oppfatning er imidlertid at det økte kostnadsfokuset på enkelte områder synes å ha konsekvenser for vedtakene. I hvilken grad dette innebærer at hensynet til barnet og barnevernfaglige vurderinger faktisk blir tilsidesatt på grunn av økonomiske vurderinger er det vanskelig å mene noe om. Vi konstaterer imidlertid at det er ansatte i barneverntjenesten som oppgav at de i stor grad opplevde at dette skjedde. Selv om andelen ansatte som opplevde dette er liten, og til dels svært liten, finner vi disse funnene bekymringsfulle. Dersom økonomihensyn fører til at barn ikke får de riktige tiltakene kan dette gi store personlige kostnader for barnet. I verste fall kan dette føre til at det senere må settes inn tiltak som er mer kostnadskrevende. At tiltakene skal være til barnets beste er imidlertid ikke ensbetydende med at barn har krav på de dyreste tiltakene, men det er altså faglige vurderinger som skal legges til grunn for beslutningene som tas. Hvis

¹ Barneverntjenestens saksbehandlerssystem

to forskjellige tiltak ut fra en barnevernfaglig vurdering anses å være like tjenelige for barnet, kan og bør imidlertid kommunene ut fra hensynet til kostnadseffektivitet velge det rimeligste tiltaket.

Kapasitet

Spørreskjemaundersøkelsen har vist at totalt sett er det få respondenter som oppgav at kapasitet i stor grad påvirket arbeidet knyttet til undersøkelser, akutt plasseringer, omsorgsovertakelser, frivillige plasseringer og tiltak til unge over 18 år på en negativ måte. Når det gjelder arbeidet med meldinger og hjelpetiltak i hjemmet var det imidlertid noen flere (hhv 13 % og 10 %) som oppgav at kapasitet i stor grad påvirket arbeidet på en negativ måte.

Undersøkelsen gir etter vår mening indikasjoner på at kapasitetsproblemer går utover kvaliteten på de ansattes arbeid. I spørreskjemaundersøkelsen oppgav over halvparten av de ansatte ved fire kontorer at manglende kapasitet i stor grad førte til at det ikke ble gjort tilfredsstillende arbeid. Disse oppfatningene kom klarest til uttrykk ved de kontorene som hadde flest antall saker pr saksbehandler. Halvparten av barnevernlederne oppgav også i intervju at bemanningen i forhold til arbeidsmengden ved eget kontor er for lav.

De viktigste årsakene til kapasitetsproblemer er ifølge barnevernlederne for lav bemanning, økende saksmengde og høyt sykefravær. Etter vår mening må barneverntjenestens økonomiske rammebetingelser også ansees som en overordnet og avgjørende årsak til de opplevde kapasitetsproblemer. Det enkelte kontors økonomiske rammer vil i stor grad være styrende for muligheten til å rekruttere og beholde ønsket personell. I motsetning til byrådsavdelingen mener vi derfor det er fare for at trange økonomiske rammer kan føre til at kontorene ikke har tilstrekkelig kapasitet/bemanning til å kunne gi den hjelpen som er nødvendig. Både byrådsavdelingen og mange av barnevernlederne uttalte også at eventuelle kapasitetsproblemer kunne gå på bekostning av systematisk oppfølging av tiltak (for eksempel tiltaksplaner).

Våren 2008 omfordelte byrådsavdelingen ressursene mellom kontorene for å rette opp kapasitetsforskjeller. Dette mener vi underbygger vurderingen om at trange økonomiske rammer kan føre til at kontorene ikke har hatt tilstrekkelig kapasitet/bemanning til å gi nødvendig hjelp. Vi mener imidlertid at tiltaket ikke er tilstrekkelig for å løse de opplevde kapasitetsproblemer i barneverntjenesten.

Kompetanse

Vi har vurdert det som betryggende at de fagansatte høsten 2007 i liten grad opplevde at manglende kompetanse førte til at barneverntjenesten henla meldinger og undersøkelser og unnlot å iverksette ulike tiltak.

Det er allikevel trekk ved kompetansesituasjonen i barneverntjenesten som etter vår vurdering gir grunn til uro. Nesten hver tiende ansatte (7 %) opplevde høsten 2007 at eget kontor i stor grad regelmessig hadde saker de ikke hadde tilstrekkelig kompetanse til å håndtere. En del barnevernledere uttalte også i intervjuer at de er skeptiske til i hvilken grad samtlige ansatte er rustet til å løse stadig mer komplekse og alvorlige barnevernssaker. De ansatte oppgav også at for få muligheter til opplæring/videreutdanning/kompetanseutvikling er en av de viktigste utfordringene for barneverntjenesten i tiden fremover.

Data fra styringskortet har vist at andelen ansatte med relevant videreutdanning er synkende, og ligger langt under målet byrådsavdelingen har tallfestet. Det var også forholdsvis store variasjoner mellom bydelene mht hvor stor andel av de ansatte som hadde videreutdanning. Andelen ansatte med videreutdanning var lavest ved de kontorene som hadde flest antall saker pr fagstilling (begge pr. 31.12.2007). Under halvparten av barnevernskntorene hadde utarbeidet opplæringsplaner. Det ble også rapportert at det var en utfordring å se eget kontor som en opplæringsinstans for Buf-etat.

De ansattes kompetanse er helt avgjørende for kvaliteten i barnevernarbeidet. Vi vil understreke betydningen av at førstelinjetjenesten har relevant kompetanse. Vi antar at en omlegging av tiltaksbruken til økt vekt på forebyggende og lokale tiltak forsterker behovet for kompetanseutvikling ytterligere. Byrådet behandlet 05.11.08 sak 432/08: Rekrutterings- og kompetanseplan for barneverntjenesten i Bergen 2009-2012. Saken skal videre til bystyret for behandling.

1.2 I hvilken grad sikrer Bergen kommune at innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud på barnevernområdet i tråd med kommunens mål?

Byrådsavdelingen for helse og omsorg har et overordnet ansvar for å sikre at innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted.² Tjenestetilbudet er organisert i 8 autonome resultatenheter. Byrådet har delegert alle fagfullmakter etter lov om barnevern til barnevernsjef ved det enkelte kontor. Byrådsavdelingen ønsker å unngå for sterk styring i form av detaljerte rundskriv etc. Begrunnelsen er at de mener dette kan innskrenke den nødvendige fleksibiliteten som barnevernloven forutsetter når hvert tiltak skal tilpasses det enkelte barns behov. Det er derfor i slike tilfeller naturlig med en viss variasjon i tjenestetilbudet.

Det er vår vurdering at undersøkelsen på flere punkter viser variasjon i tjenestetilbudet som indikerer at innbyggerne i de ulike bydelene ikke er sikret et likeverdig tjenestetilbud (jf. våre vurderinger under problemstilling 1). Vi mener at på enkelte områder er variasjonene såpass store at de ikke kan tilskrives naturlig forventet variasjon.

Undersøkelsen avdekker bydelsvise variasjoner og rapporterer ulikheter knyttet til:

- opplevelse av den økonomiske situasjonen ved eget kontor
- hvor mye det tas hensyn til økonomiske konsekvensvurderinger i vedtaksarbeidet
- antall saker pr fagstilling, og opplevde kapasitetsproblemer
- andel ansatte med videreutdanning ved de enkelte barnevernkontorene
- rammebetingelser for videreutdanning
- andelen henleggelse både av meldinger og undersøkelser
- andelen undersøkelser behandlet innen tre måneder
- andelen barn i hjelpetiltak med tiltaksplan, og kvaliteten på tiltaksplanene
- evaluering av hjelpetiltak
- syn på kostnader ifm institusjonsplasseringer (frivillige plasseringer)
- videreføring av tiltak for ungdommer over 18 år
- oppfatninger av skillet mellom meldinger og undersøkelser
- terskler for inntak
- kriterier for å anmelde vold og overgrep
- praktisering av støttekontakt og tilsynsførerordningen
- noen kontorer har egne tiltaksavdelinger, mens andre ikke har dette
- tilleggsytelser gitt til fosterhjem

Undersøkelsen har vist at andelen fristoversittelser på meldinger er liten, og nesten alle barn under omsorg har omsorgsplan.

Vår undersøkelse viser at byrådsavdeling for helse og omsorg er klar over at det er variasjoner mellom bydelene. Det er iverksatt en rekke tiltak som kan bidra til å sikre et mest mulig likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted, for eksempel:

² Bystyresak 48/02: Melding om barnevernet i Bergen kommune 2001.

- Etablering av sentral kvalitetsgruppe bestående av 2 barnevernsjefer og 3 representanter fra byrådsavdelingen som skal kartlegge risikoområder
- Byrådsavdelingen bruker styringskortet og lederavtalene for aktivt å følge opp vedtakspraksisen ved de enkelte barnevernkontorene
- Etablering av rutiner for budsjettoppfølgingen gjennom månedlig rapportering til byrådsavdelingen om utviklingstrekk og tiltaksplaner for eventuelt å bringe budsjettene i balanse. I tillegg til dette avholdes det halvårlige oppfølgingsdager der indikatorene i styringskortet blir fulgt opp
- Endring i budsjettfordelingen fra 2007 slik at det nå i større grad enn før blir tatt utgangspunkt i trekk ved tjenesten/bydelen. Dette har medført omfordeling av ressurser, styrking av enkeltbydeler og nytt fokus
- Det blir arrangert seminarer for å harmonisere praksis ift terskler, henleggelsespraksis, håndtering av ulike typer klienter
- Innføring av nytt saksbehandlersystem (Unique Familia)
- Utvikling av generelle rutiner og veiledere ifm internkontroll og tjenesteutvikling

Ved enkelte anledninger har byrådsavdeling for helse og omsorg tatt initiativ til etablering av nettverk knyttet til spesielt utfordrende arbeidsoppgaver. Byrådsavdelingen ønsker imidlertid at disse nettverkene på sikt skal drives av tjenestene selv.

Vår undersøkelse viser videre at omtrent halvparten av barnevernlederne er fornøyde med måten byrådsavdelingen arbeider for å styrke likeverdigheten i tjenestetilbudet på barnevernområdet. Resten er imidlertid skeptisk til om byrådsavdelingen på en god måte sikrer brukerne et likeverdig tilbud. Disse mener at byrådsavdelingen bør arbeide videre med følgende tiltak for å koordinere barnevernkontorene på en bedre måte:

- styrke samarbeidet på tvers av kontorene
- koordinere tiltaksarbeidet i bydelene
- styrke fagutviklingen i tjenestene
- harmonisere vedtakspraksis, et slikt arbeid er allerede igangsatt

1	INNLEDNING	1
1.1	BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	1
1.2	FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.....	1
1.3	AVGRENSNINGER	2
1.4	REVIDERT ENHET	2
1.5	METODE OG FREMGANGSMÅTE.....	2
1.5.1	Spørreskjemaundersøkelse.....	2
1.5.2	Dokumentanalyse	3
1.5.3	Intervjuer	3
1.5.4	Fremstilling av data fra spørreskjemaundersøkelsen	3
1.6	KOMMUNIKASJON MED ADMINISTRASJONEN	4
2	KORT OM BARNEVERNTJENESTEN	5
2.1	KOMMUNALT OG STATLIG ANSVAR	5
2.1.1	Kommunalt ansvar	5
2.1.2	Statlig barnevernmyndighets ansvar	5
2.2	FINANSIERINGSORDNINGEN FOR BARNEVERNTJENESTEN I BERGEN KOMMUNE	6
2.3	ØKONOMI.....	8
2.3.1	Budsjett- og regnskapstall for barneverntjenesten (2005 – 2007).....	8
2.3.2	Ressursbruket ved de ulike barneverntjenestene (2005 – 2007).....	8
2.3.3	Barneverntjenestens ressursbruk fordelt på funksjonsområde og art (2007).....	9
2.3.4	Ressursbruk sammenlignet med et utvalg av andre kommuner (KOSTRA-tall)	11
2.4	KAPASITET	13
2.4.1	Kapasitet i barneverntjenesten i Bergen sammenlignet med andre byer	13
2.4.2	Kapasitet i barneverntjenesten i Bergen.....	14
2.5	KOMPETANSE.....	15
3	REVISJONSKRITERIER.....	16
3.1	BARNEVERNTJENESTENS ANSVAR OG PRINSIPPER FOR VIRKSOMHETEN	16
3.1.1	Det biologiske prinsipp.....	16
3.1.2	Det mildeste inngreps prinsipp.....	16
3.2	BARNEVERNFAGLIGE OPPGAVER	17
3.2.1	Meldinger.....	17
3.2.2	Undersøkelser	17
3.2.3	Hjelpetiltak for barn og barnefamilier.....	17
3.2.4	Hjelpetiltak for unge over 18 år.....	19
3.3	HENSYNET TIL BARNAS BESTE OG KOMMUNENS ANSVAR FOR ET LIKEVERDIG OG KVALITATIVT GODT TJENESTETILBUD	19
3.4	KOMMUNENS PLIKT TIL Å SØRGE FOR NØDVENDIGE BEVILGNINGER	19
3.5	KOSTNADSEFFEKTIV BARNEVERNTJENESTE	20
3.6	INTERNKONTROLL	20
4	MELDINGER, UNDERSØKELSER OG TILTAK.....	22
4.1	OPPFØLGING AV MELDINGER	22
4.2	GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSER	23
4.3	IVERKSETTING OG OPPFØLGING AV ULIKE HJELPETILTAK.....	25
4.3.1	Hjelpetiltak i hjemmet.....	25
4.3.2	Akutt plasseringer	26
4.3.3	Omsorgsovertagelse	27
4.3.4	Frivillige plasseringer	28
4.3.5	Tiltak for ungdom over 18 år	29
4.3.6	Får barna hjelp til rett tid?.....	30
4.4	UTFORDRINGER I BYDELSBARNEVERNET	31
4.5	ØKONOMI, KAPASITET OG KOMPETANSE I BARNEVERNET	32
4.5.1	Økonomi i barneverntjenesten.....	32
4.5.2	Kostnadseffektive tjenester?.....	35
4.5.3	Kapasitet i barneverntjenesten.....	37
4.5.4	Kompetanse i barneverntjenesten.....	38
4.6	LIKEVERDIG TJENESTETILBUD I BARNEVERNTJENESTEN?	40
4.6.1	Fylkesmannens rapportering.....	40
4.6.2	Byrådsavdelingen arbeid for å sikre et likeverdig tjenestetilbud.....	43
4.6.3	Byrådsavdelingens arbeid for å koordinere de ulike barnevernkontorene?.....	44

4.7	INTERNKONTROLL	46
4.7.1	Byrådsavdelingens internkontroll.....	46
4.7.2	Internkontroll i barneverntjenesten	47
5	VURDERINGER	50
5.1	MELDINGER, UNDERSØKELSER OG ULIKE TILTAK	50
5.1.1	Arbeid med meldinger	50
5.1.2	Undersøkelser	51
5.1.3	Hjelpetiltak	53
5.2	ØKONOMI, KAPASITET OG KOMPETANSE	56
5.2.1	Økonomi	56
5.2.2	Kapasitet.....	58
5.2.3	Kompetanse.....	59
5.3	LIKEVERDIG TJENESTETILBUD?	60
5.4	AVSLUTTENDE KOMMENTARER	62

FIGUROVERSIKT

<i>Figur 1: Barnevernsutgifter underlagt byrådsavd. for helse og omsorg for årene 2005-2007.</i>	8
<i>Figur 2: Ressursbruk i resultatenehetene for årene 2005-2007.</i>	9
<i>Figur 3: Ressursbruk i barneverntjenesten fordelt etter tjenester.</i>	10
<i>Figur 4: Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barneverntjenesten</i>	11
<i>Figur 5: Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet</i>	12
<i>Figur 6: Utviklingen i antall barn med undersøkelse eller tiltak i løpet av året pr årsverk i perioden 2005-2007.</i>	13

TABELLOVERSIKT:

<i>Tabell 1: Oversikt over antall undersøkelser, hjelpetiltak og plasseringer utenfor hjemmet pr. fagstilling, fordelt etter bydeler pr. 31.12.2007.</i>	14
<i>Figur X: Andelen ansatte i barneverntjenesten med videreutdanning for årene 2006 og 2007.</i>	15
<i>Tabell 2: Oversikt over meldinger totalt, henlagte meldinger, andel henlagte meldinger. Prosent og antall.</i>	22
<i>Tabell 3: Oversikt over antall avsluttende undersøkelser, undersøkelser konkludert med vedtak, antall henlagte undersøkelser og henleggelsesprosent fra 2005-2007. Antall og andel.</i>	23
<i>Tabell 4: Antall barn med tiltak i løpet av året i og utenfor opprinnelig familie fra 2005 til 2007. Prosent og (antall):</i>	25
<i>Tabell 5: De ansattes syn på utfordringer. Antall.</i>	31
<i>Tabell 6: Fristoversitting og henlagte meldinger, kommunenivå og bydelsnivå 2. halvår 2007.</i>	40
<i>Tabell 7: Antall avsluttede undersøkelser, antall konkludert med vedtak og henleggelsesprosenten 2. halvår 2007, bydelsnivå og kommunenivå.</i>	41
<i>Tabell 8: Antall avsluttede undersøkelser og saksbehandlingstid fordelt på bydelsnivå og kommunenivå i 2. halvår 2007. Prosent og antall.</i>	42
<i>Tabell 9: Barn i hjelpetiltak som har tiltaksplan, kommunenivå og bydelsvis. Andel og (antall)</i>	42
<i>Tabell 10: Barn under omsorg med omsorgsplaner, kommunenivå og bydelsvis. Andel og (antall)</i>	43
<i>Tabell : Organisasjonskart, internt delegasjonsdokument, stillingsbeskrivelser, systemer og rutiner og opplæringsplan fordelt bydelsvis.</i>	47

2 INNLEDNING

2.1 Bakgrunn for prosjektet

Bakgrunnen for prosjektet er et vedtak fattet av kontrollutvalget 4. mai 2004. Vedtaket innebar blant annet en bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot kostnader til barneverntjenesten i Bergen kommune.

2.2 Formål og problemstillinger

Med utgangspunkt i kontrollutvalgets bestilling er formålet med prosjektet å undersøke i hvilken grad økonomi, kapasitet og kompetanse påvirker barneverntjenestens arbeid.

For å oppfylle prosjektets formål har vi formulert følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad styrer forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse barneverntjenestens arbeid?

Problemstillingen blir belyst ved hjelp av en spørreskjemaundersøkelse foretatt blant de ansatte i kommunens barneverntjeneste, intervjuer med barnevernlederne og byrådsavdeling for helse og sosial, fylkesmannens statistikk samt analyser av tilgjengelige aktivitets- og regnskapsdata (blant annet styringskortet³ for Bergen kommune, statusrapporter for barneverntjenesten).

Først besvarer vi problemstillingen ved å kartlegge og vurdere hvordan forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse påvirker barneverntjenestens arbeid med meldinger, undersøkelser og ulike tiltak. Deretter besvarer vi problemstillingen ved å kartlegge og vurdere på et mer generelt grunnlag hvordan forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse påvirker barneverntjenestens arbeid.

Kommunene har stor grad av frihet til å organisere tjenestene slik de ønsker, og de har frihet til å utforme tjenestetilbudet som gis. I forarbeidene til sosialtjenesteloven påpekes det at loven på den ene siden skal gi kommunene frihet til å utforme hjelpetilbudet, men på den annen side skal loven søkes utformet slik at den legger grunnlaget for at landets samlede sosialpolitiske mål skal nås. Det er et overordnet og nasjonalt mål å sikre trygghet og rimelige levekår for alle. I lovarbeidet påpekes det at den lokale utformingen av tjenestetilbudet ikke må komme i strid med kravet om likeverdighet og likebehandling (Ot.prp.nr.29 (1990-1991), s.15)

Barneverntjenesten i Bergen kommune er spredt på 8 kontorer/bydeler. Vi ønsker derfor å undersøke hvorvidt det foreligger eventuelle variasjoner i tjenestetilbudet mellom bydelene. Ut fra dette har vi formulert følgende problemstilling:

2. I hvilken grad sikrer Bergen kommune at innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud på barnevernområdet i tråd med kommunens mål?

Problemstillingen blir belyst ved å oppsummere og vurdere funn fra spørreskjemaundersøkelsen, intervjudata, rapportering til fylkesmannen og data fra styringskortet for Bergen kommune. For å belyse problemstillingen trekker vi også inn forhold knyttet til internkontroll i barneverntjenesten.

³ Balansert målstyring er innført som styringssystem, og det er etablert et eget styringskort for tjenesten. Barneverntjenestens styringsindikatorer er delt inn i 4 perspektiver; bruker-, tjeneste-, økonomi- og medarbeiderperspektiv.

2.3 Avgrensninger

Data for budsjetter og regnskap gjelder i perioden fra 2005 til og med 2007. Tallmateriale for å belyse kapasitet i barneverntjenesten gjelder for situasjonen pr 31.12.07. Dokumentasjon for å beskrive kompetansen til de ansatte blir tatt ut fra andelen ansatte med videreutdanning i årene fra 2006 til 2007. Opplysninger om meldinger, undersøkelser og ulike tiltak på kommunenivå gjelder for perioden 2005-2007. Rapporterte avvik ift meldinger, undersøkelser, tiltaksplaner og omsorgsplaner gjelder pr 31.12.07. Spørreskjemaundersøkelsen tar utgangspunkt i hvordan de barnevernfaglig ansatte (heretter omtalt som ansatte) i barneverntjenesten opplevde egen arbeidssituasjon høsten 2007. Intervjuer er gjennomført sommeren/tidlig høst 2008.

2.4 Revidert enhet

Byrådsavdeling for helse og omsorg er revidert enhet i forvaltningsrevisjonsprosjektet. Av byrådsavdelingens tre seksjoner er barneverntjenestens arbeidsområde plassert i seksjon for sosial og barnevern. Seksjonen er ansvarlig for å forberede og iverksette byrådets vedtak innenfor barneverntjenestens arbeidsområde, og følge opp underliggende etater. Byrådsavdelingen har ingen formelle fullmakter i enkeltsaker, men arbeider med overordnede strategier i budsjetterings- og planleggingsarbeid, og har et spesielt ansvar for tjenesteutvikling som sikrer innbyggerne et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av bosted.⁴

Innenfor sosial og barnevern har byrådsavdelingen tre hovedansvarsområder: underliggende etater, Utekontakten og Barnevernvakten (døgnåpen beredskap som også betjener kommunene Askøy, Fjell, Sund og Øygarden) samt åtte lokale barneverntjenester i Arna, Bergenhus, Fana, Fyllingsdalen, Laksevåg, Ytrebygda, Årstad og Åsane. Barneverntjenesten i hver enkelt bydel blir ledet av en enhetsleder som har ansvar for drift og kvalitet på tjenestene, og rapporterer til kommunaldirektøren. Det er også etablert en ordning med rådgivere som i flere saker fungerer som et ledd mellom enhetslederne og kommunaldirektøren.

2.5 Metode og fremgangsmåte

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er lagt opp etter Norges kommunerevisorsforbunds (NKRF) standard for forvaltningsrevisjons - RSK 001 "Standard for forvaltningsrevisjon".

2.5.1 Spørreskjemaundersøkelse

Spørreskjemaundersøkelsen i dette prosjektet bygger på et spørreskjema som kommunerevisjonen i Oslo utarbeidet i forbindelse med prosjektet: *"Bydelsbarnevernet i Oslo kommune. En undersøkelse av påstandene om at det tas utilbørlig hensyn til økonomi i bydelsbarnevernet."*⁵ Spørreskjemaet er i stor grad beholdt i sin opprinnelige form. Vi har imidlertid tilpasset skjemaet etter forholdene i barneverntjenesten i Bergen, og lagt til noen spørsmål om forholdet mellom barneverntjenesten og Buf-etat, region vest (vedlegg 4⁶). Hensikten med spørreskjemaet er å få kjennskap til i hvilken grad de ansatte opplever at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse påvirker vedtaksarbeidet ved eget kontor. Spørreskjemaet er kvalitetssikret internt i kommunerevisjonen og av byrådsavdeling for helse og omsorg. I tillegg ble spørreskjemaet testet ut ved ett barnevernkontor. Barnevernlederen og to kuratorer besvarte her spørreskjemaundersøkelsen for å sikre at spørsmålene ble oppfattet som relevante for å belyse de ansattes erfaringer og synspunkter, og at skjemaet enkelt lot seg besvare.

⁴ Melding om barnevernet i Bergen Kommune 2001.

⁵ Det er innhentet tillatelse til å bruke spørreskjemaet.

⁶ I dette vedlegget finner du også data på terskler for tiltak i barneverntjenesten som vi ikke har omtalt i rapporten.

Spørreskjemaet ble sendt til alle barnevernfaglige ansatte i Bergen kommune, til sammen 160 ansatte.⁷ Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 08.11.2007 til 31.12.2007. Til sammen svarte 152 av 160 respondenter på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 95 %.

2.5.2 Dokumentanalyse

Det er innhentet en rekke skriftlige dokumenter for å belyse problemstillingene. Blant annet har vi tatt i bruk og analysert fylkesmannens årsrapporter, rapportering og statistikk fra byrådsavdelingen for helse og omsorg (styringskort, statusrapporter), rapportering og statistikk fra oppvekstfordelingen, økonomiplaner, generell barnevernstatistikk, Kostrattall samt budsjett- og regnskapstall.

2.5.3 Intervjuer

Etter at resultatet fra spørreskjemaundersøkelsen forelå, intervjuet vi fra mai til september 2008 barnevernlederne i de åtte bydelene. Vi intervjuet også tre representanter for byrådsavdelingen for helse og omsorg, seksjon for sosial og barnevern 18. september 2008. Totalt ble altså 9 intervjuer gjennomført. Fra hvert intervju ble det skrevet et referat som ble sendt til intervjuobjektet for verifisering og kommentarer. Alle referatene er verifisert.

Samtlige intervjuer tok for seg generelle spørsmål, i tillegg til å følge opp funn fra spørreskjemaundersøkelsen. I perioden fra spørreundersøkelsen ble gjennomført til intervjuene ble avviklet, foretok imidlertid byrådsavdelingen våren 2008 en omfordeling av ressursene bydelene imellom. Dette har endret rammebetingelsene ved enkelte av kontorene etter at spørreundersøkelsen ble gjennomført. Dette vil vi ta hensyn til i våre vurderinger.

2.5.4 Fremstilling av data fra spørreskjemaundersøkelsen

I rapporten presenterer vi først funn ift meldingsarbeidet, deretter arbeidet med undersøkelser og til slutt ulike tiltak. I spørreskjemaet (vedlegg 1) har vi operert med følgende svarkategorier: "meget liten grad", "ganske liten grad", "ganske stor grad" og "meget stor grad". For å forenkle fremstillingen av datamaterialet er svarkategorien "meget liten grad" og "ganske liten grad" slått sammen til "i liten grad", og "ganske stor grad" og "stor grad" er slått sammen til "i stor grad".

Resultatene på kommunenivå av arbeidet med meldinger, undersøkelser og ulike tiltak blir presentert i vedlegg 2. I tabellene viser rubrikken for "Totalt" hvor mange som har besvart spørsmålet. De respondentene som valgte svaralternativet "vet ikke/ikke aktuelt" ble tatt ut av undersøkelsen. Antallet (N) varierer derfor på de ulike spørsmålene. Begrunnelsen for at vi tok disse svarene ut av undersøkelsen er at vi mener det gir et riktigere bilde av situasjonen ved det enkelte tjenestested at kun de som mener at de har en kvalifisert mening om spørsmålet er med i utvalget.

Etter at vi har presentert resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen på kommunenivå, trekker vi frem eventuelle funn på bydelsnivå (vedlegg 3)⁸. Dette gjør vi dersom vi identifiserer betydelige avvik ved bydelskontorene (dvs. dersom 1 av 5 eller flere av respondentene ved et bydelskontor melder om avvikende praksis).

⁷ Utvalget ble gjort av byrådsavdeling for helse og omsorg via et uttrekk fra Unique Familia (adressebok). Studenter, nyansatte, ansatte i permisjon eller med langtidssykemelding, samt ansatte med irrelevante arbeidsoppgaver ble ikke inkludert i spørreundersøkelsen. Dette utgjorde til sammen 37 personer. Barnevernlederne er inkludert i datamaterialet.

⁸ I dette vedlegget blir resultatene fra spørreundersøkelsen presentert i sin helhet.

2.6 Kommunikasjon med administrasjonen

Oppstartsbrev ble sendt til byrådsavdeling for helse og omsorg 13. september 2007. Vi hadde et møte med dem 28. september for å informere om undersøkelsen, og få innspill på spørreskjemaet. I tillegg har vi vært i kontakt pr telefon og e-post for å få oversendt nødvendige opplysninger. Rapporten ble sendt på høring til byråd for helse og omsorg 4. november 2008, med tilbakemeldingsfrist 24.11.2008.

3 KORT OM BARNEVERNTJENESTEN

I dette kapitlet gjør vi først kort rede for ansvarsfordelingen mellom kommunal barneverntjeneste og statlig barnevernmyndighet, samt finansieringsordningen for den kommunale barneverntjenesten. Deretter presenterer vi budsjett-, regnskapstall-, ressursbruk og netto driftsutgifter for barneverntjenesten i perioden 2005-2007. Til slutt belyser vi forhold knyttet til kapasitet og kompetanse i barneverntjenesten.

Det er barnevernloven som regulerer ansvarsfordelingen mellom det kommunale barnevernet og statlig barnevernmyndighet. Statlig barnevernmyndighet inkluderer departement, direktorat, fem regionkontorer med tilknyttede fagteam, fylkesnemnda og fylkesmannen.

3.1 Kommunalt og statlig ansvar

3.1.1 Kommunalt ansvar

Omsorg for og oppdragelse av barn er i første rekke foreldrenes ansvar. Det er imidlertid slik at foreldre kan ha behov for hjelp i kortere eller lengre perioder, for eksempel fordi de kommer i en vanskelig livssituasjon. Da kan barnevernet bistå barn og familier slik at barn sikres gode levekår og utviklingsmuligheter.

I følge Lov om barneverntjenester har barneverntjenesten i kommunene ansvaret for:

- gi råd og veiledning (forebyggende arbeid)
- treffe vedtak i henhold til loven (ift meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak), eventuelt innstille til vedtak
- hjelpetiltak i hjemmet
- initiativ til plassering av barn utenfor hjemmet
- oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet
- godkjenning av fosterhjem

Det er barneverntjenesten i kommunene som tar initiativet til at barn bør plasseres utenfor hjemmet. Kommunen har ansvaret for å utrede saken og gjennomføre en undersøkelse, jf. barnevernloven § 4-3, dette inkluderer også å hente inn sakkyndige vurderinger dersom det er behov for det. Plassering av barn utenfor hjemmet skjer enten ved at kommunen selv treffer vedtak (frivillig vedtak), eller ved at kommunen fremmer sak for fylkesnemnda (tvangsvedtak).

3.1.2 Statlig barnevernmyndighets ansvar

Buf-etat. Bufetat består av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og fem regionkontorer med underliggende tiltak. De fem regionene øst, sør, vest, Midt-Norge og nord har et utøvende ansvar for barnevernet. Det statlige barnevernet skal:

- sørge for at det finnes institusjonsplasser
- rekruttere og formidle fosterhjem,
- etter anmodning fra kommunen bistå den kommunale barneverntjenesten ved plassering av barn utenfor hjemmet,
- sørge for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning.⁹

Fylkesnemnda. I enkelte situasjoner kan det være grunner til å fatte vedtak om at barnet må flytte fra foreldrene mot foreldrenes vilje. Det er fylkesnemnda som behandler og fatter vedtak i disse sakene. Fylkesnemnda er et uavhengig, statlig forvaltningsorgan som i stor grad følger

⁹ Rundskriv Q-06/2007: Oppgave- og ansvarsfordeling mellom kommuner og statlige barnevernmyndigheter - herunder om betalingsordninger i barnevernet. Framstillingen av ansvar og senere finansiering av tiltakene bygger i stor grad på dette rundskrivet

saksbehandlingsreglene som gjelder for de alminnelige domstolene. Fylkesnemnda har ansvaret for å treffe vedtak om en rekke tiltak etter barnevernloven, men har først og fremst vedtaksmyndighet i forbindelse med tvangssaker, for eksempel ved omsorgsovertakelse og spesielle tiltak overfor barn med alvorlige atferdsvansker. Fylkesnemnda treffer vedtak etter forslag fra kommunen. Alle vedtak som skjer uten foreldrenes og /eller ungdommenes samtykke må fattes av/godkjennes av fylkesnemnda for sosiale saker.¹⁰ Når det er fattet et vedtak om omsorgsovertagelse blir omsorgen for barnet overført til barneverntjenesten.

Fylkesmannen. Fylkesmannen plikter å føre særlig tilsyn med barneverntjenesten i de enkelte kommunene og fylkeskommuner og skal:

- sørge for at kommuner og fylkeskommuner får råd og veiledning
- påse at kommuner og fylkeskommuner utfører de oppgavene de er pålagt etter loven
- føre tilsyn med institusjoner

Tilsynet innebærer at fylkesmannen skal påse at lovpålagte oppgaver blir utført, og at oppgavene blir utført innenfor rammen av loven. Kontroll av for eksempel lovpålagte tidsfrister er derfor et viktig område.

3.2 Finansieringsordningen for barneverntjenesten i Bergen kommune¹¹

Bergen kommune har det økonomiske ansvaret for sine oppgaver etter barnevernloven, som inkluderer å dekke kostnadene til forebyggende hjelpetiltak i hjemmet. Staten har imidlertid tatt ansvaret for å utvikle, implementere og delvis finansiere enkelte hjelpetiltak for familier som har barn med adferdsproblemer.¹² Dersom et ordinært hjelpetiltak i regi av kommunen blir sett som et alternativ til plassering utenfor hjemmet, så kan statlig regionalt barnevern påta seg å dekke utgiftene.

Staten har det økonomiske ansvaret for utgifter til etablering og drift av barneverninstitusjoner, kjøp av private og kommunale institusjonsplasser og utgifter til fosterhjem dersom disse overstiger satsen for kommunal betaling, jf barnevernloven §§ 9-4 og 9-5.

Når barn blir plassert utenfor hjemmet i statlige barneverntiltak skal den kommunen som har søkt om tiltaket betale en andel av oppholdsutgiftene etter satser fastsatt av Barne- og likestillingsdepartementet. Satsene¹³ for 2008 pr plass er som følgende:

¹⁰ Statusrapport for barneverntjenesten i Bergen 2006, s. 13.

¹¹ Rundskriv Q-06/2007: Oppgave og ansvarsfordelingen mellom kommuner og statlige barnevernmyndigheter - herunder om betalingsordninger i barnevernet.

¹² Evidensbaserte behandlingsmetoder, for eksempel MST (multisystemisk terapi, FFT (funksjonell familieterapi, PMTO (parent management training).

¹³ Brev datert 18. februar 2008 fra Barne- og familiedepartementet til landets kommuner.

Statlig barneverntiltak	Pris pr plass pr måned
Barneverninstitusjoner	28 319
Sentre for foreldre og barn med full forpleining	28 319
Sentre for foreldre og barn der det føres egen husholdning	17 063
Fosterhjem	25 260
Statlige familiehjem og statlige beredskapshjem	25 260
Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	13 160
MST (multisystemisk terapi)	12 630
FFT (funksjonell familieterapi)	12 630
PMTO (parent management training)	0
Webster Stratton	0
Øvrige hjelpetiltak i kommunal regi som alternativ til plassering utenfor hjemmet	Avtales i det enkelte tilfellet

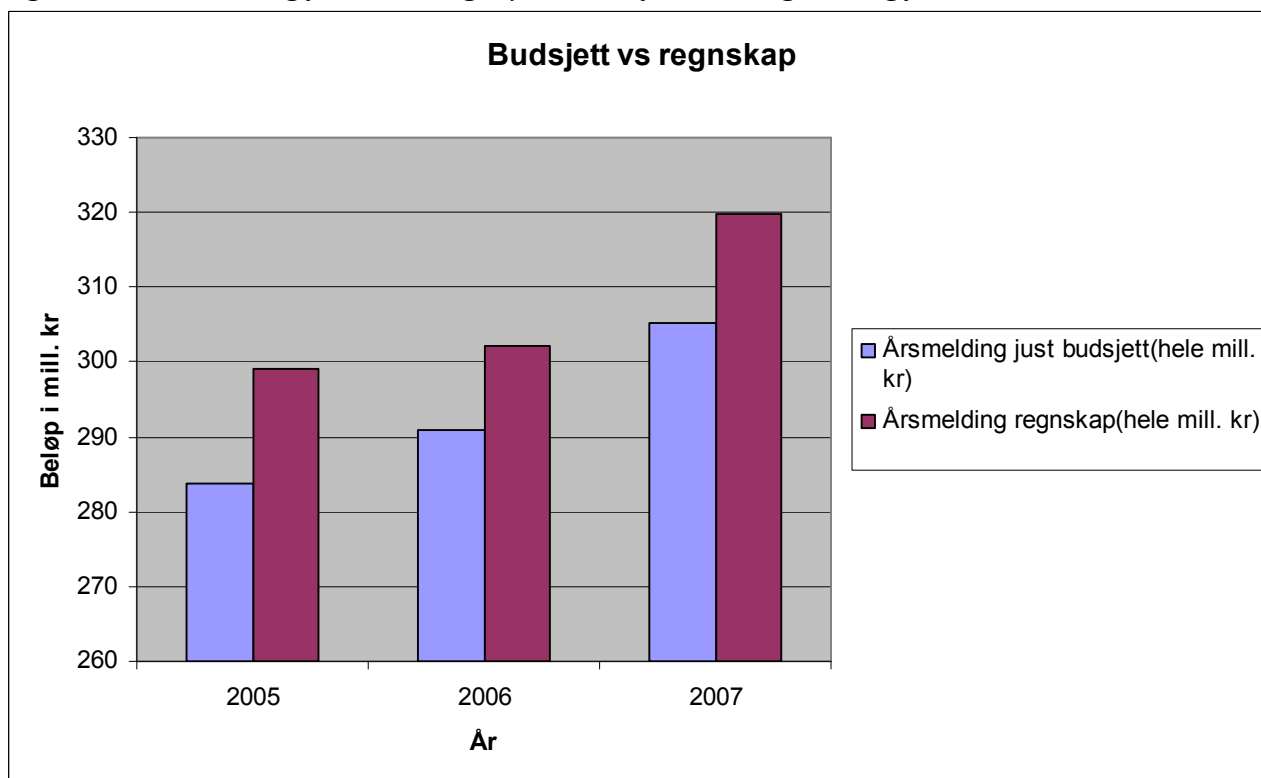
3.3 Økonomi

3.3.1 Budsjett- og regnskapstall for barneverntjenesten (2005 – 2007)

Bergen kommunes årsmelding for 2007 viser at byrådsavdeling for helse og omsorg brukte ca 320 mill. kr på tjenesteområde 02 Barnevern.¹⁴ I tillegg ble det i forbindelse med kommuneadvokatens arbeid med barnevernssaker og erstatningsutvalgets sekretariat brukt 8 mill. kr på tjenesteområde 02 Barnevern. Bykassens totale netto driftsutgifter i 2007 var på kr 7.410 mill. kr.¹⁵ Ovennevnte barnevernsrelaterte utgifter utgjorde ca 4,4 % (328/7410) av dette.

For barnevernsutgiftene som er underlagt byrådsavdeling for helse og omsorg fremgår de tre siste årenes utvikling i regnskap og budsjett av nedenstående diagram.

Figur 1: Barnevernsutgifter underlagt byrådsavd. for helse og omsorg for årene 2005-2007.

Figuren viser at i nominelle kroner har barnevernsutgiftene økt med ca 8 % i den aktuelle treårsperioden. Budsjettet har i alle tre årene ikke dekket forbruket for barnevernet under ett. Det er ikke noen trend med økte merforbruk, men i snitt ligger en 4-5 % over budsjett i perioden. Budsjettoverskridelsen er kommet i år med bedret kommuneøkonomi.

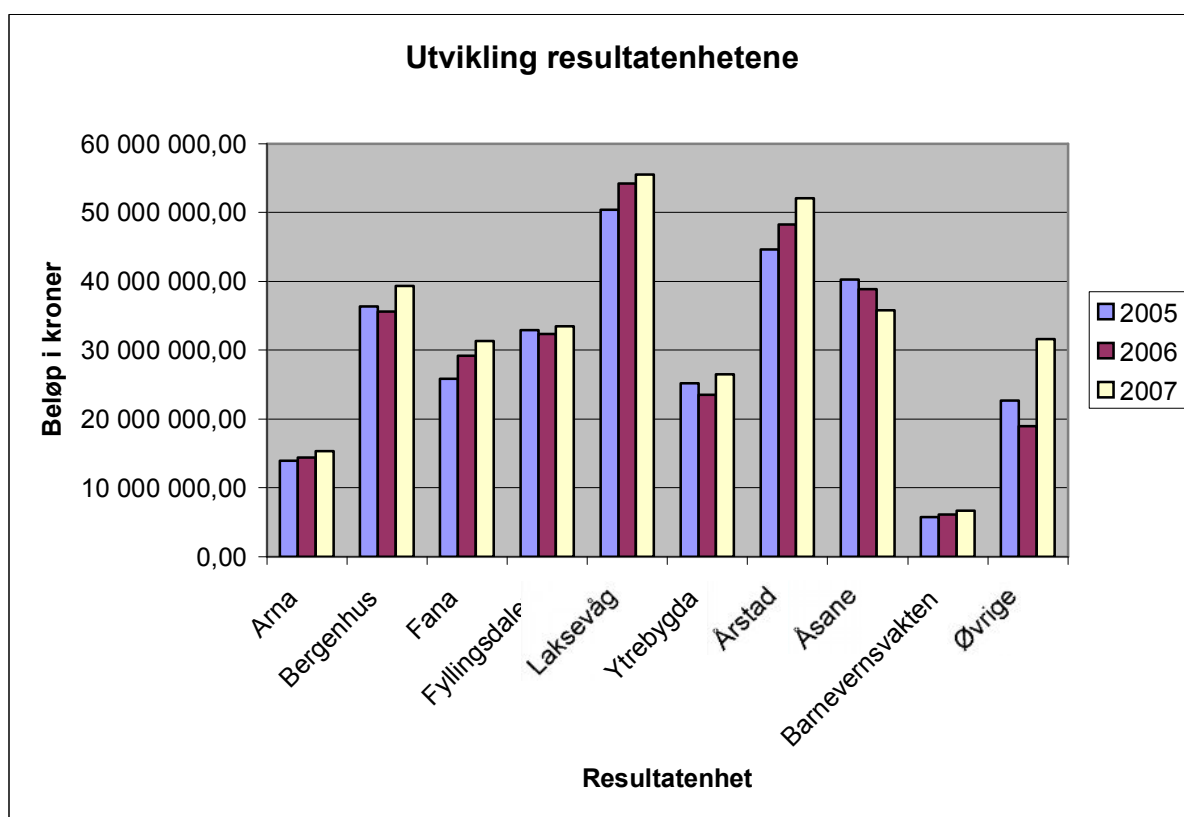
3.3.2 Ressursbruken ved de ulike barneverntjenestene (2005 – 2007)

Bergen kommune er organisert etter en tonivå modell med et byrådsnivå og et resultatenhetsnivå. Hovedvekten av ressursbruken i barnevernet finner vi i bydelsbarnevernet, som blir definert som en resultatenhet innenfor det samme geografiske området som ble brukt ved den tidligere bydelsorganiseringen av kommunen.

¹⁴ Tjenesteområde 02 Barnevern omfatter følgende tjenester: 23190 Sommerleirene, 24410 Barnevernstjenesten, 24420 Barnevernvakten, Tiltak i familien og Tiltak utenfor familien

¹⁵ Jf. skjema 1b.

Figur 2: Ressursbruk i resultatenehetene for årene 2005-2007.

I tallene over har en benyttet de 9 resultatenehetene som er underlagt barnevernstjenesten og samlet resten under "øvrige". Totalen blir lik nettoutgiften på barnevernstjenesten, kr. 327,8 mill. kr i følge årsregnskapet for 2007.

Sammenligner vi resultatenehetene ser vi at det er størst vekst i barnevernsutgiftene i Årstad, Laksevåg og Fana. I tillegg ser vi en økning av "øvrige" i 2007. For de andre resultatenehetene er det marginale endringer, med unntak av Åsane som viser en nedadgående trend de siste årene.

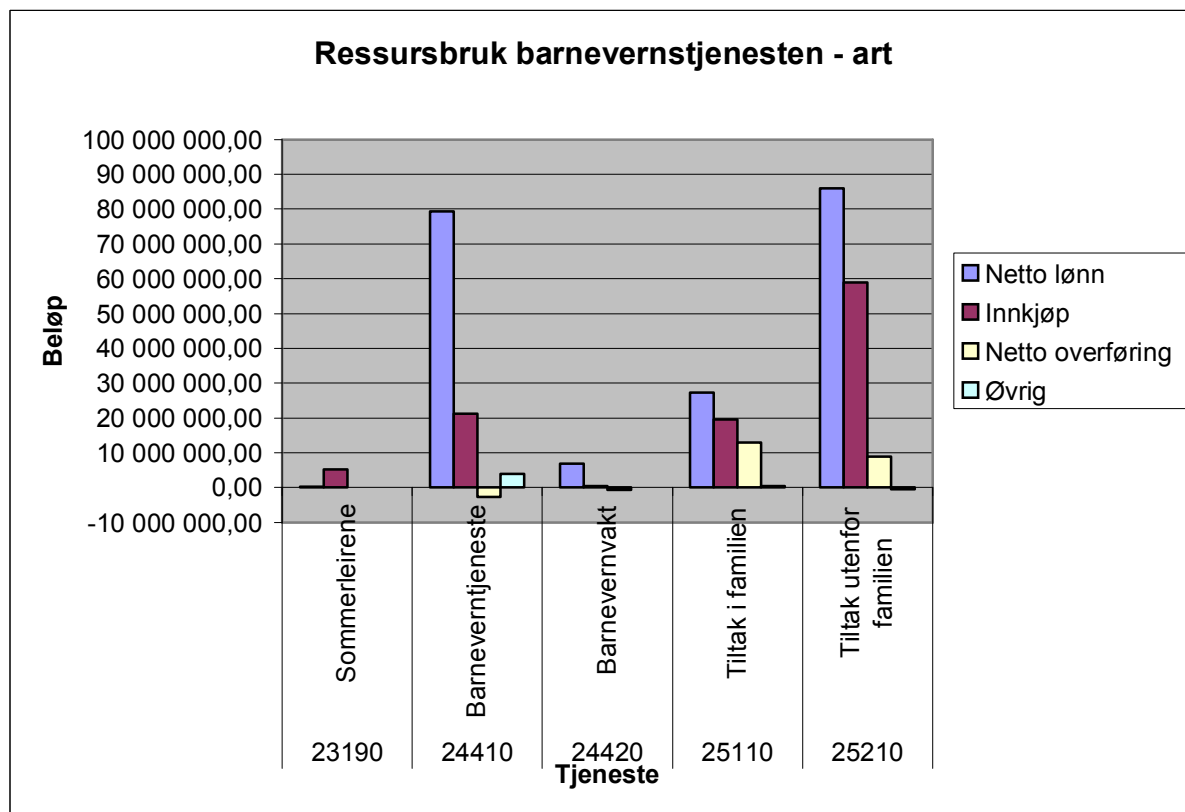
Det hadde vært ønskelig å kunne sammenligne de ulike barneverntjenestenes enhetskostnader, eksempelvis tiltakskostnader pr barn som mottar tiltak. Manglende opplysninger på barneverntjenestenivå om hvor mange barn som gjennom året har vært på tiltak gjør det imidlertid vanskelig å foreta en slik sammenligning. Å fordele kostnader/ressursbruk på antall barn som på et gitt tidspunkt mottar tiltak er etter vår oppfatning ikke egnet til å gi et riktig bilde av den faktiske ressursbruken.¹⁶

3.3.3 Barneverntjenestens ressursbruk fordelt på funksjonsområde og art (2007)

Videre vil vi vise hvilke tjenester som anvendes og type ressurser som benyttes til dette. Når det gjelder hovedtypene av ressursbruk (arter) ser vi for 2007 følgende fordeling mellom de 5 tjenestene i barnevernet.

¹⁶ På kommunenivå foreligger det tall for hvor mange barn som gjennom året har vært på tiltak, jf tall som er innrapportert til SSB (KOSTRA). Da disse tallene nødvendigvis må være aggregert opp fra lavere nivå stiller vi spørsmål ved hvorfor disse tallene ikke er tilgjengelige på barneverntjenestenivå.

Figur 3: Ressursbruk i barneverntjenesten fordelt etter tjenester.

I kategorien Barneverntjeneste 24410 inngår personell og drift ved barneverntjenesten i bydelene, herunder arbeid med enslige mindreårige samt utgifter til sakkyndige (def. BK-kontoplan).¹⁷

Barnevernstiltak i familien 25110 dekker ulike hjelpetiltak, som f.eks støttekontakt, tilsynsførere, besøks og avlastningshjem, hjemkonsulent, avlastning i hjemmet, barnehageopphold (hvis barnevernsvedtak), økonomisk hjelp til barn (hvis barnevernsvedtak), foreldre-/barnplasser, mødre hjem. (def. BK-kontoplan).¹⁸

I tjenesten Barnevernstiltak utenfor familien 25210 inngår tiltak som fosterhjem, barne- og ungdomshjem, beredskapshjem, akuttinstitusjoner¹⁹, tilsynsførere - dvs tiltak utenfor barnets familie. (def. BK-kontoplan).²⁰

Vi ser at det vesentligste av ressursbruken er knyttet til tjenestene 24410 Barneverntjeneste, 25110 Tiltak i familien og 25210 Tiltak utenfor familien. Når det gjelder arter er det netto lønn og innkjøp som dominerer.

¹⁷ Jf. KOSTRA-funksjonen 244.

¹⁸ Jf. KOSTRA-funksjonen 251.

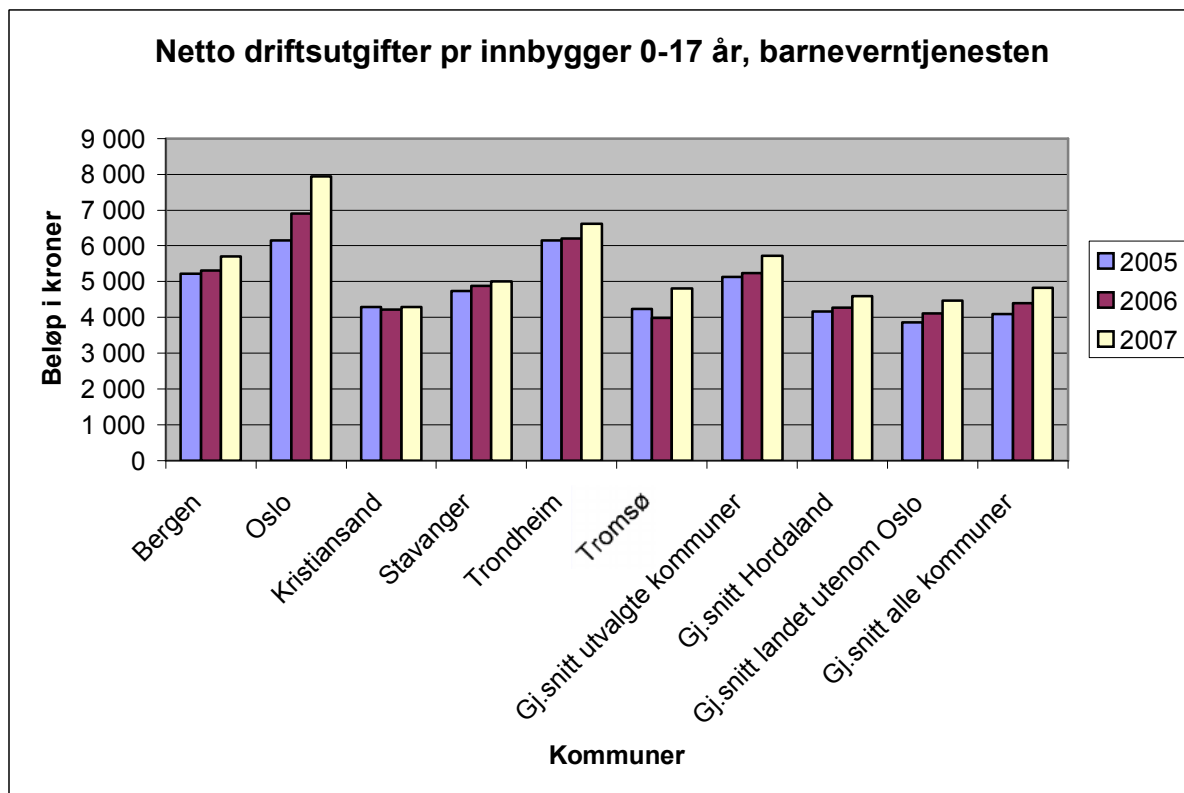
¹⁹ Inkludert midlertidige plasseringer.

²⁰ Jf. KOSTRA-funksjonen 252.

3.3.4 Ressursbruk sammenlignet med et utvalg av andre kommuner (KOSTRA-tall)

I KOSTRA- statistikkens nøkkeltall (nivå 1) kan netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barneverntjenesten, sees på som en prioriteringsindikator. For å få et sammenligningsgrunnlag for Bergen kommunes ressursinnsats i barneverntjenesten gis det i figuren nedenfor en oversikt over utviklingen i perioden 2005-2007 for Bergen kommunes vedkommende, samt et utvalg av andre storbykommuner.

Figur 4: Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barneverntjenesten

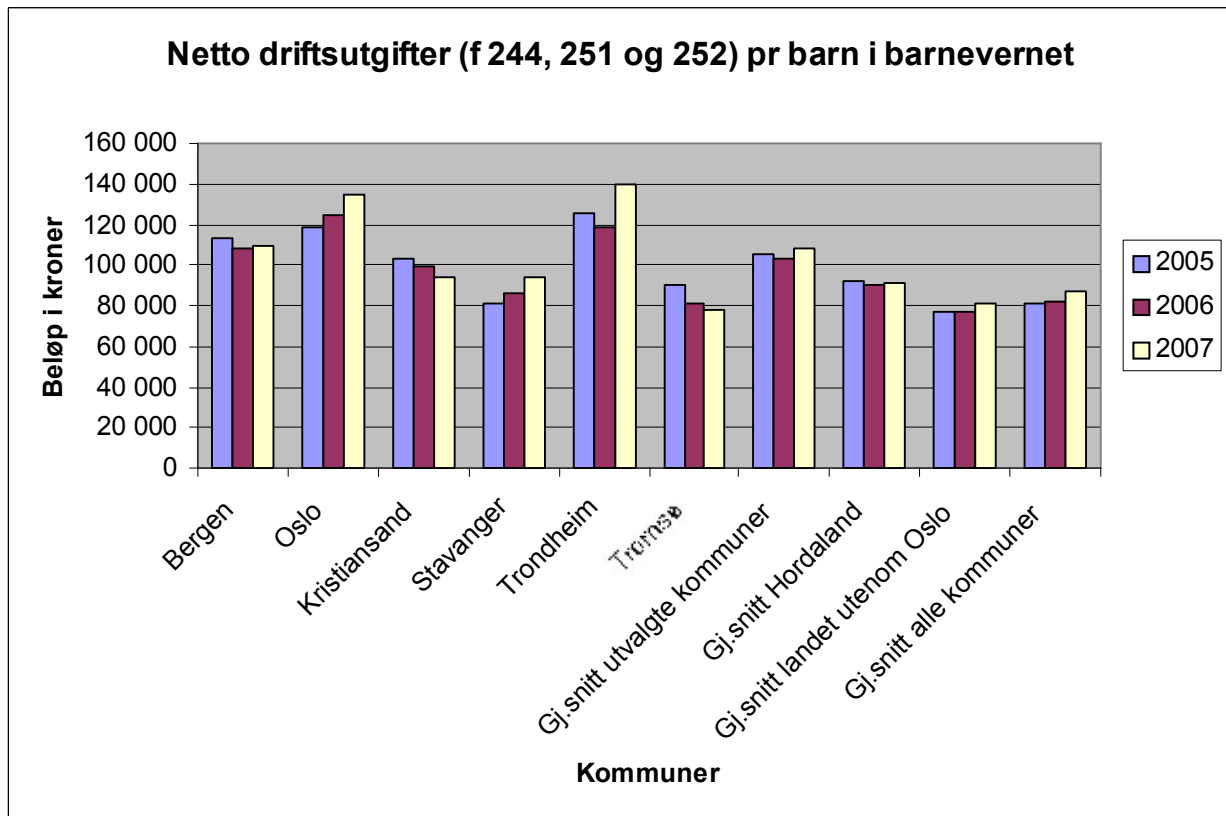
Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at både Oslo (på permanent basis) og Trondheim kommune fra 1.1.2004 fram til 30.6.2008 har hatt ansvar både for den kommunale delen av barnevernet og for den statlige delen av barnevernet.²¹ Jf opplysninger på SSB sine KOSTRA-sider skal tallene for i hvert fall Oslo kommunes vedkommende være forsøkt korrigert av SSB slik at de blir sammenlignbare med resten av landet. Blant annet problemer med å få frem sammenlignbare fosterhjemskostnader gjør imidlertid at tallene for Oslo og Trondheim kommune er vanskelig å sammenligne direkte med andre kommuner. Når vi likevel har valgt å ta med tall for Oslo og Trondheim kommune er det fordi det kan være interessant å se på utviklingsbildet i disse kommunene selv om utgiftsnivået ikke lar seg sammenligne direkte.

Vi ser at Oslo kommune i den aktuelle treårsperioden har hatt en betydelig større økning i netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år enn både Bergen og de øvrige utvalgte kommunene. For Bergen kommunes vedkommende ligger driftsutgiftene for hvert enkelt år tett opptil gjennomsnittet for de utvalgte kommunene. Sammenligner vi med landsgjennomsnittet, både med og uten Oslo, ser vi imidlertid at Bergen ligger noe over dette nivået i hele perioden.

Blant de detaljerte nøkkeltallene i KOSTRA-statistikken finner vi en annen prioriteringsindikator, dvs netto driftsutgifter pr barn i barnevernet. Reviderte tall pr 04.07.08 gir følgende oversikt for Bergen kommune og de øvrige utvalgte kommunene.

²¹ Jf opplysninger fra kontaktperson i SSB når det gjelder barnevernområdet.

Figur 5: Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet

Tallene viser at det er relativt store forskjeller mellom de utvalgte kommunene. Dette gjelder både for de ulike årene og utviklingen i perioden sett under ett. Bergen kommune hadde i 2005 høyere netto driftsutgifter pr barn i barnevernet enn hva tilfellet var i både 2006 og 2007. Nedgangen var imidlertid beskjedent.

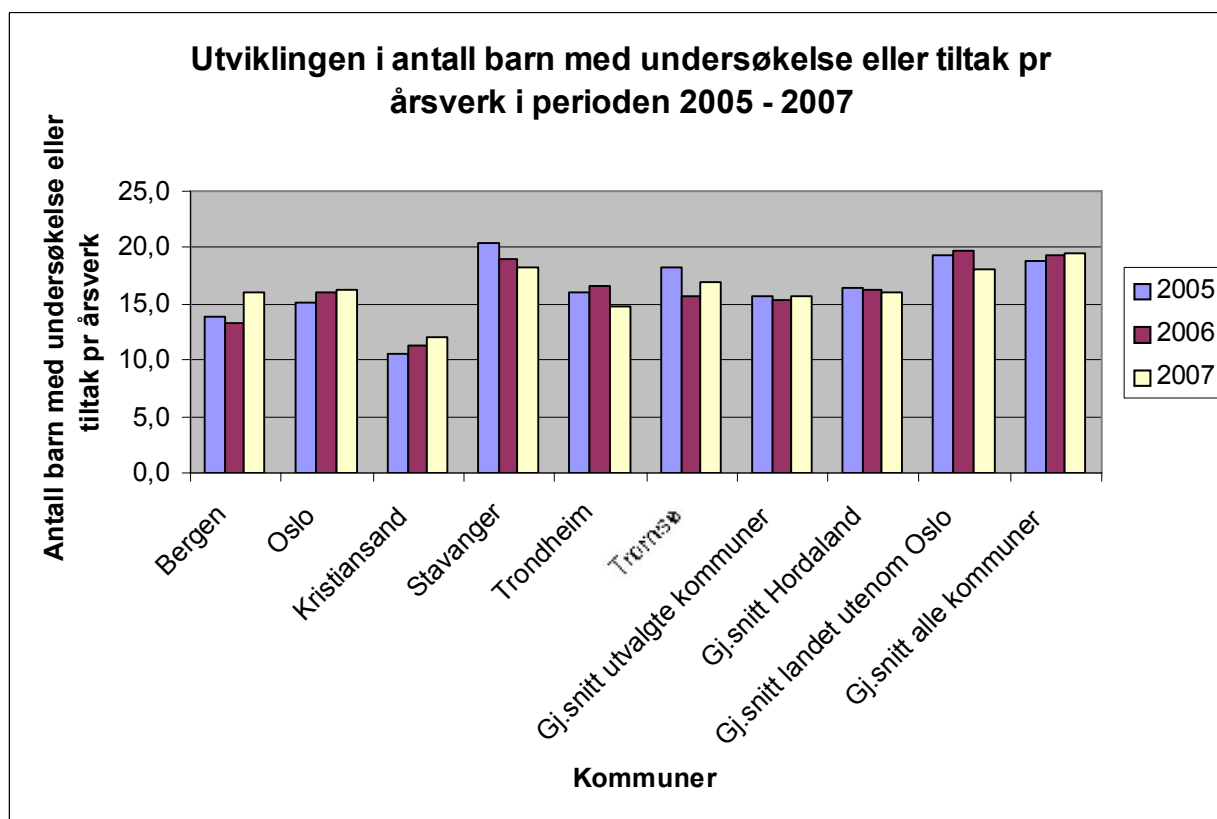
3.4 Kapasitet

Her fokuserer vi på kapasiteten i barneverntjenesten i Bergen både i forhold til andre kommuner og eventuelle kapasitetsforskjeller mellom bydelene. Tiltaksprofilen vil vise utviklingen i antall barn med tiltak i løpet av året i og utenfor opprinnelig familie.

3.4.1 Kapasitet i barneverntjenesten i Bergen sammenlignet med andre byer

Figuren viser at de ansatte i barneverntjenesten i Bergen Kommune i 2005 og 2006 hadde færre undersøkelser og tiltak pr årsverk enn gjennomsnittet for de utvalgte kommunene. I 2007 steg antall undersøkelser og tiltak per årsverk til litt over gjennomsnittet for de utvalgte kommunene.

Figur 6: Utviklingen i antall barn med undersøkelse eller tiltak i løpet av året pr årsverk i perioden 2005-2007²²

²² KOSTRA-tall

3.4.2 Kapasitet i barneverntjenesten i Bergen

Tabell 1 gir et øyeblikksbilde av antall undersøkelser, antall hjelpetiltak, antall plasseringer utenfor hjemmet og totalt antall saker pr. fagstilling.

Tabell 1: Oversikt over antall undersøkelser, hjelpetiltak og plasseringer utenfor hjemmet pr. fagstilling, fordelt etter bydeler pr. 31.12.2007.²³

Bydeler	Antall fagstillinger fordelt etter bydeler	Antall undersøkelser pr. fagstilling	Antall hjelpetiltak pr. fagstilling	Plasseringer utenfor hjemmet pr. fagstilling	Totalt antall saker pr. fagstilling
Arna	8	7,4	9,3	3,1	19,8
Bergenshus	16	9,3	7,7	4,3	21,3
Fana	16,5	13,0	10,2	3,0	26,2
Fyllingsdalen	18	6,0	5,6	2,6 ²⁴	14,2
Laksevåg	26	10,8	10,6	3,9	25,3
Ytrebygda	13	12,2	9,5	3,4	25,1
Årstad	26,5	7,7	6,2	4,2	18,1
Åsane	18,5	6,1	6,6	2,9	15,6
Bergen totalt/ gjennomsnitt	142,4	9,0	8,1	3,7	20,7

Tabellen viser at med 26,5 fagstillinger var Årstad det største kontoret, mens Arna var det minste kontoret med 8 fagstillinger pr 31.12.07. Videre ser vi at hver fagstilling i barneverntjenesten i Bergen kommune i gjennomsnitt hadde 20,7 saker ved inngangen til 2008. Kontorene i Fana (26,2), Laksevåg (25,3) og Ytrebygda (25,1) hadde flest antall saker pr. fagstilling, mens kontorene i Åsane (15,6) og Fyllingsdalen (14,2) hadde færrest antall saker pr. fagstilling. I forbindelse med budsjettet for 2008 omfordelte byrådsavdelingen midlene bydelene imellom. Bakgrunnen for omfordelingen var at byrådsavdelingen mente at barneverntjenesten i Åsane og Fyllingsdalen var høyt bemannet sammenlignet med de andre bydelene. Fyllingsdalen og Åsane fikk dermed redusert sine budsjetter, mens blant annet Laksevåg og Ytrebygda fikk tilført nye midler tilsvarende 3 årsverk. Når det gjelder Fana hadde det vært en feilrapportering, så det ble besluttet å se an utviklingen ved dette kontoret.

Om antall saker pr fagansatt viser at arbeidssituasjonen reelt sett er mer belastende på ett kontor enn et annet avhenger av en rekke forhold. Vi nevner her bemanningens størrelse, antall saker, kompleksiteten i sakene, arbeidsmetoder, om bemanningen er erfaren eller nyutdannet, interne forhold som sykefravær, konflikter ved kontoret, opplæringsvirksomhet, organisering etc. Til tross for dette mener vi at totalt antall saker pr. fagstilling ved de enkelte kontorene gir et visst uttrykk for eventuelle variasjoner i arbeidsbelastning.

²³ Vedlegg til Årsrapport barnevern 2007 (Rapportering til fylkesmannen).

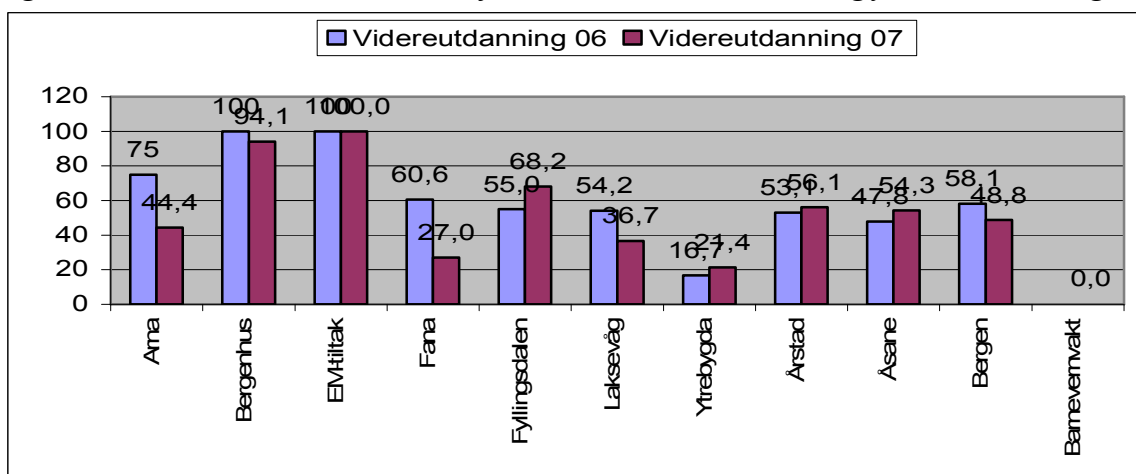
²⁴ Barnevernleder i Fyllingsdalen oppgir i intervju at de har underrapporter 11 fosterhjem til fylkesmannen. I samtale med byrådsavdelingen fremgår det at kontoret ikke har innrapportert nye tall til fylkesmannen.

3.5 Kompetanse

I Statusrapport for barneverntjenesten i Bergen 2007 er følgende mål nedfelt: "Barneverntjenesten skal ha kvalifiserte og stabile medarbeidere." Barneverntjenesten skal ha kvalifisert personell i alle stillingene, det vil si at personell i fagstillinger skal ha sosialfaglig utdanning på høyskole-/universitetsnivå. 99 % av ansatte i fagstillingene hadde sosialfaglig utdanning. Byrådsavdelingen vurderer derfor grunnkompetansen som tilfredsstillende.

Men da barnevernsarbeid er komplisert vurderer byrådsavdelingen det som ønskelig med høyere kompetanse knyttet til fagstillingene i form av videreutdanning innen barnevern eller annen sosialfaglig metodekompetanse. Det er derfor et mål fra byrådsavdelingen at 75 % av de fagansatte skal ha videreutdanning innen barnevern, sosialfaglig metode eller beslektede områder. Slike målinger startet i 2005. Da var andelen 62,6 %.²⁵

Figur X: Andelen ansatte i barneverntjenesten med videreutdanning for årene 2006 og 2007.²⁶

Figuren viser at pr 31.12.06 hadde 58,1 % av de ansatte i barneverntjenesten relevant videreutdanning. Ett år senere var denne andelen redusert til 48,8 %. Data fra målekortet viser dermed at en større andel personell med videreutdanning slutter i barneverntjenesten.

I 2006 og 2007 hadde omtrent samtlige ansatte ved kontoret i Bergenus relevant videreutdanning. I Ytrebygda hadde om lag 20 % av de ansatte relevant videreutdanning i samme periode. Ved kontorene i Arna, Fyllingsdalen, Årstad og Åsane hadde omtrent halvparten av medarbeiderne videreutdanning, og de hadde i perioden en liten økning i andel ansatte med videreutdanning. Av de ansatte ved kontoret i Fana hadde 60,6 % av de ansatte relevant videreutdanning, ett år senere var andelen redusert til 27 %. Pr 31.12.07 er det ved kontorene i Fana, Laksevåg og Ytrebygda at andelen ansatte med videreutdanning er lavest. Dette er også de kontorene som har flest saker pr. ansatt (se tabell 1).

Fordi andelen ansatte med videreutdanning i barneverntjenesten er synkende, er det nødvendig å vurdere kompetanse og bemanningssituasjonen ved barneverntjenestene. Byrådet vil fremme en egen sak om rekruttering og kompetanse i barneverntjenesten høsten 2008 (Statusrapport for barneverntjenesten 2007:17)

²⁵ Statusrapport fra barneverntjenesten i Bergen 2007.

²⁶ Oppfølging av styringskortet pr 31.12.07. Oversendt fra byrådsavdelingen.

4 REVISJONSKRITERIER

Ifølge § 7 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner er det et krav at det blir utledet revisjonskriterier som fakta kan bli vurdert i forhold til. Begrepet revisjonskriterier er en samlebetegnelse på de krav og forventninger en kan stille til den funksjon, aktivitet eller prosedyre som er gjenstand for forvaltningsrevisjon. Forvaltningens praksis, slik den er kommet fram gjennom vis undersøkelser, blir i våre vurderinger holdt opp mot utledede revisjonskriterier. Revisjonskriteriene blir slik et redskap for å kunne identifisere og dokumentere eventuelle avvik ved den fulgte praksisen på et område.

Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Revisjonskriteriene i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er utarbeidet av regelverk, kommunale vedtak og føringer, og interne rutiner og retningslinjer.

4.1 Barneverntjenestens ansvar og prinsipper for virksomheten

Formålet til barnevernloven er:

"...å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid".

"... å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår."²⁷

Målsettingen er dermed tosidig og innebærer både å iverksette hjelpe- og omsorgstiltak for barn og unge som allerede har det vanskelig, og å arbeide forebyggende for å sikre barn trygge oppvekstvilkår.

4.1.1 Det biologiske prinsipp

Norske myndigheters politikk på barnevernområdet i dag kommer til uttrykk blant annet i vektleggingen av det biologiske prinsippet. Dette prinsippet innebærer at barnet så langt det lar seg gjøre skal vokse opp hos sine biologiske foreldre. Dermed blir det en overordnet oppgave for barneverntjenesten å se til at foreldre får så gode vilkår som mulig for å ta vare på barna sine, gjennom å sette i verk tiltak og å tilby foreldre veiledning og støtte. Tiltakene i barnevernet skal i størst mulig grad være lokaltbaserte og iverksettes i nærmiljøet. Med andre ord skal hjelp primært gis i hjemmet, og plassering utenfor hjemmet skal kun iverksettes dersom forholdene for barnet ikke kan bedres gjennom tiltak i hjem og nærmiljø (bvl § 4-12, 2. ledd). Institusjonsplasseringer bør med andre ord begrenses (jf St.meld nr. 40)

4.1.2 Det mildeste inngreps prinsipp

Prinsippet om mildeste inngrep tilsier at barnevernet ikke skal iverksette mer omfattende tiltak enn det den aktuelle situasjonen krever. Prinsippet er nedfelt i flere av lovens bestemmelser. Undersøkinger skal for eksempel ikke gjøres for omfattende (bvl § 4-3, 2. ledd), og omsorgsovertakelser skal bare skje dersom hjelpetiltak i hjemmet ikke kan skape tilfredsstillende forhold for barnet (bvl § 4-12, 2. ledd). Befringutvalget²⁸ pekte også på at et tiltak ikke skal gis lengre varighet enn nødvendig.

²⁷ Formålsparagrafen i Lov om barneverntjenester § 1.

²⁸ NOU 2000:12.

4.2 Barnevernfaglige oppgaver

Barneverntjenesten har en rekke oppgaver. Sentralt for dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er tjenestens arbeid med meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak.

4.2.1 Meldinger

§ 4-2 i barnevernloven omtaler meldinger til barneverntjenesten:

”Barneverntjenesten skal snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser etter § 4-3.”

4.2.2 Undersøkelser

Barnevernloven § 4-3 omtaler rett og plikt for barneverntjenesten til å utføre undersøkelser:

”Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter dette kapitlet, skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet”

Når det gjelder saksbehandlingsfrist for undersøkelse heter det i barnevernloven § 6-9, 1. ledd, at:

”En undersøkelse etter § 4-3 skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfelle kan fristen være seks måneder”

”Særlige tilfelle” kan, i følge rutinehåndboken²⁹ være når barneverntjenesten må gjøre bruk av eksterne sakkyndige i omfattende og tidkrevende undersøkelser. Tremånedersfristen for gjennomføring av undersøkelser må sees i sammenheng med ukefristen for å behandling av meldinger:

”Henlegges ikke meldingen, regnes utgangspunktet for fristen for gjennomføring av undersøkelser etter § 4-3 fra det tidspunkt meldingen er gjennomgått.”³⁰

4.2.3 Hjelpetiltak for barn og barnefamilier

Utgangspunktet for å iverksette hjelpetiltak skal være å gi det enkelte barn gode levevilkår og mulighet til utvikle seg, jf. § 1-1, og hovedregelen er at hjelpetiltak skal være frivillige.³¹

Kommunen har en plikt til å sette i verk hjelpetiltak ved behov for dette. Dette følger av barnevernloven § 4-4, 2. ledd:

”Barneverntjenesten skal, når barnet på grunn av forholdene i hjemmet eller av andre grunner har særlig behov for det, sørge for å sette i verk hjelpetiltak for barnet og familien...”

Det skilles i denne sammenheng en ofte mellom hjelpetiltak i og utenfor hjemmet. Eksempler på hjelpetiltak i hjemmet er støttekontakt, besøkshjem, barnehageplass, tilbud om fritidsaktiviteter etc. jf. § 4-4. I slike tilfeller bor barnet hjemme. Målet med å iverksette slike hjelpetiltak er å redusere behov for mer alvorlige inngrep på et senere tidspunkt ved å styrke familiens ressurser og stimulere foreldrenes omsorgskompetanse.

Barnevernet kan også iverksette frivillige hjelpetiltak utenfor hjemmet, dette fremgår av § 4-4, 5. ledd:

²⁹ Rutinehåndbok for barneverntjenesten i kommunene, 2006.

³⁰ Ofstad og Skar 2004: 298.

³¹ St.meld. nr. 40 (2001-2002), s. 27.

"Når vilkårene i annet ledd er til stede, og dersom behovene ikke kan løses ved andre hjelpetiltak, kan barneverntjenesten også formidle plass i fosterhjem, institusjon, omsorgssenter for mindreårige eller i senter for foreldre og barn. Hvis det må forutsettes at foreldrene i lengre tid ikke vil kunne gi barnet forsvarlig omsorg, bør det likevel vurderes om det med en gang skal vedtas at barneverntjenesten skal overta omsorgen for barnet etter § 4-12 første ledd, framfor frivillig plassering etter denne paragraf".

Uansett hvilken type hjelpetiltak barnevernet finner aktuelt skal barnevernet vurdere om iverksette hjelpetiltak er hensiktsmessige. Lov om barneverntjenester § 4-5 slår fast at:

"Når hjelpetiltak vedtas, skal barneverntjenesten utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan. Barneverntjenesten skal holde seg orientert om hvordan det går med barnet og foreldrene, og vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak."

Det følger av § 4-4, 3. ledd at Fylkesnemnda kan gi pålegg om at hjelpetiltak skal iverksettes i situasjoner der foreldrene eller barnet selv er uenig i dette.

Midlertidige akutt plasseringer. Barneverntjenesten skal sette i verk de hjelpetiltak som umiddelbart er nødvendig dersom et barn er uten omsorg fordi foreldrene er syke eller barnet er uten omsorg av andre grunner. Dersom foreldrene ikke samtykker til akutt plassering kan barneverntjenesten selv fatte slikt vedtak, jf § 4-6, 2. ledd som lyder:

Er det fare for at et barn blir vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet, kan barnevernadministrasjonens leder eller påtalemyndigheten uten samtykke fra foreldrene umiddelbart treffe midlertidig vedtak om å plassere barnet utenfor hjemmet."

I følge statusrapport for barneverntjenesten i Bergen kommune (2007) er det et mål for tjenesten at:

"bruk av midlertidige plasseringer og varighet i midlertidige plasseringer skal reduseres."

Omsorgsovertakelse. Dersom foreldre ikke samtykker til en frivillig plassering av barn kan Fylkesnemnda, etter initiativ fra barneverntjenesten, fatte vedtak om omsorgsovertakelse. Omsorgsovertakelse er et alvorlig inngrep i livet til familien og barnet, og skal bare skje dersom andre hjelpetiltak ikke bedrer barnets omsorgssituasjon i tilstrekkelig grad. Med andre ord skal hjelp primært gis i hjemmet, og plassering utenfor hjemmet skal være siste alternativ.³² Barnevernloven stiller strenge vilkår for å overta omsorgen for et barn, jf. bvl § 4-12.

Som en del av oppfølgingsarbeidet ved omsorgsovertakelse skal barnevernet utarbeide to omsorgsplaner: en midlertidig plan for barnets omsorgssituasjon ved overtakelsen, og en plan for barnets framtidige omsorgssituasjon, jf. bvl § 4-15, 3. ledd. Sistnevnte skal utarbeides senest to år etter omsorgsovertakelsen. Videre skal barneverntjenesten:

"kort tid etter en omsorgsovertakelse kontakte foreldrene med tilbud om veiledning og oppfølging", jf. bvl § 4-16.

Når en omsorgsovertakelse finner sted kan barnet plasseres i fosterhjem, institusjon, eller i opplærings- eller behandlingsinstitusjon, jf. bvl § 4-14. Stortingsmelding nr. 40 fremholder at

³² Innst. O. nr 80 (1991-1992), s. 15.

plassering i fosterhjem som regel er bedre for barnet enn plassering i institusjon.³³ I samsvar med dette har barneverntjenesten i Bergen kommune som mål at:

*"fosterhjemsandelen for barn under omsorg skal være over 90 %."*³⁴

4.2.4 Hjelpetiltak for unge over 18 år

Barnevernloven § 4-15, 4. ledd omtaler videreføring av tiltak for ungdom over 18 år:

"I god tid før barnet fyller 18 år, skal barneverntjenesten i samarbeid med barnet vurdere om plasseringa skal opprettholdes eller om barnet skal motta andre hjelpetiltak etter fylte 18 år. Dersom barnet samtykker skal barneverntjenesten utarbeide en plan for framtidige tiltak. Planen kan endres."

4.3 Hensynet til barnas beste og kommunens ansvar for et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud

Hensynet til barnets beste skal være overordnet andre hensyn.³⁵ I samsvar med FNs barnekonvensjon § 3 (1) fremholder barnevernloven (bvl) § 4-1 at det *"skal det legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til beste for barnet."* Regelverket som barneverntjenesten reguleres av springer ut ifra hensynet til barnets beste.

Det følger av det ulovfestede prinsippet om likebehandling at en kommune skal sørge for at innbyggerne får et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av bosted. Det fremkommer i "Melding for barnevernet i Bergen kommune (2001:11) at det er byrådsavdelingens ansvar at dette skjer:

Byrådsavdelingen for helse og sosial har ingen formelle fullmakter i enkeltsaker, men arbeider med overordnede strategier i budsjetterings- og planleggingsarbeid, og har et spesielt ansvar for tjenesteutviklingen som sikrer innbyggerne et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av bosted

Tilstrekkelig kompetanse er en viktig faktor for å etterleve de lover og regler som regulerer barneverntjenesten, herunder å ivareta barnets beste og sørge for et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud. Det fremgår av barnevernloven § 2-1 at kommunen har ansvaret for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personell.

4.4 Kommunens plikt til å sørge for nødvendige bevilgninger

Kommunelovens § 46 nr 1 første punktum fastsetter at årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens eller fylkeskommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret. Av bestemmelsens tredje punktum fremgår det imidlertid at:

"Kravet om budsjettgjeld på utbetalingstidspunktet gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen er rettslig forpliktet til å foreta."

Dette er fulgt opp i lovens § 47 nr 1 hvor det heter at:

"Kommunestyrets eller fylkestingets bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer. Dette gjelder ikke for utbetalinger kommunen eller fylkeskommunen er rettslig forpliktet til å foreta, jf. § 46 nr. 1 tredje punktum."

³³ St.meld. nr. 40 (2001-2002), s. 169.

³⁴ Statusrapport for barneverntjenesten i Bergen 2007, s. 11.

³⁵ NOU 2000:12, s 89, se også Ofstad & Skar 2004, s 54.

Barnevernlovens § 9-1 medfører en slik rettslig forpliktelse det her er snakk om. Bestemmelsens første ledd lyder som følger:

"Den enkelte kommune skal sørge for de bevilgninger som er nødvendige for å yte de tjenester og tiltak som kommunen har ansvaret for etter denne loven."

4.5 Kostnadseffektiv barneverntjeneste

Selv om barneverntjenesten kan ha et merforbruk på bakgrunn av etterlevelse av barnevernlovens § 9-1, skal tjenesten likevel drives effektivt. Dette følger av kommunelovens formålsbestemmelse, § 1:

"Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling."

I følge Statusrapport for 2007 skal barneverntjenesten yte kostnadseffektive tjenester innenfor den økonomiske rammen som er gitt.³⁶ Det fremkommer at en viktig strategi for å oppnå en mer kostnadseffektiv tjeneste er å øke innsatsen til forebyggende tiltak i hjem og nærmiljø slik at behovet for å plassere barn utenfor familien reduseres. Dette samsvarer med Kommunikasjon og samhandlingsplan for barnevernet (2004) hvor det heter at barn, unge og deres familier fortrinnsvis skal hjelpes i sitt hjem og nærmiljø. Et "forebyggende hjem- og nærmiljøperspektiv" vil være en kostnadseffektiv strategi/økonomisk investering.

4.6 Internkontroll

I henhold til kommuneloven av 25.09.92, § 20- 2 skal byrådet:

- påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at de vedtak som er truffet blir iverksatt
- sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

I Bergen kommunes økonomireglement³⁷ side 2 er denne bestemmelsen sentral. Det fremgår der at byrådet skal:

- Holde seg løpende orientert om utviklingen i de enkelte virksomheter
- Påse at bystyrets vedtak blir iverksatt
- Sørge for tilfresstillende budsjettoppfølging
- Sørge for at ressursene anvendes optimalt og i tråd med overordnet mål og aktivitetsplaner
- Sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll

³⁶ Generelt dreier kostnadseffektivitet seg om hvor mye effekt en får (kvalitet/måloppnåelse) for en gitt kostnad. Kostnadseffektivisering vil da være at en oppnår samme effekt med mindre kostnader, eller mer effekt for samme kostnader. Relatert til barneverntjenestene vil vi være opptatt av at tjenestene skal utføres i tråd med krav til kvalitet på tjenestene. En kostnadsbesparelse som går på bekostning av oppfyllelse av kvalitet (oppnåelse av mål og etterlevelse av regelverk og kommunale vedtak) vil i en slik forståelse ikke kunne defineres som kostnadseffektiv.

³⁷ Utgangspunktet for kommunens budsjettreglement er rammer og retningslinjer som følger av kommuneloven av 25.09.92. nr. 107 og Kommunal og regionaldepartementets forskrift om årsbudsjett av 15.12.00.

Fra 1. januar 2006 følger det av lov om barneverntjenester § 2-1 andre ledd at kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med kravene som følger av regelverket. Internkontroll skal bestå av systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter blir planlagt, organisert, utført og vedlikeholdt i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester. Internkontrollsystemet skal bidra til å forebygge svikt og uheldige hendelser, og bidra til at kommunen lærer av de feil som skjer. Byrådsavdelingen har utviklet dokumentet "Internkontroll for barneverntjenesten i Bergen kommune." Her fremgår 8 krav til et internkontrollsystem:

- beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,
- skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,
- utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,
- foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten" (§ 4, 2. ledd).

5 Meldinger, undersøkelser og tiltak

I dette kapitlet belyser vi først hvordan barneverntjenesten arbeider med meldinger, undersøkelser og tiltak. Vi trekker blant annet inn i hvilken grad økonomiske konsekvenser, kapasitet og kompetanse påvirker vedtaksarbeidet. Datagrunnlaget er i hovedsak funn fra spørreskjemaundersøkelsen, statusrapportering for barneverntjenesten i Bergen kommune og fylkesmannens rapportering.

Deretter beskriver vi hvilke utfordringer de ansatte mener at eget kontor står overfor i tiden fremover. Datagrunnlaget er spørreskjemaundersøkelsen. Avslutningsvis i faktakapittelet kartlegger vi hvordan forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse på mer generelt grunnlag påvirker barneverntjenestens arbeid. Datagrunnlaget her er ulike påstander knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse fra spørreskjemaet som ikke er direkte knyttet opp til arbeidet med meldinger, undersøkelser og tiltak.

Resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen høsten 2007 presenterer vi som før nevnt ved å bruke tabeller over data på kommunenivå og kommenterer disse (vedlegg 2). Vi trekker videre frem og kommenterer bydelsdata dersom det er flere enn 21 % av de ansatte ved kontorene som gir svar som vi mener kan indikere svakheter i vedtaksarbeidet (vedlegg 3). Vi gjør oppmerksom på at det er vi som har satt standarden til avvik på bydelsnivå til 21 % eller høyere. Vi har imidlertid ikke kjennskap til hvor mange barn/antall saker som eventuelt blir rammet av det de ansatte opplever som avvikende vedtakspraksis. Dette betyr at selv små prosentutslag kan ha alvorlige konsekvenser for de barna det måtte angå.

5.1 Oppfølging av meldinger

Barnevernet mottar jevnlig bekymringsmeldinger. Slike meldinger beskriver situasjoner som kan vise om barn og unge lever under forhold som kan gi grunn til bekymring. Meldinger kan komme for eksempel fra helsestasjoner, skoler, barnehager, politi, barnevernvakt, foreldre, familie/nettverk og fra barnet selv. Barnevernet er pålagt å vurdere om innholdet i meldingen gjør det nødvendig å undersøke saken nærmere, eller om meldingen kan henlegges.

Avsluttede meldinger på kommunenivå.

Tabellen viser at barneverntjenesten mottok 253 flere meldinger i 2007 sammenlignet med i 2005, noe som innebærer en økning på 20,6 %. Andelen henlagte meldinger har også steget i perioden. I 2005 var henleggelsesprosenten 14,7 %, mens den i 2007 var på 17,3 %. En sammenligning med landet for øvrig, med Oslo holdt utenfor, viser at henleggelsesprosenten i Bergen ligger under tallene for landet sett under ett (Fafø-rapport 2007: 48).

Tabell 2: Oversikt over meldinger totalt, henlagte meldinger, andel henlagte meldinger.³⁸ Prosent og antall.

År	Meldinger totalt	Henlagte meldinger	Andel henlagte meldinger
2007	1478	256	17 %
2006	1405	161	12 %
2005	1225	180	15 %

³⁸ Statusrapport for barneverntjenesten i Bergen 2007.

Barnevernansattes oppfatning av arbeidet med meldinger.

I spørreskjemaundersøkelsen ble de ansatte spurt om ulike sider ved arbeidet med meldinger. Vi repeterer for ordens skyld at vi i presentasjonen av resultatene har slått sammen kolonnen "meget liten grad" og "ganske liten grad" til "liten grad". Og kolonnene "i ganske stor grad" og "meget stor grad" blir slått sammen til "i stor grad". Dette blir gjort i samtlige tabeller der vi fremstiller resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen.

Resultatene av respondentenes svar på arbeidet med meldinger på kommunenivå presenteres i vedlegg 2, tabell 1.

Tabell 1 viser at alt i alt oppgir totalt 96 % av de ansatte at de i stor grad opplever at egen barneverntjeneste arbeider godt med meldinger, 4 % mener at eget kontor i liten grad arbeider godt med meldinger.

Har kontoret kapasitet til å behandle meldinger godt nok?

Totalt oppgir 13 % av respondentene at egen enhet i liten grad har kapasitet til å behandle meldingene godt nok.

I Laksevåg oppgir 45 % og i Fana 24 % av de ansatte at eget kontor i liten grad har kapasitet til å behandle meldingene godt nok.³⁹ Barnevernlederen i Laksevåg opplyser i intervju at svarprosenten på dette spørsmålet tilsier at medarbeiderne kan ha svart i forhold til arbeidet med undersøkelsessaker. Vedkommende opplyser at det kun er to ansatte som arbeider med meldinger, arbeidsoperasjonen er forholdsvis enkel og det skal mye til før en melding blir henlagt.

Har kontoret kompetanse til å behandle meldinger godt nok?

Totalt oppgir 2 % av de ansatte at egen enhet i liten grad har kompetanse til å behandle meldinger godt nok.

Blir meldinger henlagt på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser?

Av respondentene svarer 6 % at det i stor grad er slik at meldinger ved eget kontor blir henlagt på grunn av fremtidige økonomiske konsekvenser, 94 % mener at dette i liten grad skjer.

5.2 Gjennomføring av undersøkelser

Avsluttende undersøkelser på kommunenivå.

Tabell 3 viser antall avsluttede undersøkelser, antall undersøkelser konkludert med vedtak og henleggelsesprosenten i barneverntjenesten fra 2005-2007.

Tabell 3: Oversikt over antall avsluttende undersøkelser, undersøkelser konkludert med vedtak, antall henlagte undersøkelser og henleggelsesprosent fra 2005-2007.⁴⁰ Antall og andel.

År	Antall avsluttede undersøkelser	Antall undersøkelser konkludert med vedtak	Antall henlagte undersøkelser	Henleggelsesprosent
2007	1244	655	589	47 %
2006	1181	663	518	44 %
2005	1049	535	512	49 %

³⁹ Vedlegg 3, spørsmål 1c.

⁴⁰ Statusrapport for barneverntjenesten 2007.

I 2007 avsluttet barneverntjenesten i Bergen kommune 195 flere saker enn i 2005, noe som gir en økning på 18,6 %. Tabellen viser en økning i antall undersøkelser som resulterer i vedtak. I 2007 konkluderte barneverntjenesten med 120 flere vedtak etter undersøkelsessaker enn i 2005. Dette gir en økning på 22,4 %. Henleggelsesprosenten har holdt seg relativt stabil i perioden, og fylkesmannen har ikke reagert på % - andelen henleggelse.⁴¹

Barnevernansattes oppfatninger av arbeidet med undersøkelsessaker.

De barnevernansatte ble spurt hvordan de opplever eget kontors arbeid med undersøkelsessaker. Resultatene fremkommer i vedlegg 2, tabell 2.

Tabell 2 viser at alt i alt, oppgir totalt 95 % av de ansatte at eget kontor i stor grad arbeider godt med undersøkelsessaker; 5 % mener at de i liten grad gjør dette.

Av respondentene oppgir totalt 90 % at de i liten grad henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere, 10 % svarer at eget kontor i stor grad henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere.

På kontoret i Laksevåg svarer 32 % at de i stor grad henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere.⁴² Barnevernlederen mener at dette skyldes for stor saksmengde. Kontoret har hatt en gjennomgang av henlagte saker i 2007 for å differensiere/finne årsaker til hvorfor undersøkelser blir henlagt. Vi fikk overlevert denne listen. Der fremgår det at hovedårsaken til henleggelse er at foreldre ikke ønsket tiltak, og at barnevernet var enig i dette.

Blir saker henlagt på grunn av manglende kapasitet til å følge opp undersøkelsene?

I forhold til å henlegge saker på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene, hevder totalt 94 % av respondentene at dette i liten grad skjer, 6 % at dette i stor grad er tilfelle.

I Laksevåg oppgir 21 % av de spurte at kontoret i stor grad henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene.⁴³

Blir saker henlagt på grunn av manglende kapasitet til å følge opp tiltak?

Totalt oppgir 96 % at eget kontor i liten grad henlegger undersøkelsessaker på grunn av manglende kapasitet til å følge opp tiltak, 4 % mener at dette i stor grad skjer.

Blir saker henlagt på grunn av manglende kompetanse?

Totalt oppgir 2 % av de spurte at manglende kompetanse i stor grad fører til at saker blir henlagt, 98 % mener at dette i liten grad skjer.

Blir saker henlagt på grunn av økonomiske konsekvenser av tiltak?

Totalt mener 98 % av de spurte at egen enhet i liten grad henlegger saker på grunn av de økonomiske konsekvensene ved tiltak, 2 % mener at dette i stor grad skjer.

⁴¹ E-post fra Fylkesmannen i Hordaland til Kommunevisjonen 8. juli 2008.

⁴² Vedlegg 3, spørsmål 2b.

⁴³ Tabell 3, spørsmål 2d.

5.3 Iverksetting og oppfølging av ulike hjelpetiltak

Tiltaksprofil

Tabell 4 viser at omlag to tredeler av barna i Bergen kommune får tildelt tiltak i opprinnelig familie. Vi ser også en økende tendens til å bruke tiltak i opprinnelig familie fremfor tiltak utenfor opprinnelig familie. Tiltaksprofilen for barneverntjenesten beveger seg derfor i tråd med den politiske målsettingen om å dreie tiltaksbruken i retning av tiltak i opprinnelig familie.

Tabell 4: Antall barn med tiltak i løpet av året i og utenfor opprinnelig familie fra 2005 til 2007.⁴⁴
Prosent og (antall):

År	2005	2006	2007
Barn med tiltak i løpet av året	2095	2205	2183
Barn med tiltak i opprinnelig familie (funksjon 251)	1363	1395	1446
%-andel	65 %	63 %	66 %
Barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (funksjon 252)	732	810	737
%-andel	35 %	37 %	34 %

5.3.1 Hjelpetiltak i hjemmet

En undersøkelse gjennomført av Fafo (Fafo-rapport 2007: 65⁴⁵) viser at de mest brukte hjelpetiltakene som barnevernet iverksatte i 1. kvartal 2005 og 1. kvartal 2006 var råd og veiledning, barnehage/SFO, støtte til fritidsaktiviteter og annen økonomisk støtte, ansvarsgruppe/samarbeidsmøter, ulike lokalbaserte tiltak, tilsyn m.m. (uannmeldte besøk, ruskontroll) og besøkshjem/avlastning.

Barnevernansattes arbeid med hjelpetiltak.

I spørreskjemaundersøkelsen spurte vi de ansatte om ulike sider ved arbeidet deres med hjelpetiltak. Resultatene på kommunenivå blir vist i vedlegg 2, tabell 3.

Tabell 3 viser at alt i alt opplever totalt 96 % at eget kontor i stor grad arbeider godt med hjelpetiltak, 4 % opplever at dette i liten grad er tilfelle.

På spørsmål om hjelpetiltak blir evaluert i perioden oppgir 89 % av samtlige respondenter at de i stor grad evaluerer hjelpetiltakene i løpet av tiltaksperioden, mens 11 % sier at dette i liten grad blir gjort.

I Fana er det 22 % og i Laksevåg 29 % av de spurte som oppgir at hjelpetiltakene i liten grad blir evaluert i løpet av tiltaksperioden.⁴⁶ I intervju opplyser barnevernleder i Fana bydel at rutinen er at sakene skal følges opp etter 3 mnd. Vedkommende mener at sakene ikke blir fulgt opp godt nok fordi kuratorene har for liten tid per sak. Barnevernlederen i Laksevåg mener at dette for eksempel kan skyldes at det på grunn av sykdom har vært skifte av saksbehandler, og at det derfor kan ta litt tid før tiltaket blir evaluert. En av de ansatte opplyser ifm spørreskjemaundersøkelsen:

"For få tilsette i forhold til arbeidsoppgaver fører til at barn og familier ikke får tilfredsstillende oppfølging med forebyggende effekt."

⁴⁴ Kilde: Kostra

⁴⁵ Bogen, Grønningsæter og Jensen (2004): Barnevernet i Ols og Bergen. En sammenlignende evaluering etter barnevernreformen i 2004. Fafo-rapport 2007:11.

⁴⁶ Vedlegg 3, spørsmål 3.1.b

Blir det unnlatt å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet?

Totalt er det 10 % av de spurte som mener at egen enhet i stor grad unnlater å iverksette nødvendige tiltak på grunn av manglende kapasitet, 90 % mener at dette i liten grad skjer.

Ved kontoret i Laksevåg mener 32 % av de spurte at det i stor grad er slik at de unnlater å iverksette hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet.⁴⁷ I intervju oppgir barnevernlederen at dette kan skyldes at det er kø for å få tiltak fra tiltaksgruppen PABLO. Barna får vedtak, men må vente på tiltaket.

Blir det unnlatt å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kompetanse?

Totalt er det 4 % av respondentene som oppgir at egen enhet i stor grad unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kompetanse, 96 % mener at dette i liten grad er tilfelle.

Blir det unnlatt å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av økonomiske konsekvenser?

Av de spurte er det totalt sett 8 % som mener at det i stor grad skjer at nødvendige hjelpetiltak ikke blir iverksatt på grunn av økonomiske konsekvensene, 92 % mener at dette i liten grad skjer.

I Fana svarer 25 % av de spurte at det i stor grad er slik at de unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av økonomiske konsekvenser.⁴⁸

Er det slik at barneverntjenesten styres av hensynet til økonomiske konsekvenser ved valg av hjelpetiltak?

På spørsmål om egen etat styres av hensynet til de økonomiske konsekvensene ved valg av tiltak, svarer totalt 87 % at de i liten grad blir det, mens 13 % oppgir at de i stor grad blir styrt av hensynet til økonomiske konsekvenser ved valg av hjelpetiltak.

I Fana svarer 37 % av respondentene at hensynet til økonomiske konsekvenser i stor grad styrer valg av hjelpetiltak.⁴⁹ Barnevernlederen kjenner seg ikke igjen i dette. Vedkommende mener at de velger tiltak uavhengig av økonomi. De kan begynne rolig og heller bygge ut tiltakene ved behov.

5.3.2 Akutt plasseringer

Årsaken til at barn under 12 år blir akutt plassert er vanligvis at de har vært utsatt for alvorlig omsorgssvikt, som oftest fordi foreldrene ruser seg eller har brukt vold. For tenåringene er det ofte atferden til ungdommen som er oppgitt som grunnen til akutt plasseringen (Fafø-rapport 2007:72).

Barnevernansattes oppfatninger av arbeidet med akutt plasseringer

Her presenterer vi hvordan de ansatte opplever at egen barneverntjeneste arbeider med akutt plasseringer (se vedlegg 2, tabell 4).

Tabell 4 viser at alt i alt svarer 98 % av de spurte at de i stor grad arbeider godt med akutt plasseringer, 2 % at de i liten grad gjør dette.

Totalt oppgir 4 % av respondentene at det i stor grad er slik at eget kontor unnlater å akutt plassere barn der dette etter deres mening burde vært gjort, 96 % mener at dette i liten grad skjer.

⁴⁷ Vedlegg 3, spørsmål 3.1.c

⁴⁸ Vedlegg 3, spørsmål 3.1.e

⁴⁹ Vedlegg 3, spørsmål 3.1.f

Blir det unnlatt å akutt plassere på grunn av manglende kapasitet?

Av samtlige ansatte oppgir 99 % at de i liten grad oppfatter at egen barneverntjeneste unnlater å akutt plassere barn på grunn av manglende kapasitet, 1 % mener at dette i stor grad er tilfelle.

Blir det unnlatt å akutt plassere barn på grunn av manglende kompetanse?

Totalt oppgir 1 % av de spurte at egen enhet i stor grad unnlater å akutt plassere barn på grunn av manglende kompetanse, 99 % mener at dette i liten grad er et problem.

Blir det unnlatt å akutt plassere barn på grunn av økonomiske konsekvenser?

Totalt er det 1 % av de spurte som mener at det i stor grad er slik at de lar være å akutt plassere barn på grunn av de økonomiske konsekvensene, 99 % mener at dette i liten grad skjer.

5.3.3 Omsorgsovertagelse

Barn og unge kan bli plassert utenfor hjemmet både som omsorgstiltak og som et hjelpetiltak. Årsaken til at barnevernet har tatt over omsorgen for barna er at foreldrenes omsorgsevne har sviktet, og at det ikke har vært mulig å inngå et samarbeid med foreldrene - plasseringen utenfor hjemmet skjer derfor uten samtykke fra foreldrene. I slike tilfeller blir vedtak fattet av fylkesnemnda, og ikke av barnevernet.

Barnevernansattes oppfatninger av arbeidet med omsorgsovertagelser

Her presenterer vi hva de ansatte i barneverntjenesten svarte på spørsmål knyttet til arbeidet deres med omsorgsovertakelser (vedlegg 2, tabell 5).

Tabell 5 viser at alt i alt oppgir 95 % av de spurte at eget kontor i stor grad arbeider godt med omsorgsovertakelsessaker. I Fana mener 24 % av de spurte at eget kontor i liten grad arbeider godt med omsorgsovertakelsessaker.⁵⁰

På spørsmål om eget kontor lar være å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda der dette burde vært gjort, svarer totalt 7 % av de spurte at eget kontor i stor grad gjør dette. 93 % mener at dette i liten grad blir gjort. I Fana svarer 24 % av respondentene at eget kontor i stor grad unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda der det etter deres egen mening burde vært gjort.⁵¹

Lar eget kontor være å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda på grunn av manglende kapasitet?

Totalt svarer 5 % av de spurte at manglende kapasitet i stor grad kan forklare at de lar være å fremme overtakelsessaker overfor fylkesnemnda, 95 % svarer at dette i liten grad skjer.

Unnlater egen enhet å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda på grunn av manglende kompetanse?

Totalt svarer 6 % av de spurte at eget kontor i stor grad unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda på grunn av manglende kompetanse.

Unnlater eget kontor å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda på grunn av økonomiske konsekvenser?

1 % av de spurte mener at eget kontor i stor grad lar være å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda på grunn av økonomiske konsekvenser, 99 % mener at dette i liten grad er et problem.

⁵⁰ Tabell 3, spørsmål 3.3.e.

⁵¹ Tabell 3, spørsmål 3.3.a.

5.3.4 Frivillige plasseringer

Plassering brukt som et frivillig hjelpetiltak er aktuelt å bruke i familier der familien og barneverntjenesten er enige om at det er nødvendig med plassering i en spesiell situasjon og for en gitt periode. I følge Fafos undersøkelse⁵² (Fafo-rapport 2007:83) er mange av dem som er plassert utenfor hjemmet som hjelpetiltak ungdom over 18 år. Årsaken til dette er at det ikke er anledning til å plassere unge på bakgrunn av omsorgsovertakelse når personen er fylt 18 år (myndige). Vedkommende kan imidlertid fortsette å bo i institusjon/fosterhjem som en frivillig plassert etter fylte 18 år, dersom det søkes om det.

Barnevernansattes arbeid med frivillige plasseringer

Vi har stilt spørsmål til de ansatte i barneverntjenesten i spørreskjemaet om deres arbeid knyttet til å plassere barn (frivillig) utenfor hjemmet (se vedlegg 2, tabell 6).

Tabell 6 viser at alt i alt svarer 95 % av de spurte at de i stor grad opplever at eget kontor arbeider godt med plasseringer utenfor hjemmet, 5 % mener at de i liten grad arbeider godt med denne oppgaven.

Unnlates det å plassere barn utenfor hjemmet på grunn av manglende kapasitet?

Av samtlige spurte oppgir 6 % at det i stor grad er slik at manglende kapasitet i stor grad fører til at eget kontor unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, 94 % mener at dette i liten grad skjer.

Unnlates det å plassere barn utenfor hjemmet på grunn av manglende kompetanse?

Totalt svarer 3 % av de spurte at eget kontor i stor grad unnlater å plassere barn utenfor hjemmet på grunn av manglende kompetanse.

Lar eget kontor være å plassere barn utenfor hjemmet på grunn av økonomiske konsekvenser?

Totalt mener 1 % at eget kontor i stor grad lar være å plassere barn utenfor hjemmet på grunn av økonomiske konsekvenser, 99 % mener at dette i liten grad skjer.

Unnlates det å plassere barn i institusjoner på grunn av økonomiske konsekvenser?

Når det gjelder å unnlate å plassere barn i institusjoner på grunn av økonomiske konsekvenser svarer totalt 3 % at dette i stor grad er tilfelle, 97 % at det i liten grad skjer.

På spørsmål om eget kontor har klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader svarer 16 % at eget kontor i stor grad har klare føringer på å redusere antallet institusjonsplasseringer for å redusere kostnader.

I Arna svarer 26 %, i Fana 36 % og Laksevåg 40 % av respondentene at eget kontor i stor grad har klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader.⁵³ Barnevernleder i Fana opplyser at:

Plassering skal unngås dersom situasjonen kan bli god nok for barnet gjennom hjelpetiltak. Færrest mulig plasseringer er nok begrunnet i faglige hensyn fremfor økonomisk hensyn.

⁵² Bogen, Grønningsæter, Jensen

⁵³ Vedlegg 3, spørsmål 3.4.f.

Ved kontoret i Laksevåg uttaler barnevernlederen:

Dette er nok riktig. Frivillig plassering gjelder som oftest der det er konflikt mellom ungdommen og foreldrene og stykkpris institusjon ligger på 28.000 pr mnd. I de tilfeller der plassering skyldes konflikter i familien, kan det være bedre å bruke penger på tiltak i hjemmet.

5.3.5 Tiltak for ungdom over 18 år

Barnevernansattes oppfatninger av arbeidet med tiltak for ungdom over 18 år

Her presenterer vi resultatene på spørsmålene respondentene fikk om arbeidet deres med tiltak for ungdom over 18 år (se vedlegg 2, tabell 7).

Tabell 7 viser at alt i alt oppgir 86 % av de spurte at eget kontor i stor grad arbeider godt med tiltak til ungdom over 18 år, 14 % svarer at de i liten grad løser denne oppgaven på en god måte.

I Fyllingsdalen svarer 21 % og i Laksevåg 39 % at eget kontor i liten grad arbeider godt med tiltak for ungdom over 18 år.⁵⁴

På spørsmål om det er klare føringer på at ungdom over 18 år skal ut av barnevernet, oppgir totalt 41 % av de spurte at deres erfaringer er at eget kontor i stor grad har klare føringer på at ungdom over 18 år skal ut av barnevernet, 59 % at de i liten grad har dette.

I Arna mente 50 %, i Bergenhus 26 %, i Fana 36 %, i Fyllingsdalen 39 %, i Laksevåg 63 %, i Åsane 59 % og i Årstad 27 % av respondentene at eget kontor i stor grad har føringer på at barn og unge over 18 år skal ut av barnevernet.⁵⁵

Barnevernlederne gir på ulike måter uttrykk for at det er viktig å sette fokus på hvilke planer som er lagt etter at barnet er fylt 18 år; skal tiltak forlenges, skal andre overta ansvaret for barnet eller skal saken avsluttes? En barnevernleder illustrerer utfordringen slik:

Det finnes ikke klare føringer fra myndighetene på at ungdom over 18 år skal ut av barnevernet. Men det er slik at vi ønsker at barna, når de blir myndige, etter hvert skal overføres til andre tjenester; sosialtjenesten, NAV etc. For folk flest er en fordel å komme seg ut av barnevernet. Men for saksbehandlerne kan det være vanskelig å løsrive seg fra barn de gjerne har hjulpet helt fra de var veldig små. Det er imidlertid ikke et mål at vi skal opprettholde tiltak for en del av disse barna til de er 23 år, dersom de ikke nyttiggjør seg tiltakene til annet enn økonomisk hjelp.

Funksjonshemmede ønsker vi å lose over i sosialtjenesten som er det systemet som skal ivareta dem resten av livet. Fosterhjemsplassering opprettholdes, men de unge må selv finansiere eget forbruk. Fosterforeldrene får tilskudd som før.

Unnlates det å videreføre tiltak til ungdom over 18 år på grunn av manglende kompetanse?

Av de ansatte svarer totalt 2 % at det i stor grad er slik at eget kontor unnlater å videreføre tiltak til ungdom over 18 år på grunn av manglende kompetanse.

Unnlates det å videreføre tiltak til ungdom over 18 år på grunn av manglende kapasitet?

⁵⁴ Vedlegg 3, spørsmål 4.i.

⁵⁵ Vedlegg 3, spørsmål 4.a.

Totalt er det 7 % av de spurte som mener at manglende kapasitet i stor grad kan forklare hvorfor tiltak til ungdom over 18 år ikke blir videreført. 93 % av de spurte mener at manglende kapasitet i liten grad er et problem i forhold til å videreføre tiltak for ungdom over 18 år.

I Ytrebygda svarer 22 % av de spurte at eget kontor i stor grad unnlater å videreføre tiltak for ungdom over 18 år på grunn av manglende kapasitet. Barnevernlederen i bydelen uttaler at det kan være at saksbehandler ser små barns behov opp mot store barns behov. Slike situasjoner kan oppstå selv om det ikke er ønskelig.

Unnlates det å videreføre tiltak til ungdom over 18 år på grunn av økonomiske konsekvenser?

Totalt oppgir 19 % at eget kontor i stor grad lar være å videreføre tiltak til ungdom over 18 år på grunn av økonomiske konsekvenser, 81 % at dette i liten grad skjer.

Ved kontoret i Fana svarer 25 % og i Laksevåg oppgir 48 % av respondentene at eget kontor i stor grad unnlater å videreføre tiltak for ungdom over 18 år på grunn av de økonomiske konsekvensene.⁵⁶ Barnevernlederen i Laksevåg opplyser at det fremgår av barnevernstatistikken for Bergen at kontoret har mange 18 + ungdommer, og at det er knyttet store kostnader til denne gruppen.

En av de som svarte på spørreundersøkelsen har utdypet sin avkryssing slik:

Det er et alt for stort arbeidspress til at det er godt faglig arbeid som blir utført i enkeltsaker. Økonomi er også til hinder i enkeltsaker, da spesielt i ungdomssaker.

5.3.6 Får barna hjelp til rett tid?

I spørreskjemaundersøkelsen ble de ansatte bedt om å stilling til følgende påstand:

Flere barn som vår barneverntjeneste har kjennskap til, får ikke hjelp til rett tid.

Her gjør vi oppmerksom på at spørsmålet i spørreskjemaet kan tolkes på to måter. Enten kan det gjelde barn som barnevernet kjenner til, men som ikke er meldt inn til barnevernet. Eller det kan gjelde barn som allerede er kjent av barnevernet. Totalt mener 29 % av de spurte at det i stor grad er slik at eget kontor har kjennskap til at barn ikke får hjelp når de trenger det. I Bergenhus svarer 28 %, i Fyllingsdalen 48 %, i Laksevåg 41 %, i Ytrebygda 30 % og i Årstad oppgir 23 % av de spurte at det i stor grad er slik at eget kontor vet om barn som ikke får hjelp til rett tid.⁵⁷

En av barnevernlederne uttaler at alle som jobber i barnevernet kjenner til barn som ikke får hjelp til rett tid. I intervjuer blir det oppgitt ulike årsaker til at dette skjer. En velkjent årsak er at Buf-etat ikke har et egnet tiltak til barnet (fosterhjem eller institusjonsplass), og at det dermed oppstår ventetid og midlertidige plasseringer. Oversittelse av frister i undersøkelsessaker blir også oppgitt å være en årsak til at enkelte barn ikke får hjelp til rett tid. En annen grunn kan være at barnet har fått vedtak om hjelpetiltak, men må vente på at tiltaket kan igangsettes. En barnevernleder uttaler at det også kan være slik at barn får tiltak i hjemmet, men at barnevernkantoret vurderer det slik at barnet egentlig burde vært plassert fra de var helt små. Vedkommende mener at det skjer at fylkesnemnda gir avslag på plassering i slike saker, og at barn derfor får store skader. En av barnevernlederne mener at treghet i systemet er en viktig årsak til at enkelte barn ikke får hjelp til rett tid:

⁵⁶ Vedlegg 3, spørsmål 4.g.

⁵⁷ Vedlegg 3, spørsmål 6.e.

Fra melding til omsorgsovertagelse tar det ofte 4 år. Vi har vært preget av at vi i vår tiltaksavdeling har vært opptatt av at barna skulle være lengst mulig i hjemmet. Man venter for lenge med å ta barna ut av hjemmet. Håper for lenge på endring i familien. På denne måten ofrer vi barna.

Også en stor frustrasjon å vite at det er en enorm underrapportering i forhold til vilkårene mange barn lever under. Barn kan leve i den ytterste elendighet før barnvernet får kjennskap til dette.

Barna får store og kanskje uopprettelige skader fordi vi ikke klarer å sette en grense for når vi skal fremme en sak for fylkesnemnda. I det siste har vi hatt en rekke diskusjoner om grensesetting i saker der vi vurderer omplassering. Barnevernlederen tror derfor at svarprosenten ville vært lavere på dette spørsmålet i dag.

5.4 utfordringer i bydelsbarnevernet

Her presenterer vi resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen⁵⁸ som viser hvilke utfordringer de ansatte mener er de viktigste som eget kontor står overfor.

Tabell 5: De ansattes syn på utfordringer.⁵⁹ Antall.

Utfordringer	Antall
7.a. Vi har ingen særskilte utfordringer, men vi kan generelt forbedre oss.	34
7.b. Vi har manglende kompetanse i forhold til sakenes kompleksitet.	19
7.c. Vi har få muligheter til opplæring/videreutdanning/kompetanseutvikling.	36
7.d. Vi er for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene.	100
7.e. Vektleggingen på økonomi overskygger faglig utvikling og diskusjoner.	8
7.f. Vi er ikke riktig organisert i forhold til oppgavene som skal løses.	14
7.g. Økonomi vektlegges i uforsvarlig stor grad når beslutninger fattes i enkeltsaker.	6
7.h. De interne samarbeidsforholdene er vanskelige ved vårt kontor.	8
7.i. Samarbeidet med bydelens ledelse er vanskelig.	3
7.j. Samarbeidet med Buf-etat fungerer ikke godt nok.	39
7.k. Vi mangler relevante lokale tiltak.	48
7.l. Vi har ikke gode nok saksbehandlings- og forvaltningsrutiner.	16
Sum	331

⁵⁸ I spørreskjemaet fikk respondentene beskjed om å sette kryss ved det de vurderte å være de tre største utfordringene for egen barneverntjeneste. Ut fra at utvalg på 152 ville det være naturlig at antallet skulle være 456 - ikke 331. Dataprogrammet tillot imidlertid at respondenten satte færre kryss enn tre. En mulig feilkilde, ved at ikke alle har krysset av for tre alternativer.

⁵⁹ Kodebok: - = ikke utfordring, 1=utfordring, 2= angret

Totalt er det 100 respondenter av 152 som mener at en av de tre viktigste utfordringene er at de er for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene. Totalt er det 48 respondenter av 152 som mener at en av de tre viktigste utfordringene fremover er mangelen på relevante lokale tiltak. Av samtlige respondenter krysser 39 av 152 av for at samarbeidet med Bufetat i tiden fremover er en av de tre viktigste utfordringene som kontoret står overfor.

5.5 Økonomi, kapasitet og kompetanse i barnevernet

Her presenterer vi intervjudata og generelle påstander fra spørreskjemaundersøkelsen (vedlegg 3) som kan belyse i hvilken grad forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse begrenser arbeidet med meldinger, undersøkelser og tiltak i barneverntjenesten. Igjen nevner vi at vi har slått sammen svarene på de ulike svaralternativene for å forenkle fremstillingen av dataene.

5.5.1 Økonomi i barneverntjenesten

Hvordan er den økonomiske situasjonen i barneverntjenesten?

Data fra intervju med byrådsavdelingen. Når det gjelder den økonomiske situasjonen i barneverntjenesten i Bergen kommune mener byrådsavdelingen at budsjettfordelingen har gitt barneverntjenesten realistiske budsjetttrimmer. Mer realistiske budsjetter er et resultat av et arbeid som har pågått en tid. Volumøkning i tjenestene, slik tilfellet har vært de siste årene, er imidlertid vanskelig å fange opp i budsjettarbeidet.

Barneverntjenesten ligger an til overskridelser i 2008. Det har vært en volumøkning i tjenestene, og byrådsavdelingen må derfor gå mer i dybden i samarbeid med de enkelte tjenestene for å analysere tjenestetilbudet. Det er et mål for byrådsavdelingen at den totale rammen skal være i samsvar med oppgavene som skal løses.

Det er politisk forståelse for at tiltak må settes inn uansett dersom et barn har behov for hjelp. Det er utenkelig å avvike tiltak eller la være å ta inn barn ved årets avslutning fordi kontorene ikke har penger til flere tiltak.

Når det gjelder prinsippene for budsjettfordelingen mellom de ulike barnevernkontorene ble disse gjennom en større omlegging endret fra og med 2007 og fremgår av tildelingsbrev (Budsjettfordeling 2008 - Barneverntjeneste). Denne omleggingen kom etter en erkjennelse av at det måtte jobbes mer med fordelingene til de enkelte barnevernkontorene. Ved budsjettfordelingen tas det nå blant annet utgangspunkt i trekk ved tjenesten/bydelen, herunder administrative ressurser og utviklingstrekk (barnebefolkning, andel barn med barnevernstiltak ift innbyggerne 0-17 år, dekningsgrad og levekår). Budsjettfordelingen kan medføre omfordeling av ressurser, styrking av enkeltbydeler og nytt fokus. Tidligere var budsjettet i større grad basert på regnskapstall og omfordeling i henhold til konkrete resultatkrav knyttet til vedtatte strategier.

Lojaliteten til bystyrets budsjett gjenspeiles i styringskortet og i lederavtalene.

Byrådsavdelingen redegjorde for følgende rutiner/prosesser i budsjettoppfølgingen:

- Barnevernkontorene/-lederne rapporterer månedlig (til byrådsavdelingen) om utviklingstrekk og tiltaksplaner for å eventuelt bringe budsjettet i balanse.
- Det avholdes halvårlige oppfølgingsdager (til sammen 3 dager per år) der representanter fra byrådsavdelingen, helse- og sosialrådgiver samt enhetslederne med sin ledergruppe følger opp indikatorene i styringskortet. Dette er ikke bare en regnskapsgjennomgang, det ses også på tjenesteutvikling, tjenesteprofiler, medarbeiderperspektivet og arbeidsprosesser, herunder internkontroll. Det blir lagt vekt på å tenke beste praksis på tvers av bydelene.

Data fra intervjuer med barnevernlederne. Gjennomførte intervjuer med barnevernslederne gir inntrykk av til dels klare forskjeller mellom de ulike barnevernkontorenes økonomi. En barnevernsleder opplyser at den økonomiske situasjonen ved kontoret er grei og at det ikke er penger, men antall ansatte som er flaskehalsen ift å få gjort en god jobb. Dette i motsetning til barnevernslederne i to av de øvrige bydelene som karakteriserer den økonomiske situasjonen som henholdsvis trang og vesentlig strammere enn tidligere. Ved begge disse kontorene ligger budsjettmidlene for 2008 under regnskapstallene for 2007. Barnevernlederne oppgir at følgene av en strammere økonomi er at det ikke lenger er penger til å kjøpe optimale tiltak, og at listen for å iverksette tiltak kan ligge noe høyere. En av disse to barnevernlederne uttaler at en konsekvens av innsparingstiltak er at barn som kunne trengt tiltak fra barnevernet ikke får det. Og at barn som er på tiltak får et redusert tilbud. Kontoret velger nå (våren/sommeren 2008) vekk dyre tiltak som er til barnets beste fordi kontoret ikke har penger til disse tiltakene. Det uttrykkes bekymring for at lave budsjetter over tid kan gi en utvikling i retning av mer alvorlige saker. Pålagte innsparinger har ved ett av disse kontorene resultert i at saksbehandlernes delegasjon er inndratt (juni 2008), noe som betyr at vedtak som innebærer ressursbruk nå er knyttet opp til avdelingslederne og barnevernsjefen. Målet er i større grad å si nei til tiltak for å bruke andre og billigere tiltak. En barnevernsleder oppgir at det opereres med et planlagt merforbruk på ½ mill. Økonomiutfordringene knyttes av barnevernslederen blant annet til omfordeling av midler bydelene i mellom og vekst (barnetilvekst) i bydelen. Dette kontoret er ett av tre kontorer som pr 31.12.2007 skiller seg ut med flest antall saker pr. fagstilling, men som ikke fikk overført ekstra midler for 2008.

Er kostnader styrende for vedtakene barneverntjenesten fatter?

Resultater fra spørreskjemaundersøkelsen. I spørreskjemaundersøkelsen ble de ansatte bedt om å ta stilling til følgende påstand:

Hensynet til kostnader er lang mer styrende for våre beslutninger i dag, enn for kun få år tilbake

Totalt er det 20 % av respondentene som mener at hensynet til kostnader i stor grad er langt mer styrende nå enn for kun få år tilbake.⁶⁰ I Arna svarer 43 %, i Fana 40 %, i Fyllingsdalen 21 % og i Laksevåg 44 % av de spurte at hensynet til kostnader i stor grad er mer styrende for beslutningene i dag enn for få år tilbake.

Resultater fra intervjuer med enhetslederne. En av barnevernlederne uttaler at:

Vi er i større grad enn før bundet mht å holde budsjettene. Det er et større fokus fra byrådsavdelingen på økonomistyring, økonomirapportering nå enn for få år tilbake. De ansatte er i de siste årene i større grad ansvarliggjort mht å bruke penger. Unique Familia synliggjør også for dem i større grad enn før hva ulike tiltak koster over tid. At budsjettansvaret ble lagt til resultatenehetsleder har også bidratt til å ansvarliggjøre barnevernlederne, gruppelederne og den enkelte saksbehandler.

Om fokuset på kostnader uttaler en annen barnevernleder:

De ansatte skal ha fokus på økonomi og kostnader, men dette skal ikke være avgjørende for vedtakene. Barnevernsjefen ga uttrykk for at fokus på økonomi ikke nødvendigvis er et onde.

⁶⁰ Vedlegg 3, spørsmål 6f.

Om kostnadseffektivitet uttaler en av disse tre barnevernlederne:

Det er i de siste åtte årene blitt lagt et stort fokus på at vi må være kostnadseffektive. Kuratorene våre er kostnadseffektive.

I spørreskjemaundersøkelsen ble de ansatte også bedt om å ta stilling til om kontoret tar så mye hensyn til økonomi at hensynet til barnet tilsidesettes. Av de spurte oppgir 2 % at dette i stor grad skjer. De ansatte ble også spurt om de opplever et så sterkt press på å holde kostnadene nede at barnevernloven ofte brytes. Av de spurte oppgir 5 % at dette i stor grad skjer.

Resultater fra intervju med byrådsavdelingen. Av byrådsavdelingen pekes det på at økt fokus på kostnader er i tråd med føringer fra staten, jf dreining mot økt bruk av tiltak i hjemmet.

Det er ønskelig med et klart fokus på kostnader og i forhold til kvalitet i alle saker. Økonomihensyn alene skal imidlertid ikke være styrende for hvilke tiltak som iverksettes. Det skal være en sammenheng mellom faglig fokus og økonomi. Det er økt fokus på tiltak som har dokumentert effekt (evidensbaserte tiltak).

"Melding om barneverntjenesten" som ble utarbeidet i 2001 viste at det forebyggende arbeidet i for stor grad dreide seg om å dekke utgifter til barnehage, SFO og fritidstiltak for barnet, og i for liten grad tok hensyn til behov for å skape endring i familien for eksempel utviklingsstøttende tiltak for å fremme foreldrekompetanse. Denne strategien innebærer at barneverntjenesten i dag iverksetter mer omfattende og kostnadskrevende tiltak for mer effektivt forebyggende arbeid.

Hvilke økonomiske konsekvensvurderinger blir gjort i vedtaksarbeidet?

En av barnevernslederne opplyser i intervju at barnevernskontoret velger det tiltaket som er best egnet for barnet – og betaler det det koster. Faglige vurderinger ligger til grunn for omfanget. En annen barnevernsleder gir uttrykk for at det er mer fokus på kostnader nå enn tidligere. De langsiktige kostnadene vurderes i større grad og alternative tiltak vurderes oftere. Trang økonomi etter reduksjon i budsjettet har medført at barnevernskontoret er villige til å redusere på kvaliteten i tiltakene som barn og unge får. Færre barn får tiltak, og de som får tiltak får billigere tiltak enn før. Kontoret velger nå vekk dyre tiltak som er til barnets beste fordi kontoret ikke har penger til disse tiltakene. Kontoret har også måttet si opp kostbare tiltak som New Page, V13 og Motivasjon og mestring. Vedtakene er påklaget til fylkesmannen, og noen av disse klientene har fått medhold. Vi har imidlertid ikke kjennskap til om dette betyr at barna har blitt tilbakeført til disse hjelpetiltakene. De øvrige barnevernslederne gir på ulike måter uttrykk for at kartlagt behov er styrende for vedtak som fattes, men dersom et rimelig tiltak ivaretar barnets behov vil dette bli valgt fremfor et dyrere tiltak. Eksempelvis kan egne og eksterne miljøterapeuter være rimeligere enn New Page. Førstnevnte blir derfor gjerne valgt dersom vurderingen er at barnets behov dekkes.

Settes barnevernfaglig vurderinger til side til fordel for økonomiske hensyn?

Vi ba de ansatte å ta stilling til tre påstander⁶¹ som kan illustrere om barnevernfaglige vurderinger blir tilsidesatt til fordel for økonomiske hensyn. De fire påstandene er:

- Ved vårt kontor tilsidesettes ofte barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.
- Jeg opplever ofte å måtte sette til side egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.
- Jeg har fått beskjed om å endre saksfremstillinger og faglige vurderinger fordi de innebærer for kostbare tiltak.
- Jeg har blitt fratatt saksansvar fordi jeg har foreslått for kostbare tiltak.

⁶¹ Vedlegg 3, spørsmål 6g, 6h, 6i, 6k.

Av de spurte oppgir 6 % at det i stor grad er slik ved eget kontor at barnevernfaglige vurderinger blir tilside satt på grunn av økonomi, 94 % opplever dette i liten grad.

Av de ansatte er det 8 % som oppgir at de i stor grad ofte opplever å måtte sette tilside egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi, 92 % opplever dette i liten grad. Av de ansatte ved kontoret i Fana er det 24 % av de spurte som oppgir at de i stor grad opplever å måtte sette tilside egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.

Totalt er det 4 % av respondentene som opplever at de i stor grad har fått beskjed om å endre saksframstillinger og faglige vurderinger fordi de innebærer for kostbare tiltak, 96 % opplever dette i liten grad. Av de spurte opplyser 2 % at de i stor grad har blitt fratatt saksansvar fordi de har foreslått for kostbare tiltak, 98 % opplever dette i liten grad.

5.5.2 *Kostnadseffektive tjenester?*

Løser barnevernkontorene oppgavene sine på en kostnadseffektiv måte? Det er et mål fra byrådsavdelingen at barneverntjenesten skal yte kostnadseffektive tjenester innenfor den økonomiske rammen. Barnevernslederne gir i intervju jevnt over uttrykk for kostnadsbevissthet i forhold til bruk av tiltak. En barnevernleder peker på at organisasjonsendringen i 2001 ga enhetslederne økt ansvar og myndighet, herunder et selvstendig økonomiansvar. Det er dermed blitt økt fokus på hvordan ressursene kan utnyttes mest mulig effektivt. En annen barnevernsleder fremhever at det er viktig å bruke tiltak som ikke har kommunal egenandel. Vedkommende og to andre barnevernsledere oppgir dessuten at fordi det er kostbart å kjøpe tiltak i det private markedet forsøkes det å begrense bruken av slike tiltak. I stedet vektlegges bruk av oppfølgingstiltak i regi av egne ansatte. Mens en barnevernsleder opplyser at kuratorene har blitt mer fokusert på hva de får igjen for utbetalinger, forteller en annen barnevernsleder at kuratorene har delegert myndighet til å velge hjemmebaserte tiltak. Ved et barnevernkontor opplyser leder at kostnadene reduseres gjennom en dreining til rimeligere tiltak.

Kan barnevernkontorene løse oppgavene mer kostnadseffektivt? Mens en barnevernsleder i intervju gir uttrykk for at det ikke finnes områder der kontoret kan løse oppgavene mer kostnadseffektivt, peker en annen på at det alltid vil være mulig å bli mer kostnadseffektiv og at travelhet er kostbart. Sistnevnte er dessuten av den oppfatning at byrådsavdelingen sentralt med fordel kan ansette miljøarbeidere som jobber opp mot ungdom på utradisjonelle områder (supplement til kostnadskrevende eksterne tiltak som New Page og V13). De øvrige 6 barnevernslederne har litt mer nyanserte synspunkter mellom disse ytterpunktene. Blant synspunktene er at:

- det kan ikke skjæres mer ned på de hjemmebaserte tjenestene
- det ikke er noe å hente ift organisering og rutiner internt ved kontoret, men at det er et potensiale knyttet til bedre koordinering på tvers av bydelsgrensene
- det ligger et potensiale ift å få til en større grad av harmonisering med sosialtjenesten (forståelse for barnevernets rolle)
- tilstrekkelig personell til å ta unna sakene og sikre at alle har en overkommelig arbeidssituasjon er viktig for å forebygge sykemeldinger og "turnover"
- for å få ned ventetiden kan ny praksis mht undersøkelser innføres
- tiltak som ikke koster så mye kan nyttiggjøres, eksempelvis familierådslag

Har barnevernkontorene iverksatt spesielle tiltak for å bli mer kostnadseffektive? En barnevernsleder oppgir at hva angår økonomi og igangsetting av tiltak er all delegert myndighet tatt fra saksbehandlerne. To andre barnevernsledere oppgir at det er delegert myndighet til henholdsvis gruppeledernivå og kuratornivå.

De øvrige barnevernslederne har hver for seg oppgitt at ett av de nedenstående tiltak er iverksatt for å bli mer kostnadseffektive:

- kontoret har utviklet egne retningslinjer for innvilgelse av stønader til ferie og økonomiske tilskudd for barna og deres familier. Effektivisering er også i fokus når de diskuterer egen praksis i møter og veiledningssituasjoner
- det er utarbeidet en innsparingsplan for å holde budsjettet og at kontoret er restriktiv i bruken av kostbare tiltak (bruker fortrinnsvis kommunale og statlige tiltak)
- bevisstgjøring i forhold til bruken av egen tiltaksavdeling, og diskusjoner omkring kvalitet på tiltak opp mot pris
- økt fokus på kostnadseffektivisering, innføringen av Unique Familia⁶² og gruppeleders ansvar for å tydeliggjøre et kostnadsfokus
- oppretting av egen tiltaksgruppe har resultert i at flere får hjelp for de samme pengene og det blir større nærhet mellom tiltaksarbeider og saksbehandler

Byrådsavdelingen og kostnadseffektivitet. Med begrepet kostnadseffektivitet mener byrådsavdelingen å ha et bevisst forhold til pengeforbruk og ressursinnsats. Det skal være fokus på gode analyser, og behov skal analyseres og relevante tiltak skal iverksettes. Det er imidlertid viktig å stille spørsmål som:

- Er det andre rimeligere løsninger som kan være like gode for brukeren?
- Kan vi i stedet for å kjøpe tjenester på det private markedet, ansette noen som kan gjøre samme jobben for en mindre kostnad?

Byrådsavdelingen oppgir at det har vært en vridning mot mer bruk av tiltak i hjemmet (jf hovedstrategier) og at endringsfokuserete tiltak i hjemmet vektlegges. Barneverntjenestens kjøp av tjenester - eventuelt bruk av rammeavtaler skal utredes.

På spørsmål om Bergen kommunes barneverntjeneste er organisert og drives på en kostnadseffektiv måte svarer Byrådsavdelingen at det utover vedtatte fullmakter fra sentralt hold ikke gis detaljerte føringer for lokal organisering av arbeidet. Barnevernsjefene bestemmer i stor grad hvordan kontoret skal organiseres og hvordan ressursene skal fordeles internt. Det bemerkes videre at barneverntjenesten er del av et helhetlig tjenestetilbud ute i de geografiske enhetene. Enkelte byomfattende oppgaver knyttet til mindreårige flyktninger, adopsjonssaker og barn som utsettes for menneskehandel, har imidlertid byrådet lagt til utvalgte kontorer.

Ressursmobilisering i barnas familie og nettverk er et tiltak som kommunen vektlegger. Det vises til at erfaringene med slike tiltak er faglig godt dokumentert og at det er kostnadseffektive tiltak.

Byrådsavdelingen oppgir at det er vanskelig å ta stilling til om noen kontorer driver mer kostnadseffektivt enn andre, men avdelingen har fokus på kostnadseffektivitet gjennom utarbeiding, revidering og oppfølging/analyser av styringskortet. Eksempler på kritiske faktorer som følges gjennom styringskortet er vakanser pga sykefravær, permisjoner, mange nyutdannede og høy turnover som gjør det vanskelig å arbeide kostnadseffektivt. Også utdanningsnivået følges gjennom

⁶² Saksbehandlersystemet for barneverntjenesten: kvalitetssikring av lovkrav og flere funksjoner som sikrer at forvaltningen blir korrekt og at eventuelle avvik varsles ved påminnelser eller huskelister knyttet til tidsfrister og lignende.

styringskortet. Avvik følges opp både i forbindelse med månedlig budsjettrapportering og halvårslige oppfølgingsseminar. Kommunen har for øvrig anskaffet nytt saksbehandlingssystem for barneverntjenesten (Unique Familia).

5.5.3 Kapasitet i barneverntjenesten

Fakta fra spørreskjemaundersøkelsen. For å få et bilde av hvordan de ansatte ved de ulike barnevernkontorene opplever kapasiteten ved eget det kontor, ble de i spørreskjemaundersøkelsen gitt mulighet til å ta stilling til følgende påstand:

Ved vårt kontor fører manglende kapasitet til at vi ikke kan gjøre tilfredsstillende arbeid

Datamaterialet⁶³ viser at ved barnevernkontorene i Fana, Laksevåg og Ytrebygda er det henholdsvis 73 %, 84 % og 55 % av de ansatte som opplyser at manglende kapasitet i stor grad fører til at de ikke kan gjøre tilfredsstillende arbeid. Tabell 1 viser også at disse kontorene er de tre kontorene som har høyest antall saker pr fagstilling. Det fremkommer videre at 50 % av de ansatte i Årstad bydelsbarnevern også er av samme oppfatning. I Arna mener 13 %, i Bergenhus 30 %, i Fyllingsdalen 28 % og i Åsane 21 % at manglende kapasitet i stor grad fører til at de ikke kan gjøre tilfredsstillende arbeid. Oversikten over utfordringer de ansatte ser for egen barneverntjeneste fremover (tabell 5) viser også at for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene er den største utfordringen fremover (100 av 150 respondenter svarer dette).

Fakta fra intervjuer med barnevernledere. Vi spurte barnevernlederne hvordan de vurderte bemanningssituasjonen i forhold til arbeidsmengden ved eget kontor. 6 av åtte barnevernledere gir uttrykk for at de ansatte har stor arbeidsmengde. Fire av disse uttaler at bemanningen i forhold til arbeidsmengden er for lav. To oppgir at dette truer faglig kvalitet og oppfølging av barn på tiltak.

I intervjuene med barnevernlederne ba vi dem om å oppgi mulige årsaker til at de ansatte i undersøkelsesperioden opplevde kapasitetsproblemer i egen arbeidssituasjon. Vi presenterer de svarene som ble gitt av flere enn 1 barnevernsleder:

- For lav bemanning i forhold til antall saker (6 barnevernledere)
- Økende saksmengde/meldinger (3 barnevernledere)
- Høyt sykefravær (3 barnevernledere)
- Vanskelig å få tak i fagfolk (2 barnevernledere)
- Tunge/komplekse saker (2 barnevernledere)
- Krevende innføring av saksbehandlingssystemet Unique Familia (2 barnevernledere)

Vi spurte også barnevernslederne om det er enkelte områder som de mener er mer utsatt for kapasitetsproblemer enn andre. Følgende områder ble nevnt:

- Oppgaver innen forebygging, oppfølging av tiltak og samarbeidsmøter
- Oppfølging av plasserte barn i fosterhjem og institusjon
- Kvaliteten på tiltaksplaner
- Press på mottaket i perioder med økt antall bekymringsmeldinger
- Stabiliteten i tverrfaglig samarbeid
- Først og fremst de ”rolige sakene”

I intervjuene spurte vi også barnevernlederne om hvilke konsekvenser manglende kapasitet kan få for barna. En barnevernleder oppgir at de ikke får arbeidet nok med forebyggende tiltak og oppfølging av plasserte barn. En annen er opptatt av at kapasitetsproblemer kan føre til manglende

⁶³ Vedlegg 3, spørsmål 6.c.

kontinuitet i saksbehandlingen, som igjen kan gi dårlig kvalitet på tjenestene. Til slutt mener en av informantene at manglende tid i undersøkelsesfasen kan ha som konsekvens at saksbehandlerne ikke er treffsikre nok i forhold til hvilke tiltak som blir iverksatt. Manglende kapasitet kan også ha som konsekvens at barna gjerne må vente litt før de får tiltak. Flere barnevernsledere mener at barna til tross for kapasitetsproblemer får nødvendig hjelp ift sine behov, men ikke nødvendigvis det optimale tiltaket.

Fakta fra intervju med byrådsavdelingen. Byrådsavdelingen bekrefter i intervju at de har igangsatt en prosess der målet er å få til en jevnere fordeling av ressursene til barnevernkontorene. Budsjettfordelingen kan nå blant annet medføre omfordeling av ressurser og styrking av enkeltbydeler.

Byrådsavdelingen mener at det ikke er fare for at trange økonomiske rammer kan føre til at kontorene ikke har tilstrekkelig kapasitet/bemanning til å kunne gi den hjelpen som er nødvendig. Gjennom styringskortet følger byrådsavdelingen tett opp inntaket ved de ulike kontorene. Byrådsavdelingen opplyser at det ikke er påvist at barn blir avvist pga bemanningssituasjon i barneverntjenesten. Alle barn får nødvendig hjelp, men eventuelle kapasitetsproblemer kan gå på bekostning av en systematisk oppfølging av tiltak. Flere barn får i dag hjelp enn før, og inntak av barn har alltid vært høyt prioritert. Noen tjenester sliter imidlertid med å få full dekning med tilsynsførere for barn i fosterhjem, og god nok kvalitet på tiltaksplanene. Byrådsavdelingen understreker at alle akutsituasjoner blir håndtert.

5.5.4 Kompetanse i barneverntjenesten

Data fra spørreskjemaundersøkelse. Respondentene har tatt stilling til følgende påstand: "*Ved vårt kontor er det regelmessig saker som vi ikke har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere*". Av de spurte svarer 7 % at de i stor grad regelmessig har saker de ikke har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere, 93 % opplever i liten grad dette.

Data fra intervjuer med barnevernledere. I intervjuene med barnevernlederne spurte vi dem i hvilken grad de mener at egne medarbeidere har god nok barnevernfaglig kompetanse til å løse arbeidsoppgavene de har. Ved to av kontorene er barnevernlederne godt fornøyd med de ansattes kompetanse; mange har relevant videreutdanning eller har søkt om dette. Ved de andre kontorene trekker barnevernlederne frem ulike utfordringer knyttet til kompetansesituasjonen. Ved ett kontor er det høy turnover, og få ansatte med videreutdanning. I tillegg til dette får medarbeiderne økt arbeidsbelastning da de må følge opp de nyansatte. Barnevernlederen sier:

Vi opplever at vi er en opplæringsinstans for Buf-etat

Tre barnevernledere uttaler at da stadig flere barnevernssaker blir mer komplekse, har de ansatte ofte ikke god nok kompetanse til å løse disse sakene. En av dem uttaler:

Kompetansen er ikke god nok til å kunne håndtere de mest kompliserte sakene. Sammenhengen mellom jus og psykologi er for dårlig kjent for de ansatte. Grunnutdanningen av barnevernarbeidere er for dårlig. De blir flinkere og flinkere til å arbeide med papirer enn å jobbe med barn og deres familier. Derfor blir det viktig å drive systematisk oppbygging av kompetanse. Helst en felles kompetanseutvikling for alle ansatte

Årsakene til manglende kompetanse blir av enkelte enhetsledere knyttet til at noen kontorer har mange nyutdannede medarbeidere, og få har gjerne videreutdanning. For å styrke kompetansen til de ansatte uttaler noen barnevernlederne at grunnutdanningen bør styrkes ved at studentene får mer kunnskap i fagene jus og psykologi. Det kan også nevnes at utdanningen for kuratorer bør være 4-

årig med fokus på utredningsarbeid, og med turnustjeneste etter avsluttet utdanning. De ansatte bør også få styrket veilederkompetansen.

Data fra intervju med byrådsavdelingen. Byrådsavdelingen ivaretar kravet til nødvendig opplæring ved at barneverntjenesten samarbeider om basisopplæring av nytilsatte. Opplæringen gis i løpet av de første 6 månedene etter ansettelse. I tilknytning til innføring av nytt saksbehandlingssystem, har det vært en omfattende opplæring i saksbehandling og teknisk opplæring i systemet.

I forbindelse med nye satsningsområder arrangerer også byrådsavdelingen opplæring av alle ansatte - for eksempel ifm familieråd og vold og overgrep. Byrådsavdelingen arrangerer også i forbindelse med lovendringer, som medfører krav til endringer i vedtakspraksis, dagsseminarer for å oppdatere saksbehandlere. Noe opplæring blir også gitt overfor spesielle målgrupper, for eksempel opplæringen i foreldreveiledningsprogrammet Parent Management Training – Oregon (PMT-O) til personell i tiltaksstillinger.

Det er et krav om minimum 3-årig sosialfaglig høyskoleutdanning i alle fagstillinger i barneverntjenesten. Videreutdanning styrker også de ansattes kvalifikasjoner. Byrådsavdelingen ønsker derfor at så mange som mulig skal ta videreutdanning, og har derfor satt et mål om at 75 % av de ansatte skal dette. Våren 2008 var det 48.8 % som hadde relevant videreutdanning.

Innenfor rammene av delegasjon- og permisjonsreglementet er det barnevernsjef som avgjør hvilken videreutdanning kontoret trenger, hvem som skal delta på videreutdanning og hvilke betingelser som gis for å delta på videreutdanningen. Byrådsavdelingen ser det imidlertid som viktig å stimulere til at de ansatte skal ta videreutdanning. Byrådsavdelingen har tidligere kjøpt et videreutdanningsprogram tilsvarende 10 vekttall ved UiB. Studiet var organisert som deltidsstudie over 1 ½ år og det ble tilrettelagt for permisjon med lønn knyttet til selve undervisningen. 22 saksbehandlere gjennomførte videreutdanningen.

5.6 Likeverdig tjenestetilbud i barneverntjenesten?

Så langt i rapporten har vi beskrevet hvordan de ansatte opplever eget kontors arbeid med meldinger, undersøkelser og tiltak. Datagrunnlaget har i stor grad vært en spørreskjemaundersøkelse og intervjuer med enhetsledere og byrådsavdeling for helse og omsorg. Vi har trukket fram eventuelle bydelsvise variasjoner. Slike variasjoner kan indikere at innbyggerne ikke får et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av bosted. I dette avsnittet skal vi først bruke fylkesmannens statistikk for å belyse likeverdighet og kvalitet i tjenestetilbudet ift krav stilt i barnevernloven. Også her trekker vi frem eventuelle bydelsvise variasjoner. Deretter skal vi se på byrådsavdelingens arbeid for å sikre et likeverdig og koordinert tjenestetilbud i barneverntjenesten.

5.6.1 Fylkesmannens rapportering

I dette avsnittet presenterer vi opplysninger om meldinger, undersøkelser, evaluering av hjelpetiltak, på kommunenivå og bydelsnivå. Hensikten er blant annet å få frem eventuelle bydelsvise variasjoner i tjenestetilbudet.

Meldinger

Tabellen viser andelen av meldinger som ikke ble gjennomgått innen fristen på en uke, og andelen henlagte saker på kommunenivå og bydelsvis 2. halvår 2007.

Tabell 6: Fristoversitting og henlagte meldinger, kommunenivå og bydelsnivå 2. halvår 2007.⁶⁴

Bydel	Antall behandlede meldinger	Herav fristoversitting av meldinger	Andel fristoversittelser på meldinger	Antall henlagte meldinger	Andel henlagte meldinger
Arna	32	0		2	6 %
Bergenus	70	3	4 %	12	17 %
Fyllingsdalen	85	3	4 %	20	24 %
Fana	82	0		1	1 %
Laksevåg	145	3	2 %	17	12 %
Ytrebygda	65	0		12	18 %
Årstad	118	7	6 %	13	11 %
Åsane	59	4	7 %	9	15 %
Sum	656	20	3 %	86	13 %

Tabell 6 viser at for Bergen kommune totalt var fristoversittingen 3 %. Fem bydeler hadde fristoversitting på meldinger i 2. halvår 2007. Andelen varierer fra 2 % i Laksevåg bydel til 7 % i Årstad bydel.

For Bergen kommune totalt 2. halvår 2007 var andelen henlagte meldinger 13 %. Andelen henlagte meldinger ser vi denne varierer fra 1 % i Fana bydel til 24 % i Fyllingsdalen.

Når det gjelder årsakene til henleggelse viser samme rapportering til fylkesmannen at 19 av dem skyldes forhold utenfor barneverntjenesten, 1 melding ble henlagt fordi den ble vist til en annen instans, mens 3 av henleggelsene skyldes overføring av sakene til en annen kommune. Vi antar at de resterende 63 henleggelsene skyldes at barneverntjenesten mente at det ikke var faglig grunnlag for å iverksette videre undersøkelser av de innmeldte forholdene.

⁶⁴ Fylkesmannen, vedlegg til årsrapport barnevern 2007, tall for 31.12.07.

Avsluttede undersøkelser

Tabellen viser antall avsluttede undersøkelser, andel undersøkelser konkludert med vedtak og henleggelsesprosenten i 2. halvår 2007, kommunenivå og bydelsvis.

Tabell 7: Antall avsluttede undersøkelser, antall konkludert med vedtak og henleggelsesprosenten 2. halvår 2007, bydelsnivå og kommunenivå.⁶⁵

Bydel	Antall avsluttede undersøkelser 2. halvår 2007	Antall undersøkelser konkludert med vedtak	Andel undersøkelser konkludert med vedtak	Antall henlagte undersøkelser	Henleggelsesprosent
Arna	22	8	36 %	13	59 % ⁶⁶
Bergenshus	70	35	50 %	35	50 %
Fyllingsdalen	55	29	53 %	26	47 %
Fana	94	46	49 %	48	51 %
Laksevåg	144	71	49 %	73	51 %
Ytrebygda	74	56	76 %	18	24 %
Årstad	110	44	40 %	65	59 %
Åsane	45	18	40 %	27	60 %
Sum	614	307	49 %	305	50 %

Tabellen viser at for barneverntjenesten samlet blir det i 49 % av undersøkelsene konkludert med vedtak. Vi ser at kontorene i Arna, Årstad og Åsane har de laveste andelen med undersøkelser som blir avsluttet med vedtak, og dermed de høyeste andelen av undersøkelser som blir henlagt. Mens Arna i 36 % av tilfellene avsluttet undersøkelsene med vedtak, avsluttet Ytrebygda i samme periode 76 % av undersøkelsene med vedtak.

Tallet på henlagte meldinger og undersøkelser i Bergen har over tid vært relativt stabilt, og fylkesmannen har ikke reagert på %-andelen av henleggelses.⁶⁷

⁶⁵ Fylkesmannen, vedlegg til årsrapport Barnevern, tall fra 31.12. 2007.

⁶⁶ Sum blir 102 %. Tallene i tabeller stemmer imidlertid med rapporteringstallene til Fylkesmannen.

⁶⁷ E-post til kommunerevisjonen fra fylkesmannen i Hordaland 8. juli 2008.

Saksbehandlingstid undersøkelser

Tabell 8 viser antall avsluttede undersøkelser og saksbehandlingstid i 2. halvår 2007 på kommunenivå og bydelsnivå.

Tabell 8: Antall avsluttede undersøkelser og saksbehandlingstid fordelt på bydelsnivå og kommunenivå i 2. halvår 2007.⁶⁸ Prosent og antall.

Bydel	Antall avsluttede undersøkelser siste halvår 2007	Andel undersøkelser behandlet innen 3 mnd	Andel undersøkelser behandlet mellom 3-6 mnd	Andel undersøkelser med mer enn 6 mnd behandlingstid
Arna	22	32 % (7)	59 % (13)	9 % (2)
Bergenhus	70	69 % (48)	24 % (17)	7 % (5)
Fyllingsdalen	55	69 % (38)	24 % (13)	7 % (4)
Fana	94	62 % (58)	31 % (29)	7 % (7)
Laksevåg	144	58 % (84)	41 % (59)	1 % (1)
Ytrebygda	74	35 % (26)	55 % (41)	9 % (7)
Årstad	110	55 % (60)	35 % (39)	10 % (11)
Åsane	45	42 % (19)	56 % (25)	2 % (1)
Sum	614	55 % (340)	38 % (236)	6 % (38)

Tabell 6 viser at 55 % av undersøkelsene i barneverntjenesten på kommunenivå ble ferdigbehandlet innen 3 mnd, 38 % innen 6 mnd, mens 6 % av undersøkelsene ble det brukt mer enn 6 mnd på. Bydelsvis ser vi at 69 % av sakene i Fyllingsdalen og Bergenhus blir behandlet innen 3 måneder, i Arna blir 32 % av sakene behandlet innen 3 mnd.

Evaluering av hjelpetiltak

Tabell 9: Barn i hjelpetiltak som har tiltaksplan, kommunenivå og bydelsvis. Andel og (antall)⁶⁹

Bydeler	Antall barn i hjelpetiltak totalt	Andel barn i hjelpetiltak totalt som har tiltaksplan
Arna	78	95 % (74)
Bergenhus	180	82 % (148)
Fyllingsdalen	129	88 % (114)
Fana	178	100 % (178)
Laksevåg	296	46 % (135)
Ytrebygda	153	90 % (137)
Årstad	204	44 % (90)
Åsane	134	92 % (123)
Sum	1352	74 % (999)

Tiltaksplan er en forutsetning for at det arbeides målrettet og metodisk i alle sakene. Det er også en forutsetning for at samarbeidet med familien og andre instanser skal fungere tilfredsstillende (Statusrapport 2007). Under behandlingen av Statusrapport for 2006 understreket bystyret viktigheten av at lovkravet om tiltaksplaner for barn under tiltak oppfylles i alle sakene.

⁶⁸ Fylkesmannens rapportering pr. 31.12. 2007.

⁶⁹ Fylkesmannen, vedlegg til årsrapport Barnevern, tall fra 31.12.2007.

Vi ser at pr 31.12.2007 hadde 74 % av barn i hjelpetiltak tiltaksplan. I Fana hadde samtlige barn tiltaksplan, mens i Laksevåg og Årstad hadde hhv 46 % og 44 % av barna tiltaksplan. En barnevernleder opplyser imidlertid i intervju at det er ulik praksis mellom bydelene mht krav til innhold i tiltaksplanene. Vedkommende opplyser at en tiltaksplan på deres kontor må være underskrevet av foreldrene for å bli tatt med i statistikken. Alle kontorene har ikke samme praksis. Byrådsavdelingen uttaler også i intervju at noen av tjenestene sliter med å få god nok kvalitet på tiltaksplanene.

Omsorgsplaner

Som en del av oppfølgingsarbeidet ved omsorgsovertakelser skal barnevernet utarbeide en plan for barnets framtidige omsorgssituasjon. Vi ser av tabellen at 99 % av barna under omsorg pr 31.12.2007 hadde omsorgsplan.

Tabell 10: Barn under omsorg med omsorgsplaner, kommunenivå og bydelsvis. Andel og (antall)⁷⁰

Bydeler	Antall barn under omsorg	Andel barn under omsorg med omsorgsplan
Arna	18	100 % (18)
Bergenhuis	49	100 % (49)
Fyllingsdalen	31	100 % (31)
Fana	35	100 % (35)
Laksevåg	65	98 % (64)
Ytrebygda	23	100 % (23)
Årstad	73	99 % (72)
Åsane	35	100 % (35)
Sum	329	99 % (327)

5.6.2 Byrådsavdelingen arbeid for å sikre et likeverdig tjenestetilbud

Opplysninger fra intervjuer med enhetsledere. I intervjuer med enhetslederne våren 2008 spurte vi dem om i hvilken grad de mener at byrådsavdelingen sikrer et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne på tvers av barnevernkantorene. Vi finner at 4 av barnevernlederne er positive til arbeidet byrådsavdelingen gjør for å sikre et likeverdig tilbud på tvers av barnevernkantorene. Barnevernlederne nevner følgende tiltak:

- Overføre budsjettmidler mellom kantorene ved skjevheter i ressursituasjonen
- Månedlige møter med barnevernlederne og gruppelederne med utgangspunkt i rapporteringstall
- Seminarer for å harmonisere praksis ift terskler, henleggelsespraksis, håndtering av ulike typer klienter

Et arbeid med å sikre likere inngangsterskler og kriterier for å avslutte saker er allerede påbegynt.

Tre av barnevernlederne mener at barneverntjenesten ikke gir et likeverdig tilbud til sine brukere. En av dem uttaler:

Barneverntjenesten gir ikke et likeverdig tilbud til sine brukere. Tilbudet du får avhenger av hvilken bydel du bor i.

⁷⁰ Fylkesmannen, vedlegg til årsrapport barnevern, tall fra 31.12.2007

Eksempler som kan illustrere dette synspunktet er variasjoner mellom kontorene mht:

- Kriterier for å anmelde vold og overgrep
- Terskler for inntak
- Henleggelsesprosent
- Tiltaksprofil
- Støttekontakt og tilsynsførerordningen
- Egne tiltaksavdelinger
- Ulike definisjoner av hva som er en melding og hva som er en undersøkelse

En av barnevernlederne sier det slik:

Byrådsavdelingen bør ta tak i dette og i større grad iverksette tiltak som kan sikre et likeverdig tilbud. Det er vanskelig å akseptere store forskjeller i tjenestetilbudet innat i en kommune

Opplysninger fra intervjuer med byrådsavdelingen. I intervju med byrådsavdelingen høsten 2008 stilte vi spørsmål om det er spesielle områder der byrådsavdelingen mener det er spesielt utfordrende å få til et likeverdig tilbud.

Byrådsavdelingen bruker informasjon fra styringskortet aktivt til å vurdere det enkelte tjenestekontors vedtakspraksis. Det holdes fokus på praksisendring over tid og eventuelle variasjoner mellom bydelene. Dersom byrådsavdelingen finner ulikheter i profiler, eller endringer over tid, blir dette undersøkt nærmere ved at byrådsavdelingen stiller spørsmål til kontorene vedrørende deres vedtakspraksis. En slik henvendelse kan for eksempel være et resultat av at ett kontor har høyere henleggelsesprosent av meldinger og undersøkelser enn andre kontorer. Byrådsavdelingen jobber på denne måten aktivt for å harmonisere faglig praksis, og sikre et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted. En metode som er brukt i dette arbeidet er å la bydelene løse case fra andre bydeler.

5.6.3 Byrådsavdelingens arbeid for å koordinere de ulike barnevernkontorene?

Data fra barnevernledere. I intervjuer med barnevernlederne opplyser fire av barnevernlederne at de er positive til måten byrådsavdelingen koordinerer de ulike barnevernkontorene. De nevner følgende forhold:

- Unique Familia
- Internkontrollrutiner
- Månedlige nettverkssamlinger mellom byrådsavdelingen og barnevernlederne
- Opplæring av nyansatte
- Generell støtte

En av barnevernlederne uttaler om byrådsavdelingens koordinering:

Byrådsavdelingen klarer å koordinere barnevernkontorene på en god måte. Byrådsavdelingen hjelper, gjennom rapportering, de ulike kontorene til å se sin praksis i forhold til hvordan kontoret løser sine oppgaver. Slik kan kontorene ta tak i ulikhetene for å analysere og eventuelt iverksette endringstiltak i egen organisasjon.

Fire av barnevernlederne er av den oppfatningen at byrådsavdelingen i mindre grad klarer å koordinere de ulike barnevernkontorene. For å få til bedre koordinering mener disse barnevernlederne at byrådsavdelingen bør:

- Styrke samarbeidet på tvers av kontorene
- Koordinere tiltaksarbeidet i bydelene
- Styrke fagutviklingen i tjenestene
- Harmonisere vedtakspraksis

En barnevernleder uttaler i intervju:

I felles samlinger er det liten tid til å snakke om hvordan oppgavene utføres på de ulike kontorene. Barnevernlederne tar kontakt med hverandre på tvers. Byrådsavdelingen kunne med fordel ha vært mer engasjert og pådriver mht fagutvikling ute i tjenestene. Mye fokus på tall og styringskort, mindre på fagutvikling ute i tjenestene. Skulle hatt et apparat vi kunne ha henvendt oss til for å luften ting. Forventningen mellom byrådsavdelingen og barnevernkantorene er ikke nok avklart.

Kunne barnevernkantorene vært bedre koordinert?

Data fra intervjuer med barnevernledere. I intervjuer med barnevernlederne våren 2008 fremkommer det her en del forhold som er nevnt tidligere, for eksempel behovet for en harmonisering av terskler og felles kriterier for hva som er en melding og hva som er en undersøkelse. Det opplyses at arbeidet mht en slik harmonisering er i gang, også i forhold til å oppnå lik vedtakspraksis, metodeutvikling og kvalitetssikring av arbeidet med undersøkelser og utredninger. Det blir også pekt på at avlønning av tilsynsførere og tilleggssytelser til fosterhjem bør harmoniseres.

Koordinering av kompetanseutvikling ved felles kurs eller en felles strategi for lange og gode opplæringsprogrammer i regi av Byrådsavdelingen blir også nevnt. En barnevernleder opplyser at det er ulik praksis ved barnevernkantorene mht muligheter for permisjon med lønn for videreutdanning. Det blir videre etterlyst et forum der kantorene kan lære av hverandre, og der det kan drøftes annet enn fag, for eksempel ulike organisasjonsmodeller.

En av barnevernlederne sier det slik:

Savner sentralt initiativ over bydelsgrenser. Kan ikke utvikle barnevernet med autonome bydelsgrupper. Noen må ta initiativ til at vi skal endre oss i takt med utviklingen som skjer innenfor teori/forskning på barnevernområdet. Dagens situasjon gjør det ikke mulig å utvikle kvaliteten på saksbehandlingen

En annen barnevernleder er opptatt av at barnevernlederne selv tar initiativ til å samarbeide også i fremtiden. Vedkommende opplyser at fire barnevernkantorer våren 2008 hadde gode erfaringer med å samarbeide om innhold og gjennomføring av basisopplæring for nyansatte.

Data fra intervjuer med byrådsavdelingen. For å koordinere tjenestetilbudet i barneverntjenesten arbeider byrådsavdelingen med generelle rutiner og veiledere i forbindelse med internkontroll og tjenesteutvikling. Byrådet har delegert alle fagfullmakter etter lov om barnevern til barnevernsjef. Lov om barnevern legger opp til at hvert tiltak skal tilpasses det enkeltes barns behov. En for sterk styring fra Byrådsavdelingen i form av detaljerte rundskriv vil kunne være til hinder for den nødvendige fleksibiliteten som barnevernloven forutsetter. Byrådsavdelingen har i noen tilfeller tatt initiativ til etablering av nettverk knyttet til særlige fagoppgaver (for eksempel arbeid med fosterhjem og konsultasjonsteam for vold og overgrep). Byrådsavdelingen ser det imidlertid som ønskelig at nettverkene på sikt kan drives av tjenestene selv.

5.7 Internkontroll

Fra 01.01.2006 er kommunen pålagt å ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. I denne forbindelse har Bergen kommune utviklet dokumentet "*Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester*".

5.7.1 Byrådsavdelingens internkontroll

Byrådsavdelingen opplyser i intervju at tjenestene blir, med utgangspunkt i rapporteringstall til styringskortet og budsjettutviklingen, bl.a. vurdert på følgende måter:

- Sentral kvalitetsgruppe bestående av 2 barnevernsjefer og 3 representanter fra byrådsavdelingen som kartlegger risikoområder
- Månedlige nettverksmøter med barnevernsjefer
- ½-årlige samlinger mellom byrådsavdelingen og barnevernsjefene med sine ledergrupper for oppfølging av styringskortet

På de halvårlige samlingene for resultatoppfølging drøftes resultatene i forhold sentrale mål, myndighetskrav og indikatorer. Avvik påpekes og drøftes med tanke å finne tiltak som vil gi den nødvendige forbedringseffekt. Sentralt kvalitetsutvalg har vurdert særlige risikoområder knyttet til inntaks- og utredningsarbeidet, herunder undersøkelsesmetoder, fagkompetanse, brukermedvirkning og kartleggingsmetodikk. Byrådsavdelingen har satt i gang et prosjekt der målet er å utvikle kompetanse og metodikk på dette området.

5.7.2 Internkontroll i barneverntjenesten

Vi har undersøkt hvordan barnevernskantorene har innført et internkontrollsystem ved å se på organisasjonskart, internt delegasjonsdokument, stillingsbeskrivelser, egenutviklede systemer/rutiner for kvalitetssikring samt opplæringsplan.

Tabell : Organisasjonskart, internt delegasjonsdokument, stillingsbeskrivelser, systemer og rutiner og opplæringsplan fordelt bydelsvis.

Bydel	Org.kart	Internt delegasjonsdokument	Stillingsbeskrivelser	Skriftlige egenutviklede systemer og rutiner	Opplæringsplan
Arna	X			X	X
Bergenhus	X	X		X	Individuelle oppl.planer ⁷¹
Fana	X	X ⁷²		X ⁷³	Under arbeid
Fyllingsdalen	X			X	X
Laksevåg	X	X	X	X	X
Åsane	X	X	X	X	Under arbeid
Ytrebygda	X		Under arbeid	X	Under arbeid
Årstad	X	X		X	Under arbeid ⁷⁴

Organisasjonskart

Samtlige resultatenheter har fremlagt organisasjonskart.

Internt delegasjonsdokument

Kantorene i Bergenhus, Fana, Laksevåg, Åsane og Årstad har utarbeidet egne interne delegasjonsdokumenter. Kontoret i Ytrebygda har utarbeidet en arbeidsinstruks, og Arna har fremlagt beslutningsrammer for gruppeledere. I Fyllingsdalen er kuratorenes delegasjonsfullmakt inndratt pga pålagt innsparing.

Stillingsbeskrivelser

Kantorene i Laksevåg og Åsane la frem dokumentasjon på stillingsbeskrivelser, i Ytrebygda er de i gang med å utarbeide dette. Fyllingsdalen opplyser at de ikke har stillingsinstruks, men et myndighetskart for lederstillingene. Ved de andre kantorene var det flere av enhetslederne som uttalte at de ikke så behovet for å ha egne stillingsbeskrivelser. Begrunnelsen var blant annet at barnevernloven, rutiner - og retningslinjer fra departementet, egenutviklede rutiner samt saksbehandlersystemet Unique Familia, intern opplæring og veiledning i tilstrekkelig grad klargjør for de ansatte hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt på kontoret.

⁷¹ Kontoret har ikke en felles opplæringsplan, men en opplæringsplan knyttet til årsplanen. Individuelle opplæringsplaner er knyttet til utdanningsprogrammer.

⁷² Mer overordnet; viser ikke i detalj beslutningsmyndighet knyttet til ulike stillinger og oppgaver.

⁷³ Utarbeidet etter intervjuet av barnevernlederen.

⁷⁴ Står oppført i vedlegg til årsrapport for barneverntjenesten med at de har en opplæringsplan. Denne er for tiden under revisjon, og er i ferd med å bli ferdigstilt i et eget dokument.

Egenutviklede rutiner og prosedyrer

I tillegg til retningslinjer fra departementet og krav til saksbehandling i fagsystemet Unique Familia, har alle barnevernkantorene lagt frem dokumentasjon på egenutviklede skriftlige systemer og prosedyrer for å kvalitetssikre egen saksbehandling. Kontorene i Fyllingsdalen, Laksevåg, Årstad, Bergehus og Fana har formalisert ulike rutiner for å kvalitetssikre saksbehandlingen. Rutinene kan for eksempel være knyttet til meldinger, undersøkelser, vedtak, oppfølging av ungdom 18-23 år, utbetalingsplaner, beslutningsmøter, samarbeidsfora, ivaretagelse av saker ved fravær og veilederrollen. I Åsane, Arna og Ytrebygda blir det brukt ulike former for skjemaer og manuelle optellinger for å sikre god kvalitet i saksbehandlingen.

Opplæringsplan

Kontorene i Arna, Fyllingsdalen og Laksevåg opplyser at de har en opplæringsplan. I Bergehus har ansatte på etterutdanningsprogrammer individuelle opplæringsplaner. De øvrige kontorene er i ferd med å utarbeide opplæringsplaner

Mangler barneverntjenesten prosedyrer for å sikre god kvalitet i saksbehandlingen?

Vi har spurt barnevernlederne om de opplever at eget kontor mangler prosedyrer de kan bruke for å sikre god kvalitet i saksbehandlingen. Alle unntatt ett kontor mener at samtlige oppgaver som barneverntjenesten har ansvaret for er godt nok regulert gjennom rutinebeskrivelser som departementet har utviklet. Dette kontoret savner imidlertid et oppdatert rundskriv fra byrådsavdelingen som regulerer avlønning av ikke bare tilsynsførere, støttekontakter og weekendhjem, men også av miljøarbeidere.

Hva gjør barnevernkantorene for å sikre at prosedyrene blir fulgt av de ansatte?

Vi har spurt barnevernlederne hva de gjør ved eget kontor for å sikre at prosedyrene blir fulgt av de ansatte. Felles for samtlige kontorer er at de har saksbehandlersystemet Unique Familia, der prosedyrene for hvordan arbeidet med meldinger, undersøkelser og ulike tiltak skal gjennomføres blir gjort tilgjengelig for de ansatte. Leder møter, avdelingsmøter og personalmøter blir også av mange nevnt som viktige arenaer for å informere om, og diskutere bruken av ulike prosedyrer. Flere barnevernledere uttaler at oppfølging av prosedyrer ofte skjer i forbindelse med veiledning og generell oppfølging av team/gruppeleder. Ved ett kontor uttaler barnevernlederen at barnevernlederen selv signerer alle sakene, og på denne måten kan stille spørsmål ved enkeltsaker dersom det er nødvendig. En barnevernleder videresender informasjon fra departementet til sine medarbeidere med e-post. Ved ett kontor har de et eget kvalitetssikringsskjema. Her krysser de ansatte av for gjennomførte prosedyrer.

Får de ansatte opplæring i regelverk, systemer og rutiner?

Vi har også spurt barnevernlederne om de ansatte får opplæring i regelverk, systemer og rutiner. To ganger i året arrangerer barneverntjenesten en byomfattende basisopplæring for samtlige nyansatte i barneverntjenesten. For å sikre intern opplæring av de nyansatte har to kontorer (Fana og Åsane) igangsatt en fadderordning. Ved ett av disse kontorene (Åsane) får de nyansatte en periode der de leser seg opp, og deretter blir de med en erfaren saksbehandler ut i felten. Ved ett kontor (Fyllingsdalen) får de nyansatte gjennomgang med en jurist, og ved et annet kontor (Årstad) er det utarbeidet en informasjonsperm for de nyansatte.

For de ansatte generelt, uttaler to av barnevernlederne (Arna og Bergehus) at ansatte selv har ansvaret for å oppdatere egen kunnskap om alle rutiner, rundskriv og rutinehåndbøker⁷⁵ som

⁷⁵ Dette kan for eksempel inkludere kontorets visjoner, oppgaveflyoversikter, internt delegasjonsreglement, Bergen kommunes personalreglement, HMS- arbeid, It-sikkerhet og diverse skjema (Bergehus).

regulerer saksbehandlingen. Ved ett kontor (Bergenhus) blir alle nye rutinehåndbøker gjennomgått, og alle ansatte har hvert sitt eksemplar.

Flere av barnevernledere uttaler imidlertid at en av de viktigste opplæringsfaktorene er veiledning; både internt ved kontoret, og ved at ansatte ved ett kontor får veiledning fra ansatte ved et annet kontor. I veiledningen kan også de ulike rundskrivene/ rutinehåndbøkene aktivt bli brukt av veileder.

Det finnes mange ulike arenaer for opplæring av regelverk, systemer og rutiner. Samtlige barnevernledere orienterer om ulike former for interne møter (personalmøter, gruppledermøter/ledermøter), fagdager og forelesninger der de ansatte får oppdatert egen barnevernfaglig kompetanse. Ett relevant eksempel er endringer i barnevernloven. Ved et kontor (Fyllingsdalen) får samtlige ansatte en gjennomgang med jurist årlig.

Deler de ansatte kunnskap og erfaring?

De fleste kontorene oppgir at de ansatte deler kunnskap i diverse møter og i veiledning. En av barnevernlederne svarer imidlertid:

Her kan vi bli flinkere. Kursdeltakelse blir lett privatisering av kunnskap. Terskelen for kursdeltakelse er lav. Det er imidlertid mye kunnskap som folk sitter med alene, og som med fordel kunne løftes opp i personalmøte"

6 Vurderinger

Problemstillingen er:

I hvilken grad styrer forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse barneverntjenestens arbeid?

Problemstillingen blir besvart i to trinn. I første del av kapittelet (5.1) oppsummerer og vurderer vi på kommunenivå og bydelsnivå hvordan meldinger, undersøkelser og ulike tiltak blir påvirket av forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse. Datagrunnlaget her er svar på konkrete spørsmål i spørreskjemaundersøkelsen som omhandler arbeidet med meldinger, undersøkelser og ulike tiltak. I tillegg baserer vi oss på intervjudata (byrådsavdelingen og enhetsledere) og innrapporterte tall til fylkesmannen.

I andre delen (5.2) vurderer vi på mer generelt grunnlag hvordan forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse virker inn på barneverntjenestens arbeid. Dette blir gjort med bakgrunn i påstander i spørreundersøkelsen som ikke er knyttet direkte opp til arbeidet med meldinger, undersøkelser og tiltak. Vi trekker også inn intervjudata, tidligere nevnte funn og andre relevante opplysninger som kan belyse problemstillingen.

For begge vurderingsdelene blir bydelsvise funn fra spørreskjemaundersøkelsen trukket frem og vurdert dersom 21 % eller flere av respondentene ved ett kontor melder fra om avvikende praksis i forhold til resten av respondentene ved kontoret. Slike funn anser vi som indikasjoner på at Bergen kommunes arbeid med meldinger, undersøkelser eller hjelpetiltak høsten 2007 ikke ble utført i henhold til barnevernlovens bestemmelser. I perioden fra spørreskjemaundersøkelsen ble avsluttet (desember 2007) til intervjuene ble gjennomført (sommer/tidlig høst 2008) fikk noen kontorer endrede rammebetingelser ifm budsjettet for 2008. Endringene i rammebetingelsene tar vi hensyn til i våre vurderinger av situasjonen ved de enkelte barnevernkantorene

I begge deler av vurderingskapittelet oppsummerer og vurderer vi våre funn opp mot sentrale bestemmelser i barnevernloven og kommuneloven.

6.1 Meldinger, undersøkelser og ulike tiltak

6.1.1 Arbeid med meldinger

Hele 96 % av de spurte oppgav at eget kontor i stor grad arbeidet godt med meldinger. Etter vår vurdering indikerer dette at barneverntjenesten ivaretok dette arbeidet på en god måte høsten 2007. Fylkesmannens rapportering har også vist at barneverntjenesten i stor grad oppfylte kravet i barnevernloven § 4-2 til å behandle meldinger i løpet av en uke. Til sammen gir dette en indikasjon på at kommunen på en god måte etterlever kravene barnevernloven setter til arbeid med meldinger.

Fylkesmannens rapportering viste imidlertid at det var bydelsvise variasjoner mht andelen meldinger som ble henlagt 2. halvår 2007. Ved ett kontor ble 1 % av sakene henlagt, mens ved et annet kontor ble 24 % av sakene henlagt. Etter vår vurdering kan dette bety at det var ulik praksis ved de enkelte barnevernkantorene mht kriterier for å henlegge meldinger. Flere barnevernledere har også i intervju uttalt at de mener at det mellom bydelene kan ha ulik oppfatning av hvor skillene går ift hva som er en melding og hva som er en undersøkelse. Ut fra hensynet til likebehandling vurderer vi det som uheldig at det i bydelene kan være ulike kriterier for henleggelse av meldinger. Vi mener derfor det er betryggende at det på tvers av barnevernkantorene er igangsatt et arbeid for å sikre likere kriterier for å avslutte arbeidet med både meldinger, undersøkelser og tiltak. I tillegg vurderer vi det som positivt at byrådsavdelingen er i gang med aktivt å bruke styringskortet til å

følge opp praksis i bydelene, for i størst mulig grad å harmonisere faglig praksis og sikre et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bydel.

	Økonomi	Kapasitet	Kompetanse
Meldinger	6 % oppgir at det i stor grad er slik at meldinger ved eget kontor blir henlagt på grunn av økonomiske konsekvenser eller på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser.	13 % oppgir at egen enhet i liten grad har kapasitet til å behandle meldingene godt nok.	2 % oppgir at egen enhet i liten grad har kompetanse til å behandle meldingene godt nok

Funn på kommunenivå. Spørreskjemaundersøkelsen viste at 6 % av de spurte oppgav at det i stor grad var slik at meldinger ved eget kontor ble henlagt på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser. Denne andelen er ikke så høy. Allikevel er det alvorlig dersom dette indikerer at meldinger blir henlagt pga fremtidige økonomiske konsekvenser. Videre viste spørreskjemaundersøkelsen at 13 % oppgav at egen enhet i liten grad hadde kapasitet til å behandle meldinger godt nok. Av de ansatte oppgav 2 % at egen enhet i liten grad hadde kompetanse til å behandle meldinger godt nok. Etter våre vurderinger gir derfor undersøkelsen indikasjoner på at det er kapasitetsproblemer som i størst grad begrenser kommunens etterlevelse av aktuelt lov- og regelverk ifm meldinger.

Funn på bydelsnivå. I forbindelse med kapasitet er vi spesielt bekymret for situasjonen ved to kontorer, der hhv 24 % og 45 % av de ansatte oppgav at eget kontor høsten 2007 i liten grad hadde kapasitet til å behandle meldinger godt nok. For knapp tid kan gi en risiko for at meldinger kan bli henlagt på feilt grunnlag. Dette vurderer vi i så fall vi som alvorlig. Vi har imidlertid ikke opplysninger som skulle tilsi at meldinger ble henlagt på feil grunnlag ved disse kontorene. Begge kontorene er blant de tre kontorene i barneverntjenesten som hadde flest saker pr fagstilling den 31.12.2007. Dette kan forklare at så store andeler av de ansatte opplevde kapasitetsproblemer ifm meldingsarbeidet. Ett av disse kontorene fikk fra byrådsavdelingen tilført ekstra budsjettmidler for budsjettåret 2008. Vi finner dette betryggende, og de ekstra tilførte midlene kan ha bidratt til å styrke arbeidet med meldinger på kontoret i løpet av våren 2008.

6.1.2 Undersøkelser

Hele 95 % av de ansatte oppgav høsten 2007 at de i stor grad opplevde at barneverntjenesten arbeidet godt med undersøkelsessaker. Etter vår vurdering indikerer dette at barneverntjenesten ivaretok arbeidet med undersøkelser på en god måte høsten 2007. Fylkesmannens rapportering viste at i 2. halvår 2007 ble om lag halvparten av undersøkelsene behandlet innen kravet om tre måneders saksbehandlingstid (jf barnevernloven § 4-3). I tillegg viste rapporteringen at det var forholdsvis store bydelsvise variasjoner mht overholdelse av dette kravet. Vi har ikke opplysninger om årsakene til at omtrent halvparten av sakene har lengre saksbehandlingstid enn tre måneder. Vi antar at dette blant annet kan skyldes at mange saker er kompliserte og tar lang tid å få gjennomført. Vi kjenner heller ikke til årsakene til de bydelsvise variasjonen ifm saksbehandlingstid. Ut fra hensynet til likebehandling vurderer vi det imidlertid som uheldig at saksbehandlingstiden varierer i såpass stor grad mellom bydelskontorene.

Fylkesmannens rapportering viste også bydelsvise variasjoner i 2. halvår 2007 mht andelen undersøkelser som ble avsluttet med vedtak eller som ble henlagt. Tre kontorer skilte seg ut med lavere andel undersøkelser konkludert med vedtak og høyere henleggelsesprosent enn ved de øvrige kontorene. Ett kontor skilte seg ut med en vesentlig høyere andel undersøkelser konkludert med vedtak, og dermed den laveste henleggelsesprosenten. Vi er av den oppfatning at datamaterialet

indikerer at de ulike bydelene kan ha hatt ulike kriterier for om det i undersøkelsene blir konkludert med vedtak eller ikke. Flere barnevernledere gav også i intervju uttrykk for at det nettopp var ulike oppfatninger mht kriterier for å henlegge undersøkelser. Vi finner det derfor positivt at byrådsavdelingen følger kontorene opp via styringskortet, og at det på tvers av bydelskontorene er igangsatt et arbeid for å sikre likere inngangsterskler og kriterier for å avslutte saker.

	Økonomi	Kapasitet	Kompetanse
Undersøkelser	2 % oppgir at egen enhet i stor grad henlegger saker på grunn av økonomiske konsekvenser ved tiltak	6 % oppgir at saker i stor grad blir henlagt pga manglende kapasitet til å følge opp undersøkelsene. 4 % oppgir at saker i stor grad blir henlagt pga manglende kapasitet til å følge opp tiltak.	2 % oppgir at saker i stor grad blir henlagt pga manglende kompetanse.

Data på kommunenivå. I spørreskjemaundersøkelsen oppgav 2 % av de spurte at eget kontor i stor grad henla saker pga økonomiske konsekvenser av tiltak. Hhv 6 % og 4 % av de spurte oppgav at manglende kapasitet i stor grad førte til henleggelse av undersøkelser. Av de spurte uttalte 2 % at saker i stor grad ble henlagt pga manglende kompetanse. Vi vurderer det som positivt at få respondenter i spørreskjemaundersøkelsen oppgav at egen enhet i stor grad henla undersøkelser på grunn av økonomiske konsekvenser, manglende kapasitet og kompetanse. Vi trekker allikevel frem at selv om andelen totalt sett er små, kan det få alvorlige konsekvenser for barna dersom arbeidet med undersøkelser blir begrenset av forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse. Etter en helhetsvurdering er det vår oppfatning at dataene på kommunenivå i liten grad gir indikasjoner på at forhold knyttet til økonomiske konsekvenser, kapasitet og kompetanse påvirker barnevernets arbeid undersøkelser på en negativ måte.

Data på bydelsnivå. Vi finner det imidlertid noe bekymringsfullt at hver femte ansatte ved ett kontor uttalte at undersøkelsessaker i stor grad ble henlagt på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene. Kontoret var blant de kontorene som pr 31.12.2007 hadde flest saker pr ansatt. Vår oppfatning er at det kan stilles spørsmål ved om dette kontoret har nok ressurser til å sikre at nødvendige undersøkelser blir gjennomført. Kontoret fikk tildelt ekstra budsjettmidler for 2008. Forhåpentligvis kan dette ha bidratt til å at kontoret nå har styrket arbeidet med undersøkelser. Det er positivt dersom de ansatte nå i større grad enn før opplever at de har kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene slik at barnets beste blir ivaretatt.

Undersøkt grundigere? Vi mener det er urovekkende at hver tiende ansatte i barneverntjenesten uttalte at eget kontor i stor grad henla saker som burde vært undersøkt grundigere. Det kan få alvorlige konsekvenser for de barna som eventuelt blir rammet, dersom saker som burde vært undersøkt grundigere blir henlagt. Vi er spesielt bekymret for situasjonen ved ett bydelskontor, der hver tredje ansatte oppgav at eget kontor i stor grad henla saker som burde ha vært undersøkt grundigere. Ved det samme kontoret oppgav hver femte ansatte at de i stor grad henla saker pga manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene. Vi peker på at barneverntjenesten har rett og plikt til snarest å gjennomføre en undersøkelse, dersom det er rimelig grunn til å anta at tiltak bør iverksettes (barnevernloven § 4-3). Kontoret fikk tildelt ekstra budsjettmidler for 2008, noe som kan ha bidratt til at kontoret har fått økt kapasitet til å gjennomføre nødvendige undersøkelser i tråd med barnevernlovens bestemmelser.

6.1.3 Hjelpetiltak

Tiltaksplan. Når hjelpetiltak er vedtatt skal barneverntjenesten utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan (barnevernloven § 4-5). Rapportering fra fylkesmannen viste at i 2. halvår 2007 var det 25 % av barna med hjelpetiltak som ikke hadde tiltaksplan. I tillegg til dette viste rapporteringstallene også til dels store bydelvise variasjoner i andelen barn med tiltaksplan. Intervjudata har vist at kvalitetskravene til tiltaksplanene kan variere fra bydel til bydel. Vi har også i intervjuer med byrådsavdelingen og enhetslederne fått opplyst at kapasitetsproblemer kan resulterer i manglende oppfølging av barn på tiltak. Ut fra kravet om at alle barn med hjelpetiltak skal ha tiltaksplan, er det vår vurdering at det er alvorlig at en fjerdedel av barna med hjelpetiltak pr. 31.12.2007 ikke har tiltaksplan. Vi har imidlertid ikke kjennskap til hvilke typer hjelpetiltak dette som oftest gjelder. Ut fra kravet til et likeverdig og kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av bydel, mener vi det også er urovekkende at det blir stilt ulike krav til innholdet i en tiltaksplan mellom bydelene. Vi mener derfor det er positivt at byrådsavdelingen har kjennskap til manglene ved tiltaksplanene. Dette kan resultere i at barneverntjenesten som helhet fremover kan arbeide mer på tvers av barnevernkantorene for å harmonisere kravene til hvilken kvalitet tiltaksplanene skal ha.

Blir hjelpetiltak evaluert? Barnevernloven § 4-5 slår fast at barneverntjenesten plikter å vurdere om iverksatte hjelpetiltak er hensiktsmessige, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak. Funn fra spørreskjemaundersøkelsen viste at om lag hver tiende respondent oppgav at eget kontor i liten grad evaluerte hjelpetiltakene i tiltaksperioden. To kontorer skilte seg negativt ut, her svarte hhv 22 % og 29 % at eget kontor i liten grad evaluerte hjelpetiltakene. Vi mener det er uheldig dersom hjelpetiltak ikke blir evaluert i tråd med kravet i barnevernloven. En konsekvens av manglende evaluering kan være at barna ikke får riktige tiltak ift behovene de har. En av barnevernlederne ved de to aktuelle kontorene oppgav kapasitetsproblemer som en årsak til den mangelfulle oppfølgingen av hjelpetiltakene. De aktuelle kontorene er to av de tre kontorene som hadde flest saker pr 31.12.2007. Det ene kontoret fikk tilført ekstramidler ifm budsjettet for 2008, noe som forhåpentligvis kan ha bidratt til en styrking av oppfølgingsarbeidet knyttet til hjelpetiltakene ved dette kontoret.

Hjelpetiltak i hjemmet

Av de spurte oppgav 96 % at de i stor grad opplevde at eget kontor arbeidet godt med hjelpetiltak i hjemmet. Etter vår mening er dette et resultat som indikerer at barneverntjenesten høsten 2007 i stor grad ifm med hjelpetiltak i hjemmet ivaretok plikten til å bidra til å gi barn gode levekår (barnevernloven § 4-4,1.ledd).

	Økonomi	Kapasitet	Kompetanse
Hjelpetiltak i hjemmet	8 % oppgir at det i stor grad skjer at nødvendige hjelpetiltak ikke blir iverksatt pga økonomiske konsekvenser.	10 % oppgir at egen enhet i stor grad unnlater å iverksette nødvendige tiltak på grunn av manglende kapasitet.	4 % oppgir at det i stor grad skjer at egen enhet unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak pga manglende kompetanse.
	13 % oppgir at de i stor grad blir styrt av hensynet til økonomiske konsekvenser ved valg av hjelpetiltak.		

Data på kommunenivå. Nesten hver tiende ansatte (8 %) oppgav at det i stor grad var slik at nødvendige hjelpetiltak ikke ble iverksatt pga økonomiske konsekvenser. Litt over hver tiende ansatte (13 %) oppgav at eget kontor, ved valg av hjelpetiltak, i stor grad ble styrt av hensynet til økonomiske konsekvenser. Dersom dette er tilfelle mener vi at hensynet til økonomiske

konsekvenser i noen grad begrenser barneverntjenestens arbeid med hjelpetiltak i hjemmet. Hver tiende ansatte uttalte at egen enhet i stor grad unnlot å iverksette nødvendige tiltak pga manglende kapasitet. Selv om andelen ikke er så høy er det alvorlig dersom det er tilfelle at barn ikke får nødvendige tiltak på grunn av manglende kapasitet i barneverntjenesten. 4 % av respondentene oppgav at eget kontor unnlot å iverksette nødvendige hjelpetiltak pga manglende kompetanse. Etter våre vurderinger gir derfor undersøkelsen indikasjoner på at det er hensynet til økonomiske konsekvenser som i størst grad begrenser vedtaksarbeidet på dette området.

Data på bydelsnivå. Vi er bekymret for om økonomiske forhold ved ett kontor påvirker arbeidet med hjelpetiltak på en uheldig måte. I spørreskjemaundersøkelsen oppgav for det første litt mer enn hver tredje ansatte at hensynet til økonomiske konsekvenser i stor grad styrte valg av hjelpetiltak. Ved de øvrige kontorene var det langt færre respondenter som oppgav dette. Dersom økonomiske argumenter i for stor grad styrer valg av hjelpetiltak, frykter vi at barna ikke får de riktige tiltakene. For det andre oppgav hver fjerde medarbeider ved det samme kontoret at eget kontor i stor grad unnlot å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av økonomiske konsekvenser. Dersom dette er tilfelle mener vi det er alvorlig, og at det indikerer brudd på barnevernlovens § 4-4,2. ledd. Her heter det at barneverntjenesten ved behov skal sørge for å sette i verk hjelpetiltak for barnet og familien.

Ut fra hensynet til forsvarlig saksbehandling mener vi det er uheldig at hver tredje medarbeider ved ett kontor i spørreskjemaundersøkelsen oppgav at det i stor grad var slik at eget kontor unnlot å iverksette hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet. Barnevernlederen opplyste i intervju at svaret til de ansatte kunne skyldes kø ved kontoret for å få iverksatt tiltak. Dette kontoret var blant de kontorene med flest antall saker pr 31.12.2007, og som fikk tilført ekstra budsjettmidler for 2008. Forhåpentligvis har disse ekstramidlene medført bedre kapasitet til å få iverksatt tiltak til barna som venter på dette.

Hjelpetiltak utenfor hjemmet

Data på kommunenivå. Vi finner det betryggende at mht til både akutt plasseringer, omsorgsovertakelser og frivillige plasseringer gav datamaterialet på kommunenivå liten grunn til å anta at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse i stor grad førte til at kontorene unnlot å utføre lovpålagte oppgaver. Fylkesmannens rapportering for 2. halvår 2007 viste også at av 327 barn under omsorg var det 2 barn som ikke hadde omsorgsplan. Dette indikerer at barneverntjenesten i kommunen i stor grad etterlever de lovpålagte oppgavene innenfor hjelpetiltak utenfor hjemmet.

Data på bydelsnivå. Vi mener imidlertid at det ved ett av kontorene var to forhold som høsten 2007 gir grunn til uro. Det ene er at omtrent hver fjerde medarbeider oppgav at eget kontor i stor grad unnlot å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda der dette etter respondentens mening burde vært gjort. Det andre er at hver fjerde ansatte uttalte at eget kontor i liten grad arbeidet godt med omsorgsovertakelsessaker. Dersom det er slik at et kontor av ulike grunner ikke arbeider godt nok med omsorgsovertakelsessaker kan dette få alvorlige konsekvenser for de involverte barna. Vi peker på at i følge barnevernloven § 1-1 plikter barneverntjenesten å sikre barn og unge nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og bidra til trygge oppvekstvilkår.

Institusjonsplasseringer og kostnader. Om lag hver femte medarbeider (16 %) i barneverntjenesten oppgav at eget kontor i stor grad hadde klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader. I tre bydeler mente hhv 26 %, 36 % og 40 % av respondentene at eget kontor hadde slike føringer. Dersom dette er tilfelle kan det indikere at økonomi fremfor faglige vurderinger påvirket vedtaksarbeidet på dette området høsten 2007. Det kan imidlertid også bety at de ansatte er mer bevisst på kostnader og søker å finne tilsvarende tiltak til lavere pris.

Hjelpetiltak for ungdom over 18 år

Av de spurte oppgav 86 % at eget kontor i stor grad arbeidet godt med tiltak til ungdom over 18 år. Etter vår vurdering er det derfor innenfor dette tiltaksområdet de ansatte er minst fornøyd med innsatsen til eget kontor. Ved to kontorer oppgav også hhv 21 % og 39 % at eget kontor i liten grad arbeider godt med tiltak for ungdom over 18 år.

	Økonomi	Kapasitet	Kompetanse
Hjelpetiltak for ungdom over 18 år	19 % av de ansatte at eget kontor i stor grad lar være å videreføre tiltak til ungdom over 18 år på grunn av økonomiske konsekvenser.	7 % av de barnevernansatte at det ved eget kontor i stor grad unnlates å videreføre tiltak for ungdom over 18 år pga manglende kapasitet.	2 % av de ansatte at eget kontor i stor grad unnlater å videreføre tiltak for barn over 18 år pga manglende kompetanse.

Data på kommunenivå. Det er ift tiltak til ungdom over 18 år at hensynet til økonomiske konsekvenser i størst grad påvirker vedtaksarbeidet. Vi mener det er bekymringsverdig at hver femte ansatte oppgav at hensynet til økonomiske konsekvenser i stor grad medførte at tiltak ikke ble videreført. Da er det mer betryggende at kapasitet og kompetanse i mindre grad ser ut til å ha begrenset videreføringen av tiltak for denne gruppen. Vi mener derfor at vår undersøkelse gir indikasjoner på at forhold knyttet til økonomi i noen grad var styrende for om tiltak til ungdom over 18 år ble videreført høsten 2007.

Data på bydelsnivå. Vi ser imidlertid med uro på situasjonen ved to kontorer der hhv 25 % og 48 % av de ansatte mente at eget kontor i stor grad unnlot å videreføre tiltak for ungdom over 18 år pga de økonomiske konsekvensene. I spørreskjemaundersøkelsen fikk vi også kjennskap til at økonomi kan være et hinder i enkeltsaker, og da spesielt i ungdomssaker.

Vi mener videre det er bekymringsfullt at 22 % av de spurte ved ett kontor uttalte at eget kontor i stor grad unnlot å videreføre tiltak til ungdom over 18 år pga manglende kapasitet. Barnevernlederen uttalte i intervju at dette kan skyldes at kuratorene pga kapasitetsproblemer i enkelte tilfeller så små barns behov opp mot store barns behov. Vi mener det er uheldig dersom det er slik at barn i ulike aldersgrupper blir spilt ut mot hverandre i vedtaksarbeidet på denne måten.

Ungdom over 18 år ut av barnevernet? I spørreskjemaundersøkelsen oppgav 41 % av de spurte at eget kontor i stor grad hadde klare føringer på at barn over 18 år skulle ut av barnevernet. Bydelsvis så vi at det var relativt stor spredning i hvilken holdning de ansatte hadde til eget kontors oppfølging av ungdom over 18 år. Vi fant at det ved ett kontor var slik at 40 % av de ansatte mente at eget kontor i liten grad videreførte tiltak overfor ungdommer i institusjon når dette var tjenelig. Også overfor ungdom med tiltak i hjemmet var det ved fem kontorer alt fra 25 % til 59 % av de ansatte som oppgav at eget kontor i liten grad videreførte tjenelige tiltak for ungdom med tiltak i hjemmet. Vi mener dette indikerer at ettervernstiltak i barnevernets regi for ungdom over 18 år kan være avhengig av hvilken bydel ungdommene bor i.

Får barna hjelp til rett tid?

Nesten en tredjedel av de ansatte (29 %) opplyste ifm spørreskjemaundersøkelsen at egen barneverntjeneste i stor grad hadde kjennskap til barn som ikke fikk hjelp i rett tid. I hele fem bydeler mente mer enn 21 % dette. Spørsmålet i spørreskjemaet kan imidlertid tolkes på to måter. Enten at det gjelder barn som barneverntjenesten kjenner til, men som ikke er meldt inn til barnevernet. Eller at det gjelder barn som allerede får barneverntiltak. Vi mener allikevel det er et viktig funn at om lag en tredjedel av de ansatte mener at eget kontor i stor grad har kjennskap til barn som ikke får hjelp til rett tid. Årsakene barnevernlederne oppgav i intervju var knyttet til ventetid internt og eksternt (Buf-etat), fristoversittelser på undersøkelser og gjerne treghet med å få plassert barna. Vi legger til at andre årsaker kan være tjenestens manglende kapasitet eller at de tar hensyn til økonomi. Dersom svarene omhandler barn innenfor barnevernssystemet, er det vår vurdering at slike forhold ved disse kontorene indikerer brudd på barnevernloven § 1-1. Her heter det at barneverntjenesten plikter å gi nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

6.2 Økonomi, kapasitet og kompetanse

Vi belyser her på et mer generelt grunnlag hvordan økonomi, kapasitet og kompetanse påvirker barneverntjenestens arbeid.

6.2.1 Økonomi

Bevilgninger og merforbruk

Kommunen (ved bystyret) plikter å sørge for de bevilgninger som er nødvendig for å yte de tjenester og tiltak som kommunen etter barnevernloven har ansvaret for, jf lovens § 9-1.⁷⁶ Barneverntjenesten er dermed i prinsippet ikke bundet til å holde seg innenfor en gitt budsjettramme. Lojalitet til budsjettet gjenspeiles imidlertid i styringskortet og inngåtte lederavtaler, samt byrådsavdelingens tette oppfølging (månedlig, halvårlig) av utviklingstrekk og tiltaksplaner ved de ulike barnevernkontorene. På generelt grunnlag bemerker vi at budsjettlojalitet i barneverntjenesten lett kan komme i konflikt med kommunens plikt etter barnevernloven til å skulle ivareta barnets beste, jf lovens § 4-1.

Barneverntjenesten i Bergen kommune har hatt et merforbruk hvert år i perioden 2005-2007, og ligger an til merforbruk for 2008. Dette forholdet dokumenterer at omfanget av tjenesten ikke styres av økonomihensyn alene.⁷⁷ Budsjettoverskridelsene innebærer likevel ikke nødvendigvis at alle barn som barneverntjenesten har ansvaret for har fått den hjelpen de har krav på og burde ha fått. Eksempelvis kan merforbruket skyldes at budsjettene ikke var realistiske i den aktuelle perioden. Dette til tross for kommunens innsats for å få mer realistiske budsjetter på området. En volumøkning i tjenestebehovet, slik byrådsavdeling for helse og sosial har pekt på, kan her være en god forklaring.

Et merforbruk som sådan har med andre ord sine klare begrensninger som indikator på om kommunen sørger for de bevilgninger som er nødvendig for å yte de tjenester og tiltak som den har ansvaret for etter barnevernloven. Vi viser i den forbindelse til at noen barnevernledere i intervju har opplyst at trangere økonomiske rammer har medført at det ikke er penger til å kjøpe optimale tiltak, og at listen for å iverksette tiltak kan ligge noe høyere. En av barnevernlederne uttalte også at trangere økonomi ved kontoret har ført til at barn som kunne trenge tiltak fra barnevernet ikke får det, og at barn som er på tiltak får et redusert tilbud.

⁷⁶ Ref. også kommunelovens §§ 46 nr 1 og 47 nr 1.

⁷⁷ Ref. hhv. rapportens kapittel 2.3.1 og 4.5.1.

Kostnadsfokus

Bedre indikatorer på om kommunen sørger for de nødvendige bevilgninger til barneverntjenesten finner vi i kommunens vektlegging av budsjettdisiplin og kostnadsfokus på det aktuelle tjenesteområdet. Barnevernlederne gav i intervjuer jevnt over uttrykk for at det har vært et økt fokus på kostnader ifm vedtaksarbeidet. Funn i spørreundersøkelsen indikerer at hensynet til kostnader høsten 2007 var langt mer styrende for beslutningene enn for kun få år tilbake.⁷⁸ Særlig ved tre barnevernkontorer var det en stor andel av de ansatte (40-44 %) som opplevde at hensynet til kostnader i stor grad var mer styrende for beslutningene i dag enn for få år tilbake. Funnene bekreftes ved at så vel byrådsavdelingen og lederne ved de tre barnevernkontorene våren 2008 opplyste at det er et økt fokus på kostnader i barneverntjenesten.

Byrådsavdelingen og barnevernlederne, med ett unntak, oppga våren 2008 riktignok at fokuset på økonomi og kostnader ikke er avgjørende for vedtakene som fattes. Vår oppfatning er imidlertid at det økte kostnadsfokuset på enkelte områder synes å ha konsekvenser for vedtakene.⁷⁹ I hvilken grad dette innebærer at hensynet til barnet og barnevernfaglige vurderinger faktisk blir tilsidesatt er det vanskelig å mene noe om. Vi konstaterer imidlertid at det er ansatte i barneverntjenesten som oppgav at de i stor grad opplevde at dette skjedde.⁸⁰ Selv om andelen ansatte som opplevde dette er liten, og til dels svært liten, finner vi disse funnene bekymringsfulle. Det bemerkes at barnevernlovens § 4-1 fastsetter at det skal legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til beste for barnet. Dersom økonomihensyn medfører at barn ikke får tiltak som er til barnets beste er det med andre ord klart i strid med barnevernlovens §§ 9-1 og 4-1. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med at barn har krav på de dyreste tiltakene, men det er altså faglige vurderinger som skal legges til grunn for beslutningene som tas. Hvis to forskjellige tiltak ut fra en barnevernfaglig vurdering anses å være like tjenlige for barnet, kan og bør imidlertid kommunen ut fra hensyn til kostnadseffektivitet velge det rimeligste tiltaket.⁸¹

Kostnadseffektivitet

I utgangspunktet er det ingen motsetninger mellom det å skulle levere faglig forsvarlige tjenester som ivaretar barnets beste og det å etterstrebe en kostnadseffektiv tjenesteproduksjon. Det første handler i stor grad om å identifisere tjenestebehovet, mens det andre handler om å organisere barneverntjenesten slik at tjenestebehovet dekkes til lavest mulig kostnad for kommunen. Eventuelle innsparingstiltak som medfører at barn ikke får den hjelpen de har behov for vil imidlertid være en avsporing i forhold til arbeidet med kostnadseffektivisering.

Vi registrerer at barnevernlederne gjennomgående er av den oppfatning at eget kontor løser oppgavene sine på en kostnadseffektiv måte. Det blir trukket frem en rekke tiltak for å jobbe mest mulig kostnadseffektivt. Vi vurderer disse å være hensiktsmessige. Vi finner imidlertid grunn til å bemerke at praktiseringen av dem vil være avgjørende for hvorvidt de skal kunne sies å bidra til økt kostnadseffektivitet. Eksempelvis kan det å velge tiltak uten kommunal egenandel være kostnadsbesparende for kommunen, men hvis barnet ut fra barnevernfaglige vurderinger burde hatt et annet tiltak er ikke dette kostnadseffektivisering. Dersom økonomihensyn i for stor grad styrer

⁷⁸ Ifølge spørreundersøkelsen opplever totalt 20 % av de ansatte dette.

⁷⁹ Funn fra spørreundersøkelsen viser at totalt 13 % av de ansatte oppgav høsten 2007 at eget kontor, ved valg av hjelpetiltak, i stor grad ble styrt av hensynet til økonomiske konsekvenser. Spesielt ved ett kontor var det forholdsvis mange som mente dette. Ved dette kontoret og et annet kontor ble det også oppgitt at arbeidet med tiltak for ungdommer over 18 år ble begrenset av hensynet til økonomiske konsekvenser. I tillegg har enkelte barnevernledere uttalt at det ofte ikke er penger til optimale tiltak. Terskelen for tiltak kan ligge noe høyere. Innsparingstiltak ved ett kontor har ført til at barn som kunne trengt tiltak fra barnevernet ikke får det, og at barn som er på tiltak får et redusert tilbud. Kontoret velger vekk dyre tiltak som er til barnets beste fordi kontoret ikke har penger til disse tiltakene.

⁸⁰ Jf avsnitt 4.5.1 *Settes barnevernfaglige vurderinger tilside til fordel for økonomiske hensyn?*

⁸¹ Jf revisjonskriteriet som er utledet i kapittel 3.5.

valg av tiltak kan dette gi store personlige kostnader for barnet, og også føre til at det senere må settes inn tiltak som er mer kostnadskrevende.

Byrådsavdelingen synes å gjøre seg mange av de samme tankene som barnevernlederne i forhold til hva som må til i arbeidet med kostnadseffektivisering av tjenestene. Fra vårt ståsted er arbeidet med å fremforhandle rammeavtaler for kjøp av tjenester noe som byrådsavdelingen bør prioritere. Utover betydningen dette vil kunne ha for mer kostnadseffektive tjenester viser vi til at regelverket knyttet til offentlige innkjøp, dvs. lov om offentlige anskaffelser, også gjelder for barneverntjenesten.

6.2.2 Kapasitet

KOSTRA-tall viser at antallet barn med undersøkelse eller tiltak pr årsverk for barneverntjenesten i Bergen kommune i 2007 lå litt over gjennomsnittet for de utvalgte sammenlignbare kommunene.

Både funn i spørreskjemaundersøkelsen og barnevernledernes uttalelser i intervjuer gir dessuten etter vår mening indikasjoner på at kapasitetsproblemer går utover kvaliteten på de ansattes arbeid. Spørreskjemaundersøkelsen viste at 100 av 152 respondenter høsten 2007 oppga at det var for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene ved eget barnevernkontor. Et flertall av de ansatte ved fire av kontorene ga høsten 2007 uttrykk for at manglende kapasitet i stor grad førte til at det ikke ble gjort tilfredsstillende arbeid. Ved ett av disse kontorene var det forholdsvis store andeler ansatte som opplevde kapasitetsproblemer både ift meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak (jf våre tidligere vurderinger). Vi bemerker at de ansattes opplevelse av kapasitetsforholdene ved disse kontorene underbygges av at antall saker pr fagstilling er høyest ved tre av de fire kontorene. Fire barnevernledere oppgir også i intervju at bemanningen i forhold til arbeidsmengden ved eget kontor er for lav.

Basert på barnevernledernes uttalelser synes det klart at årsakene til kapasitetsmangelen i barneverntjenesten er flere og til dels sammensatte. De årsakene som flest nevner er for lav bemanning, økende saksmengde og høyt sykefravær. Selv om det ikke er nevnt direkte må barneverntjenestens økonomiske rammebetingelser etter vår oppfatning likevel anses som en overordnet og avgjørende årsak til de opplevde kapasitetsproblemene. Dette fordi det enkelte kontors økonomiske rammer i stor grad vil være styrende for muligheten til å rekruttere og beholde ønsket personell. I motsetning til byrådsavdelingen mener vi derfor at det er fare for at trange økonomiske rammer kan føre til at kontorene ikke har tilstrekkelig kapasitet/ bemanning til å kunne gi den hjelpen som er nødvendig. Både byrådsavdelingen og barnevernledere uttaler forøvrig at eventuelle kapasitetsproblemer kan gå på bekostning av systematisk oppfølging av tiltak. Vi minner om at tilstrekkelig kapasitet er en nødvendig forutsetning for at kuratorene skal kunne følge opp barn på tiltak på en slik måte at de opplever at de kan ivareta barnets beste. Byrådsavdelingen har funnet det nødvendig å foreta omfordeling av ressurser kontorene i mellom for å rette opp kapasitetsforskjeller. Vi mener dette underbygger vurderingen om at trange økonomiske rammer kan føre til at kontorene ikke har hatt tilstrekkelig kapasitet/bemanning til å gi nødvendig hjelp.

Byrådsavdelingen brukte omfordeling av ressurser våren 2008 som tiltak for å løse utfordringene ansatte og ledere i barneverntjenesten opplevde knyttet til manglende kapasitet ved eget kontor. Etter vår vurdering er dette et hensiktsmessig grep for å bedre kapasiteten ved de kontorene som hadde flest antall saker pr fagansatt. Vi mener imidlertid at tiltaket ikke er tilstrekkelig for å løse de opplevde kapasitetsproblemene i barneverntjenesten. Til det virker kapasitetsmangelen i barneverntjenesten å være for omfattende. Vi minner om at tilstrekkelig kapasitet er en nødvendig forutsetning for at ansatte i barneverntjenesten skal kunne utføre alle deler av sitt arbeid på en faglig god og kostnadseffektiv måte.

6.2.3 *Kompetanse*

Vi vurderer det som betryggende at de ansatte i liten grad høsten 2007 opplevde at manglende kompetanse førte til at barneverntjenesten henla meldinger og undersøkelser og unnlot å iverksette ulike tiltak.

Det er allikevel trekk ved kompetansesituasjonen i barneverntjenesten som etter vår vurdering gir grunn til uro. Nesten hver tiende ansatte (7 %) opplevde høsten 2007 at eget kontor i stor grad regelmessig hadde saker de ikke hadde tilstrekkelig kompetanse til å håndtere. Dette kan vi se i sammenheng med at en del barnevernledere i intervjuer uttalte at de er skeptiske til i hvilken grad samtlige ansatte er rustet til å løse stadig mer komplekse og alvorlige barnevernssaker. Det er også slik at for få muligheter til opplæring/videreutdanning/ kompetanseutvikling av de ansatte ble oppgitt å være en av de viktigste utfordringene for barneverntjenesten i tiden fremover.

Data fra styringskortet har vist at andelen ansatte med relevant videreutdanning er synkende, og ligger langt under målet byrådsavdelingen har tallfestet. Det er også forholdsvis store variasjoner mellom bydelene mht hvor stor andel av de ansatte som har videreutdanning. Det er også slik at det er ved de kontorene som hadde flest saker pr ansatt at færrest ansatte hadde videreutdanning (begge pr. 31.12.2007).

Et mindretall av barnevernskantorene har utarbeidet opplæringsplaner. Videre ligger det i hvert fall for et av kontorene en utfordring i det at medarbeidere med videreutdanning forsvinner til Buf-etat. Ut fra disse opplysningene mener vi det er nødvendig med en grundig vurdering av kompetansesituasjonen i barneverntjenesten i Bergen kommune. Vi viser til at kommunen i følge barnevernloven § 2-1 har ansvaret for å sikre nødvendig opplæring av barnevernets personell. Dette kravet blir ytterligere presisert i kommunens internkontrollforskrift for barneverntjenesten, jf § 4,2. ledd, punkt c) hvor det heter at byrådsavdelingen skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet. På generelt grunnlag peker vi på at barnevernkantorenes økonomiske rammer vil påvirke kantorenes forutsetninger for å gi medarbeidere muligheter til å ta videreutdanning.

De ansattes kompetanse er helt avgjørende for kvaliteten i barnevernarbeidet. Vi vil understreke betydningen av at førstelinjetjenesten har relevant kompetanse. Vi antar at en omlegging av tiltaksbruken til økt vekt på forebyggende og lokale tiltak forsterker behovet for kompetanseutvikling ytterligere. Vi synes derfor det er positivt at byrådet i løpet av høsten 2008 fremmer en sak om rekruttering og kompetanse i barneverntjenesten.

6.3 Likeverdig tjenestetilbud?

Problemstillingen er:

I hvilken grad sikrer Bergen kommune at innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud på barnevernområdet i tråd med kommunens mål?

Byrådsavdelingen har et overordnet ansvar for å sikre at innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted (Melding for barnevernet i Bergen kommune 2001). Det er vår vurdering at undersøkelsen på flere punkter viser variasjoner i tjenestetilbudet som indikerer at innbyggerne i de ulike bydelene ikke er sikret et likeverdig tilbud. Ut fra hensynet til likebehandling vurderer vi dette som uheldig. Vi underbygger vurderingen med variasjoner mellom barnevernkontorene ift:

- barnevernledernes opplevelse av den økonomiske situasjonen
- hvor mye det tas hensyn til økonomiske konsekvensvurderinger i vedtaksarbeidet
- antall saker pr fagstilling, og opplevde kapasitetsproblemer
- andel ansatte med videreutdanning ved de enkelte barnevernkontorene
- rammebetingelser for videreutdanning
- henleggelsesprosenter både for meldinger og undersøkelser
- saksbehandlingstid for undersøkelser
- andel barn med tiltaksplan, og kvaliteten på tiltaksplanene
- evaluering av hjelpetiltak
- syn på kostnader ifm med institusjonsplasseringer (frivillige plasseringer)
- videreføring av hjelpetiltak i hjemmet for ungdommer over 18 år
- oppfatninger på skillet mellom meldinger og undersøkelser
- terskler for inntak
- kriterier for å anmelde vold og overgrep
- praktisering av støttekontakt og tilsynsførerordningen
- at noen kontorer har egne tiltaksavdelinger, mens andre ikke har dette
- om tilleggsytelser blir gitt til fosterhjem

For å sikre innbyggerne et mest mulig likeverdig tjenestetilbud har byrådsavdelingen blant annet fokus på styringskort, lederavtaler, kompetanse, kvalitetssikring og systematisk resultatoppfølging. I samarbeid med tjenestestedene skal byrådsavdelingen sikre en videreutvikling av internkontrollarbeidet for barneverntjenesten i Bergen kommune.⁸²

Styringskort og lederavtaler.

Kommunen må ha et system som viser organisering, mål, myndighetsfordeling og forbedringsområder for barneverntjenestens arbeid. Kommunen trenger også et systematisk system for resultatoppfølging for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen. Dette blir av byrådsavdelingen først og fremst gjort gjennom styringskortet og lederavtalene. Vi mener at byrådsavdelingen ved å bruke disse virkemidlene har faglige og administrative rutiner som på en god måte tilrettelegger for et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted. Det er imidlertid fra enhetsledernes hold gitt uttrykk for at byrådsavdelingen, i tillegg til fokus på tall og styringskort, også burde engasjert seg mer i fagutviklingen ute i tjenestene.

⁸² Internkontroll for barneverntjenesten i Bergen kommune.

Kompetanse. Fokus på kompetanse og opplæringsplaner i barneverntjenesten er også sentralt for å gi innbyggerne et likeverdig tjenestetilbud. Vi mener at byrådsavdelingen legger ned et viktig arbeid ift å sikre at arbeidstakerne har tilgang til kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten.⁸³ Dette gjør de blant annet gjennom grunnutdanning, internopplæring/ veiledning, basisopplæring for nyansatte, kurs/konferanser, seminarer og annet informasjonsarbeid. Det er allikevel slik at enkelte barnevernledere ønsker at byrådsavdelingen i større grad bør utarbeide lange og felles utdanningsprogrammer for alle ansatte i barneverntjenesten.

Risikoanalyse. Kvalitetssikring av lovkrav knyttet til blant annet tidsfrister, tilsyn og planarbeid (tiltaksplaner/omsorgsplaner) er også avgjørende for å sikre likeverdighet i vedtakene. Kommunen må skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav. Byrådsavdelingen har utviklet rutiner for å ivareta spesielt utsatte barn. I tillegg blir nye problemstillinger drøftet i fagnettverk i barneverntjenesten, og i fagnettverk i kommunen. Byrådsavdelingen har også etablert et nytt saksbehandlersystem som gir en bedre oversikt over at vedtakene blir korrekte, og at eventuelle avvik blir avdekket og fulgt opp. Datamaterialet viser imidlertid at barneverntjenesten har problemer med å nå målet om 3 måneder behandlingstid for undersøkelser, og at alle barn med tiltak skal ha en tiltaksplan. Vår vurdering er at byrådsavdelingen har gode rutiner for å identifisere sårbare områder vedrørende overholdelse av lover og forskrifter. En mer effektiv bruk av disse rutinene vil imidlertid i større grad kunne bidra til et mer likeverdig tjenestetilbud.

Systematisk resultatoppfølging.

Byrådsavdelingen har også etablert rutiner for budsjettoppfølging. Rutinene bidrar til å fange opp og jevne ut eventuelle ulikheter i vedtakspraksisen i og mellom kontorene. Vi mener at byrådsavdelingen slik i stor grad tilrettelegger for et mest mulig likeverdig tjenestetilbud. Rutinene vil bidra til størst mulig grad av kostnadseffektiv drift av barneverntjenesten. Dette fordi de får enhetslederne og byrådsavdelingen til sammen å fokusere på blant annet tjenesteutvikling, tjenesteprofiler, arbeidsprosesser og internkontroll. Her er beste praksis en viktig målsetning.

Byrådsavdelingen setter etter vår oppfatning i verk en rekke viktige tiltak for å sikre størst mulig grad av likeverdighet i tjenestetilbudet uavhengig av bosted. Datamaterialet viser imidlertid at det fremdeles er variasjoner i tjenestetilbudet som indikerer at innbyggerne ikke er sikret et likeverdig tilbud. Det er også flere enhetsledere som mener at byrådsavdelingen gjør for lite for å jevne ut forskjellene mellom bydelskontorene. For å sikre større grad av likeverdighet mener de at byrådsavdelingen i større grad enn nå (våren/sommeren 2008) bør:

- finne tiltak for å harmonisere vedtakspraksisen
- styrke fagutviklingen i tjenestene (teori/forskning på barnevernområdet)
- styrke samarbeidet på tvers av kontorene
- koordinere tiltaksarbeidet i bydelene på en bedre måte

Barneverntjenesten i Bergen kommune bygger på en desentralisert modell for organisering og oppfyllelse av kravene barnevernloven stiller til kommunen på dette fagområdet. I en slik modell er det mange faktorer som påvirker i hvilken grad innbyggerne får et likeverdig tjenestetilbud. Tjenestene brukerne får vil være avhengig av byrådsavdelingens fordeling av budsjett til den enkelte bydel, enhetsledernes prioriteringer og saksbehandlernes skjønn. Vi mener derfor at det er naturlig at det innenfor tjenesteområdet vil være en viss variasjon i hvordan kontorene løser oppgavene sine. Hensikten med en desentralisert modell er jo nettopp at kontorene også skal ha

⁸³ Jf internkontrollforskriften § 4 andre ledd bokstav b.

frihet til å organisere og gjennomføre vedtaksarbeidet ut fra behovene i bydelen. Variasjonen bør imidlertid ikke være så stor at den kommer i strid med kravet til likeverdighet og god kvalitet.

6.4 Avsluttende kommentarer

I undersøkelsen har vi belyst i hvilken grad forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse styrer barneverntjenestens arbeid. Vi har også sett på om innbyggerne i Bergen kommune er sikret et likeverdig tjenestetilbud på barnevernsoområdet.

Vi har hentet inn opplysninger fra en rekke kilder og gjennomført intervjuer for å belyse problemstillingene våre. Den mest sentrale datakilden har imidlertid vært en spørreundersøkelse som alle de barnevernfaglig ansatte deltok i høsten 2007. Slik fikk alle ansatte en mulighet til å gi uttrykk for i hvilken grad de opplevde at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse begrenset arbeidet ved eget kontor.

Det er ikke til å komme forbi at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse er med på å legge premissene for barneverntjenestens forutsetninger for å kunne gjøre en god jobb. Vårt inntrykk er at de ansatte gjennom undersøkelsen har formidlet at forhold knyttet til økonomi, kapasitet og kompetanse i noen grad virker styrende på barneverntjenestens arbeid. I hvor stor grad disse forholdene oppleves som styrende varierer imidlertid for de ulike arbeidsprosessene i barneverntjenesten og mellom de ulike barnevernkontorene.

I den grad uløste utfordringer i barneverntjenesten ikke bare er en følge av manglende ressurser, dvs. utilstrekkelige økonomiske rammer og mangelfull bemanning, må løsningene ligge i bruken av ressursene eller rettere sagt organiseringen av arbeidet. På bakgrunn av denne undersøkelsen vurderer vi det dit hen at barneverntjenesten i Bergen kommune har noe å gå på i begge henseender.

Når det gjelder bydelsvise forskjeller i barnevernstjenestene ser vi disse som et resultat av den bydelsvise organiseringen av tjenestetilbudet (autonome enheter) og tilpasninger i forhold til ulike utfordringer i bydelene. Det er naturlig med noe variasjon i tjenestetilbudet, men likeverdig behandling skal tilstrebes. Vi oppfatter at byrådsavdelingen er opptatt av likeverdig behandling og at en rekke virkemidler er tatt i bruk for å følge opp dette. Arbeidet med likeverdig behandling vil imidlertid være en kontinuerlig prosess.

Vi understreker at barneverntjenestens primære oppgave er å ivareta barnets beste. Dersom det er for sterkt fokus på kostnader og økonomiske konsekvenser av vedtak på barnevernsoområdet kan dette kunne gå ut over barneverntjenestens evne til å ivareta barnets beste.

BERGEN KOMMUNE

Vedlegg 1

Kommunerevisjonens undersøkelse av barnevernet i Bergen Kommune. Alle spørsmål MÅ besvares for å komme videre!
Øverst i skjemaet

Gruppe:

Bydelstilhørighet

- Arna
- Bergenhus
- Fana
- Fyllingsdalen
- Laksevåg
- Ytrebygda
- Årstad
- Åsane

Stilling

- Barnevernsjef
- Nestleder
- Avdelingsleder/ Gruppeleder
- Barnevernskurator/ Saksbehandler

1. Barneverntjenestens behandling av meldinger

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Vurderer meldinger godt nok?	☐	☐	☐	☐	☐
b. Oppretter undersøkelsessak når meldingen tilsier det?	☐	☐	☐	☐	☐
c. Har kapasitet til å behandle meldinger godt nok?	☐	☐	☐	☐	☐
d. Har kompetanse til å behandle meldinger godt nok?	☐	☐	☐	☐	☐
e. Henlegger meldinger på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser?	☐	☐	☐	☐	☐
f. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med meldinger?	☐	☐	☐	☐	☐

2. Undersøkelsessaker

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Undersøker alle saker grundig?	☐	☐	☐	☐	☐
b. Henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere?	☐	☐	☐	☐	☐
c. Henlegger saker som burde resultert i tiltak?	☐	☐	☐	☐	☐
d. Henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene?	☐	☐	☐	☐	☐
e. Henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å følge opp tiltak?	☐	☐	☐	☐	☐
f. Henlegger saker på grunn av manglende kompetanse?	☐	☐	☐	☐	☐
g. Henlegger saker på grunn av de økonomiske konsekvensene ved tiltak?	☐	☐	☐	☐	☐
h. Henlegger saker der det ikke er oppnådd samarbeid med foreldre?	☐	☐	☐	☐	☐
i. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med undersøkelsessaker?	☐	☐	☐	☐	☐

3. Tiltak

Hjelpetiltak: I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Iverksetter nødvendige hjelpetiltak i samsvar med behovene?	☐	☐	☐	☐	☐
b. Evaluerer hjelpetiltakene i løpet av tiltaksperioden?	☐	☐	☐	☐	☐
c. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet?	☐	☐	☐	☐	☐
d. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kompetanse?	☐	☐	☐	☐	☐
e. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av de økonomiske konsekvensene?	☐	☐	☐	☐	☐
f. Styres av hensynet til de økonomiske konsekvensene ved valg av hjelpetiltak?	☐	☐	☐	☐	☐
g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med hjelpetiltak?	☐	☐	☐	☐	☐

Akutt plasseringer: I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Unnlater å akutt plassere barn i situasjoner der dette etter din vurdering	☐	☐	☐	☐	☐

burde vært gjort?

- b. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?
- c. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?
- d. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?
- e. Setter inn nødvendige tiltak for å sikre barn etter en akutt plassering?
- f. Tilbakefører barn til hjemmet for raskt etter en akutt plassering?
- g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med akutt plasseringer?

Omsorgsovertakelse: I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

- | | Meget
liten grad
(1) | Ganske
liten grad
(2) | Ganske
stor grad
(3) | Meget
stor grad
(4) | Vet ikke/ Ikke
aktuelt
(5) |
|--|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| a. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda i saker der du mener dette burde vært gjort? | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |

dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?

c. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?

d. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?

e. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med omsorgsovertakelsessaker?

Barn plassert utenfor hjemmet (frivillig plassering): I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort?	☐	☐	☐	☐	☐
b. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?	☐	☐	☐	☐	☐
c. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende	☐	☐	☐	☐	☐

kompetanse?

d. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?

e. Unnlater å plassere barn i institusjoner, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?

f. Har klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader?

g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med plasseringer utenfor hjemmet?

4. Tiltak for barn over 18 år når dette er, eller kunne være, ønsket av barnet

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Har klare føringer på at barn over 18 år skal ut av barnevernet?	☐	☐	☐	☐	☐
b. Opprettholder tiltak for barn over 18 år i fosterhjem når dette er tjenlig?	☐	☐	☐	☐	☐
c. Opprettholder tiltak for barn over 18 år i institusjon når dette tjenlig?	☐	☐	☐	☐	☐

d. Opprettholder tiltak i hjemmet for barn over 18 år når dette er tjenlig?	☐	☐	☐	☐	☐
e. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kapasitet?	☐	☐	☐	☐	☐
f. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kompetanse?	☐	☐	☐	☐	☐
g. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av de økonomiske konsekvensene?	☐	☐	☐	☐	☐
h. Overfører saker til sosialtjenesten i situasjoner der du mener at barneverntjenesten fortsatt burde tatt et ansvar?	☐	☐	☐	☐	☐
i. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med tiltak for barn over 18 år?	☐	☐	☐	☐	☐

5. Samarbeid mellom barneverntjenesten og Bufetat

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste

- | | Meget
liten grad
(1) | Ganske
liten grad
(2) | Ganske
stor grad
(3) | Meget
stor grad
(4) | Vet ikke/
Ikke
aktuelt
(5) |
|---|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|---------------------------|-------------------------------------|
| a. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av kapasitetsproblemer i bufetat? | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av uenighet knyttet til faglig og juridisk kompetanse i Bufetat (fagteamene)? | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| c. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av at vurderinger knyttet til økonomiske konsekvenser i for stor grad påvirker bufetats plasseringer av barn i institusjoner og utformingen av tiltakene | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |

rundt barnet?

d. Kommentar:

6. Påstander.

Les påstandene godt før du setter kryss i aktuelt svaralternativ! Ta stilling til følgende påstander. Svar med utgangspunkt i din erfaring i egen barneverntjeneste

	Meget liten grad (1)	Ganske liten grad (2)	Ganske stor grad (3)	Meget stor grad (4)	Vet ikke/ Ikke aktuelt (5)
a. Det barnevernfaglige arbeidet ved vårt kontor er tilfredsstillende.	☐	☐	☐	☐	☐
b. Ved vårt kontor opplever vi et så sterkt press på å holde kostnadene nede, at barnevernloven ofte brytes.	☐	☐	☐	☐	☐
c. Ved vårt kontor fører manglende kapasitet til at vi ikke kan gjøre tilfredsstillende arbeid.	☐	☐	☐	☐	☐
d. Ved vårt kontor er det regelmessig saker som vi ikke har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere.	☐	☐	☐	☐	☐

e. Flere barn som vår barneverntjeneste har kjennskap til, får ikke hjelp til rett tid.	☐	☐	☐	☐	☐
f. Hensynet til kostnader er langt mer styrende for våre beslutninger i dag, enn for kun få år tilbake.	☐	☐	☐	☐	☐
g. Ved vårt kontor tilsidesettes ofte barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.	☐	☐	☐	☐	☐
h. Jeg opplever ofte å måtte sette til side egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.	☐	☐	☐	☐	☐
i. Jeg har fått beskjed om å endre saksframstillinger og faglige vurderinger fordi de innebærer for kostbare tiltak.	☐	☐	☐	☐	☐
j. Ved vårt kontor har barnevernkonsulenter blitt fratatt saksansvar fordi de har foreslått for kostbare tiltak.	☐	☐	☐	☐	☐
k. Jeg har blitt fratatt saksansvar fordi jeg har foreslått for kostbare tiltak.	☐	☐	☐	☐	☐
l. Ved vårt kontor tar vi så mye hensyn til økonomi, at hensynet til barnets beste ofte tilsidesettes.	☐	☐	☐	☐	☐
m. Terskelen for å iverksette hjelpetiltak er høyere i dag enn for kun få år tilbake.	☐	☐	☐	☐	☐
n. Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet er høyere i dag enn for kun få år tilbake.	☐	☐	☐	☐	☐
o. Terskelen for å iverksette hjelpetiltak i dag er for høy i forhold til barn og familiers behov for hjelp.	☐	☐	☐	☐	☐
p. Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet i dag er for høy i forhold til de forholdene som utsatte barn lever under.	☐	☐	☐	☐	☐
q. Flere barn i vår bydel får tiltak for en kortere periode enn det jeg mener er faglig forsvarlig.	☐	☐	☐	☐	☐
r. Ved vårt kontor kommer vi tidlig inn med forebyggende tiltak til utsatte barn og familier.	☐	☐	☐	☐	☐
s. Ved vårt kontor henviser vi raskt barnet til andre etater dersom barneverntjenesten ikke kan hjelpe barnet.	☐	☐	☐	☐	☐

- t. Vår barneverntjeneste er tidlig ute med å drøfte og avklare valg av tiltak i de tilfellene vi trenger tiltak fra statlig regionalt barnevern
- u. Tilgjengeligheten til fagteamene har blitt bedre de siste årene.
- v. I min barneverntjeneste har vi opparbeidet god intern kompetanse, og trenger ikke fagteamets vurderinger.
- w. For barneverntjenesten har fagteam ført til en byråkratisering av søknadsprosedyrene.
- x. Ved mitt barnevernkontor har vi, etter innføringen av ny betalingsordning i løpet av sommeren 2007, brukt mye tid på å diskutere med statlig regionalt barnevern om hvem som skal betale (og hvor mye aktørene skal betale) for ulike tiltak.

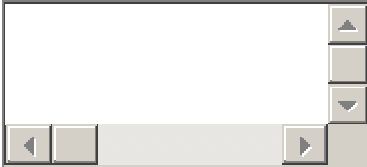
7. utfordringer for din barneverntjeneste

Hva mener du er de største utfordringene for din barneverntjeneste? Du kan sette inntil 3 kryss.

- | | Sett kryss
(1) | Angre
(2) |
|---|-----------------------|-----------------------|
| a. Vi har ingen særskilte utfordringer, men vi kan generelt forbedre oss. | ☐ | ☐ |
| b. Vi har manglende kompetanse i forhold til sakenes kompleksitet. | ☐ | ☐ |
| c. Vi har få muligheter til opplæring/videreutdanning/kompetanseutvikling. | ☐ | ☐ |
| d. Vi er for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene. | ☐ | ☐ |
| e. Vektleggingen på økonomi overskygger faglig utvikling og diskusjoner. | ☐ | ☐ |
| f. Vi er ikke riktig organisert i forhold til oppgavene som skal løses. | ☐ | ☐ |
| g. Økonomi vektlegges i uforvarlig stor grad når beslutninger fattes i enkeltsaker. | ☐ | ☐ |
| h. De interne samarbeidsforholdene er vanskelige ved vårt kontor. | ☐ | ☐ |

- i. Samarbeidet med bydelens ledelse er vanskelig.
- j. Samarbeidet med Buf-etat fungerer ikke godt nok.
- k. Vi mangler relevante lokale tiltak.
- l. Vi har ikke gode nok saksbehandlings- og forvaltningsrutiner.

m. Hvis du har kommentarer til noen av spørsmålene eller påstandene i spørreskjemaet, så kan du skrive dem her:

Nederst i skjemaet

Vedlegg 2

Resultater fra spørreskjemaundersøkelsen

Tabell 1: Barnevernansattes arbeid med meldinger. Prosent og (antall).

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor Grad	Meget stor grad	Totalt
1.a) vurderer meldinger godt nok?	-	2 % (2)	30 % (39)	68 % (89)	100 % (130)
1.b) oppretter undersøkelsessak når meldingen tilsier det?	-	1 % (1)	21 % (29)	78 % (105)	100 % (135)
1.c) har kapasitet til å behandle meldinger godt nok?	1 % (2)	12 % (17)	60 % (85)	26 % (37)	100 % (141)
1.d) har kompetanse til å behandle meldinger godt nok?	-	2 % (3)	33 % (47)	65 % (93)	100 % (143)
1.e) henlegger meldinger på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser?	80 % (94)	15 % (17)	3 % (3)	3 % (3)	100 % (117)
1.f) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med meldinger?	1 % (1)	3 % (4)	40 % (57)	56 % (79)	100 % (141)

Tabell 2: Barnevernansattes arbeid med undersøkelser. Prosent og (antall).

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
2.a) undersøker alle saker grundig?		6 % (8)	72 % (101)	22 % (31)	100 % (140)
2.b) henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere?	26 % (34)	64 % (85)	10 % (13)	-	100 % (132)
2.c) henlegger saker som burde resultert i tiltak?	33 % (44)	59 % (78)	8 % (10)	1 % (1)	100 % (133)
2.d) henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene?	60 % (78)	34 % (44)	5 % (7)	1 % (1)	100 % (130)
2.e) henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å følge opp tiltak?	63 % (82)	34 % (44)	4 % (5)	-	100 % (131)
2.f) henlegger saker på grunn av manglende kompetanse?	67 % (89)	31 % (41)	2 % (2)	-	100 % (132)
2.g) henlegger saker på grunn av de økonomiske konsekvensene ved tiltak?	75 % (94)	22 % (28)	2 % (3)	-	100 % (125)
2.h) henlegger saker der det ikke er oppnådd samarbeid med foreldre?	16 % (21)	53 % (69)	26 % (34)	5 % (6)	100 % (130)
2.i) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med undersøkelsessaker?	1 % (1)	4 % (6)	57 % (79)	38 % (53)	100 % (139)

Tabell 3: Barnevernansattes arbeid med hjelpetiltak. Prosent og (antall).

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
3.1.a) iverksetter nødvendige hjelpetiltak i samsvar med behovene?	1 % (1)	3 % (5)	72 % (106)	24 % (36)	100 % (148)
3.1.b) evaluerer hjelpetiltakene i løpet av tiltaksperioden?	1 % (2)	10 % (15)	69 % (102)	20 % (29)	100 % (148)
3.1.c) unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet?	31 % (43)	59 % (82)	9 % (13)	1 % (1)	100 % (139)
3.1.d) unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kompetanse?	53 % (72)	43 % (59)	4 % (6)	-	100 % (137)
3.1.e) unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av de økonomiske konsekvensene?	52 % (70)	40 % (54)	7 % (9)	1 % (1)	100 % (134)
3.1.f) styres av hensynet til de økonomiske konsekvensene ved valg av hjelpetiltak?	38 % (51)	49 % (66)	12 % (16)	1 % (2)	100 % (135)
3.1.g) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med hjelpetiltak?	1 % (2)	3 % (5)	66 % (97)	29 % (43)	100 % (147)

Tabell 4: Barnevernansattes arbeid med akutt plasseringer. Prosent og (antall)

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
3.2.a) unnlater å akutt plassere barn i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort?	64 % (90)	33 % (46)	3 % (4)	1 % (1)	100 % (141)
3.2.b) unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?	75 % (105)	24 % (33)	1 % (2)	-	100 % (140)
3.2.c) unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?	79 % (109)	20 % (28)	1 % (1)	-	100 % (138)
3.2.d) unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?	80 % (111)	19 % (27)	-	1 % (1)	100 % (139)
3.2.e) setter inn nødvendige tiltak for å sikre barn etter en akutt plassering?	-	11 % (15)	51 % (72)	39 % (55)	100 % (142)
3.2.f) tilbakefører barn til hjemmet for raskt etter en akutt plassering?	30 % (37)	58 % (73)	10 % (13)	2 % (2)	100 % (125)
3.2.g) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med akutt plasseringer?	1 % (2)	1 % (1)	45 % (64)	52 % (74)	100 % (141)

Tabell 5: Barnevernansattes arbeid med omsorgsovertakelser. Prosent og (antall).

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
3.3.a) unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda i saker der du mener dette burde vært gjort?	42 % (58)	51 % (70)	7 % (10)	-	100 % (138)
3.3.b) unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?	49 % (67)	46 % (63)	4 % (5)	1 % (2)	100 % (137)
3.3.c) unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?	68 % (93)	26 % (35)	5 % (7)	1 % (1)	100 % (136)
3.3.d) unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?	79 % (106)	21 % (28)	1 % (1)	-	100 % (135)
3.3.e) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med omsorgsovertakelsessaker?	1 % (2)	4 % (6)	46 % (65)	49 % (69)	100 % (142)

Tabell 6: Barnevernansattes arbeid med å plassere barn utenfor hjemmet. Prosent og (antall).

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
3.4.a) unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort?	42 % (58)	53 % (73)	4 % (5)	1 % (1)	100 % (137)
3.4.b) unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?	54 % (73)	40 % (53)	6 % (8)	-	100 % (134)
3.4.c) unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?	69 % (93)	28 % (37)	3 % (4)	-	100 % (134)
3.4.d) unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?	73 % (95)	27 % (35)	1 % (1)	-	100 % (131)
3.4.e) unnlater å plassere barn i institusjoner, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?	73 % (95)	24 % (32)	3 % (4)	-	100 % (131)
3.4.f) har klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader?	46 % (57)	37 % (46)	11 % (14)	5 % (6)	100 % (123)
3.4.g) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med plasseringer utenfor hjemmet?	1 % (1)	4 % (5)	53 % (73)	43 % (59)	100 % (138)

Tabell 7: Barnevernansattes arbeid med tiltak for ungdom over 18 år. Prosent og (antall).

I hvilken grad opplever du at DIN barneverntjeneste:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
--	------------------	-------------------	------------------	-----------------	--------

4.a) har klare føringer på at barn over 18 år skal ut av barnevernet?	23 % (30)	36 % (47)	31 % (40)	10 % (13)	100 % (130)
4.b) opprettholder tiltak for barn over 18 år i fosterhjem når dette er tjenlig?	1 % (1)	4 % (5)	40 % (48)	55 % (67)	100 % (121)
4.c) opprettholder tiltak for barn over 18 år i institusjon når dette tjenlig?	2 % (3)	11 % (13)	44 % (54)	43 % (53)	100 % (123)
4.d) opprettholder tiltak i hjemmet for barn over 18 år når dette er tjenlig?	8 % (9)	20 % (24)	52 % (62)	21 % (25)	100 % (120)
4.e) unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kapasitet?	53 % (64)	40 % (48)	7 % (8)	-	100 % (120)
4.f) unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kompetanse?	67 % (84)	30 % (38)	2 % (3)	-	100 % (125)
4.g) unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av de økonomiske konsekvensene?	46 % (56)	35 % (43)	16 % (19)	3 % (4)	100 % (122)
4.h) overfører saker til sosialtjenesten i situasjoner der du mener at barneverntjenesten fortsatt burde tatt et ansvar?	38 % (46)	48 % (58)	14 % (17)	1 % (1)	100 % (122)
4.i) Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med tiltak for barn over 18 år?	2 % (2)	12 % (16)	55 % (71)	32 % (41)	100 % (130)

Tabell X: Oversikt over påstander knyttet til fag og økonomi. Prosent og (antall).

Påstander:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Total
6.f) Hensynet til kostnader er langt mer styrende for våre	38 % (43)	42 % (48)	17 % (19)	3 % (3)	100 % (113)

beslutninger i dag, enn for kun få år tilbake.

6.l) Ved vårt kontor tar vi så mye hensyn til økonomi, at hensynet til barnets beste ofte tilsidesettes.	75 % (105)	23 % (32)	1 % (2)	1 % (1)	100 % (140)
6.b) Ved vårt kontor opplever vi et så sterkt press på å holde kostnadene nede, at barnevernloven ofte brytes.	62 % (86)	33 % (45)	5 % (7)	-	100 % (138)
6.g) Ved vårt kontor tilsidesettes ofte barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.	58 % (80)	36 % (49)	6 % (8)	-	100 % (137)

Tabell X: Påstander som illustrerer om barnevernfaglige vurderinger blir tilsidesatt. Prosent og (antall)

Påstander:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
6.h) Jeg opplever ofte å måtte sette til side egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.	61 % (87)	31 % (44)	8 % (11)	-	100 % (142)
6.i) Jeg har fått beskjed om å endre saksfremstillinger og faglige vurderinger fordi de innebærer for kostbare tiltak.	77 % (103)	19 % (25)	4 % (5)	-	100 % (133)
6.k) Jeg har blitt fratatt saksansvar fordi jeg har foreslått for kostbare tiltak.	94 % (120)	5 % (6)	1 % (1)	1 % (1)	100 % (128)

Vedlegg 3

Bydelsvise resultater

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt	
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad		
1	1.a. Vurderer meldinger godt nok?	Arna			13% (1)	88% (7)	100% (8)	
		Bergenhushus			10% (2)	90% (19)	100% (21)	
		Fana			35% (6)	65% (11)	100% (17)	
		Fyllingsdalen		5% (1)	63% (12)	32% (6)	100% (19)	
		Laksevåg		6% (1)	39% (7)	56% (10)	100% (18)	
		Åsane			50% (7)	50% (7)	100% (14)	
		Ytrebygda				100% (9)	100% (9)	
		Årstad			17% (4)	83% (20)	100% (24)	
	Totalt 1.a. Vurderer meldinger godt nok?				2% (2)	30% (39)	68% (89)	100% (130)
	1.b. Oppretter undersøkelsessak når meldingen tilsier det?	Arna				100% (8)	100% (8)	
		Bergenhushus				100% (21)	100% (21)	
		Fana			12% (2)	88% (15)	100% (17)	
		Fyllingsdalen		5% (1)	55% (11)	40% (8)	100% (20)	
		Laksevåg			25% (5)	75% (15)	100% (20)	
		Åsane			38% (6)	63% (10)	100% (16)	
		Ytrebygda				100% (9)	100% (9)	
		Årstad			21% (5)	79% (19)	100% (24)	
	Totalt 1.b. Oppretter undersøkelsessak når meldingen tilsier det?				1% (1)	21% (29)	78% (105)	100% (135)
	1.c. Har kapasitet til å behandle meldinger godt nok?	Arna			38% (3)	63% (5)	100% (8)	
		Bergenhushus		10% (2)	67% (14)	24% (5)	100% (21)	
		Fana		24% (4)	71% (12)	6% (1)	100% (17)	
		Fyllingsdalen		5% (1)	73% (16)	23% (5)	100% (22)	
		Laksevåg	9% (2)	36% (8)	50% (11)	5% (1)	100% (22)	
		Åsane		6% (1)	33% (6)	61% (11)	100% (18)	
		Ytrebygda			67% (6)	33% (3)	100% (9)	
		Årstad		4% (1)	71% (17)	25% (6)	100% (24)	
Totalt 1.c. Har kapasitet til å behandle meldinger godt nok?			1% (2)	12% (17)	60% (85)	26% (37)	100% (141)	
1.d. Har kompetanse til å behandle meldinger godt nok?	Arna			38% (3)	63% (5)	100% (8)		
	Bergenhushus			24% (5)	76% (16)	100% (21)		
	Fana			53% (9)	47% (8)	100% (17)		
	Fyllingsdalen		9% (2)	59% (13)	32% (7)	100% (22)		
	Laksevåg			17% (4)	83% (19)	100% (23)		
	Åsane		5% (1)	35% (7)	60% (12)	100% (20)		
	Ytrebygda			11% (1)	89% (8)	100% (9)		
	Årstad			22% (5)	78% (18)	100% (23)		
Totalt 1.d. Har kompetanse til å behandle meldinger godt nok?				2% (3)	33% (47)	65% (93)	100% (143)	
1.e. Henlegger meldinger på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser?	Arna	100% (7)				100% (7)		
	Bergenhushus	89% (16)	11% (2)			100% (18)		
	Fana	86% (12)	14% (2)			100% (14)		
	Fyllingsdalen	71% (12)	18% (3)	12% (2)		100% (17)		
	Laksevåg	74% (14)	21% (4)		5% (1)	100% (19)		
	Åsane	71% (10)	21% (3)		7% (1)	100% (14)		
	Ytrebygda	88% (7)			13% (1)	100% (8)		
	Årstad	80% (16)	15% (3)	5% (1)		100% (20)		
Totalt 1.e. Henlegger meldinger på grunn av mulige fremtidige økonomiske konsekvenser?			80% (94)	15% (17)	3% (3)	3% (3)	100% (117)	
1.f. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med meldinger?	Arna			13% (1)	88% (7)	100% (8)		
	Bergenhushus			14% (3)	86% (18)	100% (21)		
	Fana			56% (9)	44% (7)	100% (16)		
	Fyllingsdalen		5% (1)	73% (16)	23% (5)	100% (22)		
	Laksevåg		13% (3)	61% (14)	26% (6)	100% (23)		
	Åsane	6% (1)		28% (5)	67% (12)	100% (18)		
	Ytrebygda				100% (9)	100% (9)		
	Årstad			38% (9)	63% (15)	100% (24)		
Totalt 1.f. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt			1% (1)	3% (4)	40% (57)	56% (79)	100% (141)	

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt	
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad		
Totalt	med meldinger?							
1			12% (97)	5% (44)	32% (260)	50% (406)	100% (807)	
2	2.a. Undersøker alle saker grundig?	Arna			50% (4)	50% (4)	100% (8)	
		Bergenhushus		5% (1)	67% (14)	29% (6)	100% (21)	
		Fana			89% (16)	11% (2)	100% (18)	
		Fyllingsdalen		14% (3)	76% (16)	10% (2)	100% (21)	
		Laksevåg		19% (4)	71% (15)	10% (2)	100% (21)	
		Åsane			74% (14)	26% (5)	100% (19)	
		Ytrebygda			44% (4)	56% (5)	100% (9)	
		Årstad			78% (18)	22% (5)	100% (23)	
	Totalt 2.a. Undersøker alle saker grundig?				6% (8)	72% (101)	22% (31)	100% (140)
	2.b. Henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere?	Arna	50% (4)	38% (3)	13% (1)		100% (8)	
		Bergenhushus	38% (8)	62% (13)			100% (21)	
		Fana	24% (4)	71% (12)	6% (1)		100% (17)	
		Fyllingsdalen	6% (1)	83% (15)	11% (2)		100% (18)	
		Laksevåg		68% (13)	32% (6)		100% (19)	
		Åsane	26% (5)	63% (12)	11% (2)		100% (19)	
		Ytrebygda	56% (5)	44% (4)			100% (9)	
		Årstad	33% (7)	62% (13)	5% (1)		100% (21)	
	Totalt 2.b. Henlegger saker som burde vært undersøkt grundigere?			26% (34)	64% (85)	10% (13)	100% (132)	
	2.c. Henlegger saker som burde resultert i tiltak?	Arna	50% (4)	38% (3)	13% (1)		100% (8)	
		Bergenhushus	48% (10)	52% (11)			100% (21)	
Fana		28% (5)	72% (13)			100% (18)		
Fyllingsdalen		17% (3)	67% (12)	17% (3)		100% (18)		
Laksevåg		11% (2)	68% (13)	21% (4)		100% (19)		
Åsane		32% (6)	58% (11)	11% (2)		100% (19)		
Ytrebygda		67% (6)	33% (3)			100% (9)		
Årstad		38% (8)	57% (12)		5% (1)	100% (21)		
Totalt 2.c. Henlegger saker som burde resultert i tiltak?			33% (44)	59% (78)	8% (10)	1% (1)	100% (133)	
2.d. Henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene?	Arna	88% (7)		13% (1)		100% (8)		
	Bergenhushus	65% (13)	30% (6)	5% (1)		100% (20)		
	Fana	29% (5)	71% (12)			100% (17)		
	Fyllingsdalen	68% (13)	26% (5)	5% (1)		100% (19)		
	Laksevåg	37% (7)	42% (8)	16% (3)	5% (1)	100% (19)		
	Åsane	71% (12)	29% (5)			100% (17)		
	Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)		
	Årstad	62% (13)	33% (7)	5% (1)		100% (21)		
Totalt 2.d. Henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene?			60% (78)	34% (44)	5% (7)	1% (1)	100% (130)	
2.e. Henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å følge opp tiltak?	Arna	88% (7)		13% (1)		100% (8)		
	Bergenhushus	60% (12)	40% (8)			100% (20)		
	Fana	35% (6)	59% (10)	6% (1)		100% (17)		
	Fyllingsdalen	72% (13)	22% (4)	6% (1)		100% (18)		
	Laksevåg	37% (7)	53% (10)	11% (2)		100% (19)		
	Åsane	83% (15)	17% (3)			100% (18)		
	Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)		
	Årstad	64% (14)	36% (8)			100% (22)		
Totalt 2.e. Henlegger saker på grunn av manglende kapasitet til å følge opp tiltak?			63% (82)	34% (44)	4% (5)	100% (131)		
2.f. Henlegger saker på grunn av manglende kompetanse?	Arna	88% (7)	13% (1)			100% (8)		
	Bergenhushus	80% (16)	20% (4)			100% (20)		
	Fana	44% (8)	56% (10)			100% (18)		
	Fyllingsdalen	61% (11)	33% (6)	6% (1)		100% (18)		
	Laksevåg	58% (11)	37% (7)	5% (1)		100% (19)		
	Åsane	61% (11)	39% (7)			100% (18)		
	Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)		
	Årstad	77% (17)	23% (5)			100% (22)		
Totalt 2.f. Henlegger saker på grunn av manglende kompetanse?			67% (89)	31% (41)	2% (2)	100% (132)		
2.g. Henlegger saker på grunn av de økonomiske konsekvensene ved tiltak?	Arna	86% (6)	14% (1)			100% (7)		

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Bergenhus	70% (14)	25% (5)	5% (1)		100% (20)
		Fana	50% (8)	50% (8)			100% (16)
		Fyllingsdalen	71% (12)	29% (5)			100% (17)
		Laksevåg	72% (13)	22% (4)	6% (1)		100% (18)
		Åsane	82% (14)	18% (3)			100% (17)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	90% (19)	5% (1)	5% (1)		100% (21)
	Totalt 2.g. Henlegger saker på grunn av de økonomiske konsekvensene ved tiltak?		75% (94)	22% (28)	2% (3)		100% (125)
	2.h. Henlegger saker der det ikke er oppnådd samarbeid med foreldre?	Arna		88% (7)	13% (1)		100% (8)
		Bergenhus	25% (5)	50% (10)	25% (5)		100% (20)
		Fana	17% (3)	50% (9)	33% (6)		100% (18)
		Fyllingsdalen	20% (4)	40% (8)	30% (6)	10% (2)	100% (20)
		Laksevåg	5% (1)	32% (6)	47% (9)	16% (3)	100% (19)
		Åsane	11% (2)	47% (9)	37% (7)	5% (1)	100% (19)
		Ytrebygda	63% (5)	38% (3)			100% (8)
		Årstad	6% (1)	94% (17)			100% (18)
	Totalt 2.h. Henlegger saker der det ikke er oppnådd samarbeid med foreldre?		16% (21)	53% (69)	26% (34)	5% (6)	100% (130)
	2.i. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med undersøkessaker?	Arna			38% (3)	63% (5)	100% (8)
		Bergenhus			38% (8)	62% (13)	100% (21)
		Fana			61% (11)	39% (7)	100% (18)
		Fyllingsdalen		14% (3)	57% (12)	29% (6)	100% (21)
		Laksevåg	5% (1)	14% (3)	76% (16)	5% (1)	100% (21)
		Åsane			61% (11)	39% (7)	100% (18)
		Ytrebygda			22% (2)	78% (7)	100% (9)
		Årstad			70% (16)	30% (7)	100% (23)
	Totalt 2.i. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med undersøkessaker?		1% (1)	4% (6)	57% (79)	38% (53)	100% (139)
Totalt 2			37% (443)	34% (403)	21% (254)	8% (92)	100% (1192)
3	3.1.a. Iverksetter nødvendige hjelpetiltak i samsvar med behovene?	Arna			88% (7)	13% (1)	100% (8)
		Bergenhus			57% (12)	43% (9)	100% (21)
		Fana		6% (1)	83% (15)	11% (2)	100% (18)
		Fyllingsdalen	5% (1)		86% (19)	9% (2)	100% (22)
		Laksevåg		13% (3)	88% (21)		100% (24)
		Åsane			68% (13)	32% (6)	100% (19)
		Ytrebygda			50% (5)	50% (5)	100% (10)
		Årstad		4% (1)	54% (14)	42% (11)	100% (26)
	Totalt 3.1.a. Iverksetter nødvendige hjelpetiltak i samsvar med behovene?		1% (1)	3% (5)	72% (106)	24% (36)	100% (148)
	3.1.b. Evaluerer hjelpetiltakene i løpet av tiltaksperioden?	Arna			63% (5)	38% (3)	100% (8)
		Bergenhus		5% (1)	67% (14)	29% (6)	100% (21)
		Fana		22% (4)	78% (14)		100% (18)
		Fyllingsdalen		9% (2)	73% (16)	18% (4)	100% (22)
		Laksevåg	8% (2)	21% (5)	63% (15)	8% (2)	100% (24)
		Åsane		5% (1)	58% (11)	37% (7)	100% (19)
		Ytrebygda			90% (9)	10% (1)	100% (10)
		Årstad		8% (2)	69% (18)	23% (6)	100% (26)
	Totalt 3.1.b. Evaluerer hjelpetiltakene i løpet av tiltaksperioden?		1% (2)	10% (15)	69% (102)	20% (29)	100% (148)
	3.1.c. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet?	Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)
		Bergenhus	45% (9)	50% (10)	5% (1)		100% (20)
		Fana	11% (2)	83% (15)	6% (1)		100% (18)
		Fyllingsdalen	24% (5)	67% (14)	10% (2)		100% (21)
		Laksevåg	5% (1)	64% (14)	27% (6)	5% (1)	100% (22)
		Åsane	50% (9)	39% (7)	11% (2)		100% (18)
		Ytrebygda	56% (5)	44% (4)			100% (9)
		Årstad	35% (8)	61% (14)	4% (1)		100% (23)
	Totalt 3.1.c. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kapasitet?		31% (43)	59% (82)	9% (13)	1% (1)	100% (139)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
3.1.d. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kompetanse?		Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)
		Bergenhus	65% (13)	35% (7)			100% (20)
		Fana	39% (7)	56% (10)	6% (1)		100% (18)
		Fyllingsdalen	37% (7)	53% (10)	11% (2)		100% (19)
		Laksevåg	45% (10)	45% (10)	9% (2)		100% (22)
		Åsane	59% (10)	41% (7)			100% (17)
		Ytrebygda	67% (6)	33% (3)			100% (9)
		Årstad	63% (15)	33% (8)	4% (1)		100% (24)
		Totalt 3.1.d. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av manglende kompetanse?			53% (72)	43% (59)	4% (6)
3.1.e. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av de økonomiske konsekvensene?		Arna	63% (5)	25% (2)	13% (1)		100% (8)
		Bergenhus	60% (12)	35% (7)	5% (1)		100% (20)
		Fana	25% (4)	50% (8)	19% (3)	6% (1)	100% (16)
		Fyllingsdalen	40% (8)	55% (11)	5% (1)		100% (20)
		Laksevåg	55% (12)	36% (8)	9% (2)		100% (22)
		Åsane	56% (9)	44% (7)			100% (16)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	52% (12)	43% (10)	4% (1)		100% (23)
		Totalt 3.1.e. Unnlater å iverksette nødvendige hjelpetiltak på grunn av de økonomiske konsekvensene?			52% (70)	40% (54)	7% (9)
3.1.f. Styres av hensynet til de økonomiske konsekvensene ved valg av hjelpetiltak?		Arna	38% (3)	50% (4)	13% (1)		100% (8)
		Bergenhus	30% (6)	65% (13)	5% (1)		100% (20)
		Fana	25% (4)	38% (6)	31% (5)	6% (1)	100% (16)
		Fyllingsdalen	25% (5)	60% (12)	10% (2)	5% (1)	100% (20)
		Laksevåg	45% (10)	36% (8)	18% (4)		100% (22)
		Åsane	44% (7)	56% (9)			100% (16)
		Ytrebygda	67% (6)	22% (2)	11% (1)		100% (9)
		Årstad	42% (10)	50% (12)	8% (2)		100% (24)
		Totalt 3.1.f. Styres av hensynet til de økonomiske konsekvensene ved valg av hjelpetiltak?			38% (51)	49% (66)	12% (16)
3.1.g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med hjelpetiltak?		Arna			88% (7)	13% (1)	100% (8)
		Bergenhus			43% (9)	57% (12)	100% (21)
		Fana		6% (1)	61% (11)	33% (6)	100% (18)
		Fyllingsdalen		9% (2)	68% (15)	23% (5)	100% (22)
		Laksevåg	4% (1)	9% (2)	74% (17)	13% (3)	100% (23)
		Åsane	5% (1)		68% (13)	26% (5)	100% (19)
		Ytrebygda			60% (6)	40% (4)	100% (10)
		Årstad			73% (19)	27% (7)	100% (26)
		Totalt 3.1.g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med hjelpetiltak?			1% (2)	3% (5)	66% (97)
3.2.a. Unnlater å akutt plassere barn i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort?		Arna	88% (7)	13% (1)			100% (8)
		Bergenhus	65% (13)	30% (6)	5% (1)		100% (20)
		Fana	56% (9)	44% (7)			100% (16)
		Fyllingsdalen	50% (11)	45% (10)	5% (1)		100% (22)
		Laksevåg	77% (17)	23% (5)			100% (22)
		Åsane	68% (13)	26% (5)		5% (1)	100% (19)
		Ytrebygda	56% (5)	44% (4)			100% (9)
		Årstad	60% (15)	32% (8)	8% (2)		100% (25)
		Totalt 3.2.a. Unnlater å akutt plassere barn i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort?			64% (90)	33% (46)	3% (4)
3.2.b. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?		Arna	100% (8)				100% (8)
		Bergenhus	75% (15)	25% (5)			100% (20)
		Fana	63% (10)	38% (6)			100% (16)
		Fyllingsdalen	62% (13)	33% (7)	5% (1)		100% (21)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Laksevåg	68% (15)	32% (7)			100% (22)
		Åsane	84% (16)	16% (3)			100% (19)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	76% (19)	20% (5)	4% (1)		100% (25)
	Totalt 3.2.b. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?		75% (105)	24% (33)	1% (2)		100% (140)
	3.2.c. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?	Arna	88% (7)	13% (1)			100% (8)
		Bergenhushus	75% (15)	25% (5)			100% (20)
		Fana	63% (10)	38% (6)			100% (16)
		Fyllingsdalen	67% (14)	29% (6)	5% (1)		100% (21)
		Laksevåg	86% (19)	14% (3)			100% (22)
		Åsane	94% (16)	6% (1)			100% (17)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	76% (19)	24% (6)			100% (25)
	Totalt 3.2.c. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?		79% (109)	20% (28)	1% (1)		100% (138)
	3.2.d. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?	Arna	100% (8)				100% (8)
		Bergenhushus	85% (17)	15% (3)			100% (20)
		Fana	63% (10)	38% (6)			100% (16)
		Fyllingsdalen	75% (15)	25% (5)			100% (20)
		Laksevåg	73% (16)	27% (6)			100% (22)
		Åsane	84% (16)	16% (3)			100% (19)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	80% (20)	16% (4)		4% (1)	100% (25)
	Totalt 3.2.d. Unnlater å akutt plassere barn, i situasjoner der dette etter din vurdering burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?		80% (111)	19% (27)		1% (1)	100% (139)
	3.2.e. Setter inn nødvendige tiltak for å sikre barn etter en akutt plassering?	Arna			38% (3)	63% (5)	100% (8)
		Bergenhushus			43% (9)	57% (12)	100% (21)
		Fana		18% (3)	59% (10)	24% (4)	100% (17)
		Fyllingsdalen		24% (5)	67% (14)	10% (2)	100% (21)
		Laksevåg		27% (6)	50% (11)	23% (5)	100% (22)
		Åsane			56% (10)	44% (8)	100% (18)
		Ytrebygda			56% (5)	44% (4)	100% (9)
		Årstad		4% (1)	38% (10)	58% (15)	100% (26)
	Totalt 3.2.e. Setter inn nødvendige tiltak for å sikre barn etter en akutt plassering?			11% (15)	51% (72)	39% (55)	100% (142)
	3.2.f. Tilbakefører barn til hjemmet for raskt etter en akutt plassering?	Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)
		Bergenhushus	22% (4)	56% (10)	17% (3)	6% (1)	100% (18)
		Fana	29% (4)	71% (10)			100% (14)
		Fyllingsdalen	10% (2)	65% (13)	25% (5)		100% (20)
		Laksevåg	14% (3)	86% (18)			100% (21)
		Åsane	50% (8)	44% (7)		6% (1)	100% (16)
		Ytrebygda	57% (4)	29% (2)	14% (1)		100% (7)
		Årstad	38% (8)	43% (9)	19% (4)		100% (21)
	Totalt 3.2.f. Tilbakefører barn til hjemmet for raskt etter en akutt plassering?		30% (37)	58% (73)	10% (13)	2% (2)	100% (125)
	3.2.g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med akutt plasseringer?	Arna			25% (2)	75% (6)	100% (8)
		Bergenhushus			33% (7)	67% (14)	100% (21)
		Fana	6% (1)		59% (10)	35% (6)	100% (17)
		Fyllingsdalen		5% (1)	77% (17)	18% (4)	100% (22)
		Laksevåg			45% (10)	55% (12)	100% (22)
		Åsane			24% (4)	76% (13)	100% (17)
		Ytrebygda			33% (3)	67% (6)	100% (9)
		Årstad	4% (1)		44% (11)	52% (13)	100% (25)
	Totalt 3.2.g. Alt i alt, i hvilken grad		1% (2)	1% (1)	45% (64)	52% (74)	100% (141)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
	opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med akutt plasseringer?						
	3.3.a. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda i saker der du mener dette burde vært gjort?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	40% (8)	55% (11)	5% (1)		100% (20)
		Fana	35% (6)	41% (7)	24% (4)		100% (17)
		Fyllingsdalen	20% (4)	70% (14)	10% (2)		100% (20)
		Laksevåg	35% (8)	65% (15)			100% (23)
		Åsane	47% (8)	47% (8)	6% (1)		100% (17)
		Ytrebygda	44% (4)	56% (5)			100% (9)
		Årstad	58% (14)	33% (8)	8% (2)		100% (24)
	Totalt 3.3.a. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda i saker der du mener dette burde vært gjort?		42% (58)	51% (70)	7% (10)		100% (138)
	3.3.b. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	55% (11)	45% (9)			100% (20)
		Fana	24% (4)	65% (11)	6% (1)	6% (1)	100% (17)
		Fyllingsdalen	47% (9)	42% (8)	11% (2)		100% (19)
		Laksevåg	35% (8)	57% (13)	4% (1)	4% (1)	100% (23)
		Åsane	59% (10)	41% (7)			100% (17)
		Ytrebygda	67% (6)	33% (3)			100% (9)
		Årstad	54% (13)	42% (10)	4% (1)		100% (24)
	Totalt 3.3.b. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?		49% (67)	46% (63)	4% (5)	1% (2)	100% (137)
	3.3.c. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	85% (17)	10% (2)	5% (1)		100% (20)
		Fana	50% (8)	38% (6)	13% (2)		100% (16)
		Fyllingsdalen	55% (11)	30% (6)	10% (2)	5% (1)	100% (20)
		Laksevåg	70% (16)	26% (6)	4% (1)		100% (23)
		Åsane	56% (9)	44% (7)			100% (16)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	75% (18)	21% (5)	4% (1)		100% (24)
	Totalt 3.3.c. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?		68% (93)	26% (35)	5% (7)	1% (1)	100% (136)
	3.3.d. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	90% (18)	10% (2)			100% (20)
		Fana	47% (8)	53% (9)			100% (17)
		Fyllingsdalen	68% (13)	32% (6)			100% (19)
		Laksevåg	74% (17)	22% (5)	4% (1)		100% (23)
		Åsane	93% (14)	7% (1)			100% (15)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	88% (21)	13% (3)			100% (24)
	Totalt 3.3.d. Unnlater å fremme overtakelsessaker til fylkesnemnda, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?		79% (106)	21% (28)	1% (1)		100% (135)
	3.3.e. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med omsorgsovertakelsessaker?						
		Arna			38% (3)	63% (5)	100% (8)
		Bergenhus	5% (1)		29% (6)	67% (14)	100% (21)
		Fana	6% (1)	18% (3)	35% (6)	41% (7)	100% (17)
		Fyllingsdalen		14% (3)	52% (11)	33% (7)	100% (21)
		Laksevåg			52% (12)	48% (11)	100% (23)
		Åsane			65% (11)	35% (6)	100% (17)
		Ytrebygda			11% (1)	89% (8)	100% (9)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Årstad			58% (15)	42% (11)	100% (26)
	Totalt 3.3.e. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med omsorgsovertakelsessaker?		1% (2)	4% (6)	46% (65)	49% (69)	100% (142)
	3.4.a. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	50% (10)	50% (10)			100% (20)
		Fana	38% (6)	50% (8)	13% (2)		100% (16)
		Fyllingsdalen	32% (7)	55% (12)	14% (3)		100% (22)
		Laksevåg	30% (6)	70% (14)			100% (20)
		Åsane	44% (8)	50% (9)		6% (1)	100% (18)
		Ytrebygda	56% (5)	44% (4)			100% (9)
		Årstad	42% (10)	58% (14)			100% (24)
	Totalt 3.4.a. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort?		42% (58)	53% (73)	4% (5)	1% (1)	100% (137)
	3.4.b. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	70% (14)	30% (6)			100% (20)
		Fana	44% (7)	44% (7)	13% (2)		100% (16)
		Fyllingsdalen	45% (9)	55% (11)			100% (20)
		Laksevåg	35% (7)	45% (9)	20% (4)		100% (20)
		Åsane	65% (11)	35% (6)			100% (17)
		Ytrebygda	56% (5)	44% (4)			100% (9)
		Årstad	58% (14)	33% (8)	8% (2)		100% (24)
	Totalt 3.4.b. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kapasitet?		54% (73)	40% (53)	6% (8)		100% (134)
	3.4.c. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?						
		Arna	88% (7)	13% (1)			100% (8)
		Bergenhus	85% (17)	15% (3)			100% (20)
		Fana	56% (9)	38% (6)	6% (1)		100% (16)
		Fyllingsdalen	48% (10)	38% (8)	14% (3)		100% (21)
		Laksevåg	70% (14)	30% (6)			100% (20)
		Åsane	69% (11)	31% (5)			100% (16)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	71% (17)	29% (7)			100% (24)
	Totalt 3.4.c. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av manglende kompetanse?		69% (93)	28% (37)	3% (4)		100% (134)
	3.4.d. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?						
		Arna	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Bergenhus	85% (17)	15% (3)			100% (20)
		Fana	40% (6)	60% (9)			100% (15)
		Fyllingsdalen	53% (10)	47% (9)			100% (19)
		Laksevåg	75% (15)	20% (4)	5% (1)		100% (20)
		Åsane	75% (12)	25% (4)			100% (16)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	83% (20)	17% (4)			100% (24)
	Totalt 3.4.d. Unnlater å plassere barn utenfor hjemmet, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?		73% (95)	27% (35)	1% (1)		100% (131)
	3.4.e. Unnlater å plassere barn i institusjoner, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?						
		Arna	88% (7)	13% (1)			100% (8)
		Bergenhus	75% (15)	25% (5)			100% (20)
		Fana	36% (5)	57% (8)	7% (1)		100% (14)
		Fyllingsdalen	60% (12)	40% (8)			100% (20)
		Laksevåg	70% (14)	20% (4)	10% (2)		100% (20)
		Åsane	75% (12)	25% (4)			100% (16)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	88% (21)	8% (2)	4% (1)		100% (24)
	Totalt 3.4.e. Unnlater å plassere barn i institusjoner, i saker der du mener dette burde vært gjort, på grunn av de økonomiske konsekvensene?		73% (95)	24% (32)	3% (4)		100% (131)
	3.4.f. Har klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader?	Arna	63% (5)	13% (1)	13% (1)	13% (1)	100% (8)
		Bergenhus	74% (14)	16% (3)	11% (2)		100% (19)
		Fana	18% (2)	45% (5)	36% (4)		100% (11)
		Fyllingsdalen	40% (8)	55% (11)	5% (1)		100% (20)
		Laksevåg	15% (3)	45% (9)	15% (3)	25% (5)	100% (20)
		Åsane	54% (7)	46% (6)			100% (13)
		Ytrebygda	67% (6)	33% (3)			100% (9)
		Årstad	52% (12)	35% (8)	13% (3)		100% (23)
	Totalt 3.4.f. Har klare føringer på å redusere institusjonsplasseringer for å redusere kostnader?		46% (57)	37% (46)	11% (14)	5% (6)	100% (123)
	3.4.g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med plasseringer utenfor hjemmet?	Arna			25% (2)	75% (6)	100% (8)
		Bergenhus			43% (9)	57% (12)	100% (21)
		Fana	6% (1)	12% (2)	65% (11)	18% (3)	100% (17)
		Fyllingsdalen		5% (1)	59% (13)	36% (8)	100% (22)
		Laksevåg		10% (2)	75% (15)	15% (3)	100% (20)
		Åsane			56% (9)	44% (7)	100% (16)
		Ytrebygda			33% (3)	67% (6)	100% (9)
		Årstad			44% (11)	56% (14)	100% (25)
	Totalt 3.4.g. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med plasseringer utenfor hjemmet?		1% (1)	4% (5)	53% (73)	43% (59)	100% (138)
Totalt 3			42% (1493)	28% (992)	20% (702)	11% (383)	100% (3570)
4	4.a. Har klare føringer på at barn over 18 år skal ut av barnevernet?	Arna	25% (2)	25% (2)	50% (4)		100% (8)
		Bergenhus	16% (3)	58% (11)	26% (5)		100% (19)
		Fana	18% (2)	45% (5)	27% (3)	9% (1)	100% (11)
		Fyllingsdalen	17% (3)	44% (8)	22% (4)	17% (3)	100% (18)
		Laksevåg	18% (4)	18% (4)	36% (8)	27% (6)	100% (22)
		Åsane	18% (3)	24% (4)	47% (8)	12% (2)	100% (17)
		Ytrebygda	67% (6)	11% (1)	22% (2)		100% (9)
		Årstad	27% (7)	46% (12)	23% (6)	4% (1)	100% (26)
	Totalt 4.a. Har klare føringer på at barn over 18 år skal ut av barnevernet?		23% (30)	36% (47)	31% (40)	10% (13)	100% (130)
	4.b. Opprettholder tiltak for barn over 18 år i fosterhjem når dette er tjenlig?	Arna			50% (4)	50% (4)	100% (8)
		Bergenhus		5% (1)	25% (5)	70% (14)	100% (20)
		Fana		9% (1)	73% (8)	18% (2)	100% (11)
		Fyllingsdalen		6% (1)	44% (8)	50% (9)	100% (18)
		Laksevåg		17% (2)	42% (5)	42% (5)	100% (12)
		Åsane			47% (9)	53% (10)	100% (19)
		Ytrebygda			33% (3)	67% (6)	100% (9)
		Årstad	4% (1)		25% (6)	71% (17)	100% (24)
	Totalt 4.b. Opprettholder tiltak for barn over 18 år i fosterhjem når dette er tjenlig?		1% (1)	4% (5)	40% (48)	55% (67)	100% (121)
	4.c. Opprettholder tiltak for barn over 18 år i institusjon når dette tjenlig?	Arna			57% (4)	43% (3)	100% (7)
		Bergenhus		5% (1)	35% (7)	60% (12)	100% (20)
		Fana		18% (2)	73% (8)	9% (1)	100% (11)
		Fyllingsdalen		11% (2)	44% (8)	44% (8)	100% (18)
		Laksevåg	7% (1)	33% (5)	40% (6)	20% (3)	100% (15)
		Åsane	6% (1)	6% (1)	35% (6)	53% (9)	100% (17)
		Ytrebygda		20% (2)	20% (2)	60% (6)	100% (10)
		Årstad	4% (1)		52% (13)	44% (11)	100% (25)
	Totalt 4.c. Opprettholder tiltak for barn over 18 år i institusjon når dette tjenlig?		2% (3)	11% (13)	44% (54)	43% (53)	100% (123)
	4.d. Opprettholder tiltak i hjemmet for barn over 18 år når dette er tjenlig?	Arna		25% (2)	63% (5)	13% (1)	100% (8)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Bergenhus		5% (1)	53% (10)	42% (8)	100% (19)
		Fana		36% (4)	64% (7)		100% (11)
		Fyllingsdalen	18% (3)	41% (7)	24% (4)	18% (3)	100% (17)
		Laksevåg	17% (3)	28% (5)	44% (8)	11% (2)	100% (18)
		Åsane	13% (2)	13% (2)	63% (10)	13% (2)	100% (16)
		Ytrebygda		13% (1)	50% (4)	38% (3)	100% (8)
		Årstad	4% (1)	9% (2)	61% (14)	26% (6)	100% (23)
	Totalt 4.d. Opprettholder tiltak i hjemmet for barn over 18 år når dette er tjenlig?		8% (9)	20% (24)	52% (62)	21% (25)	100% (120)
	4.e. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kapasitet?	Arna	57% (4)	43% (3)			100% (7)
		Bergenhus	50% (10)	45% (9)	5% (1)		100% (20)
		Fana	33% (4)	58% (7)	8% (1)		100% (12)
		Fyllingsdalen	59% (10)	41% (7)			100% (17)
		Laksevåg	50% (8)	31% (5)	19% (3)		100% (16)
		Åsane	56% (9)	38% (6)	6% (1)		100% (16)
		Ytrebygda	56% (5)	22% (2)	22% (2)		100% (9)
		Årstad	61% (14)	39% (9)			100% (23)
	Totalt 4.e. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kapasitet?		53% (64)	40% (48)	7% (8)		100% (120)
	4.f. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kompetanse?	Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)
		Bergenhus	75% (15)	25% (5)			100% (20)
		Fana	42% (5)	50% (6)	8% (1)		100% (12)
		Fyllingsdalen	65% (11)	35% (6)			100% (17)
		Laksevåg	67% (12)	28% (5)	6% (1)		100% (18)
		Åsane	56% (9)	38% (6)	6% (1)		100% (16)
		Ytrebygda	78% (7)	22% (2)			100% (9)
		Årstad	84% (21)	16% (4)			100% (25)
	Totalt 4.f. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av manglende kompetanse?		67% (84)	30% (38)	2% (3)		100% (125)
	4.g. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av de økonomiske konsekvensene?	Arna	43% (3)	43% (3)	14% (1)		100% (7)
		Bergenhus	63% (12)	26% (5)	11% (2)		100% (19)
		Fana	25% (3)	50% (6)	17% (2)	8% (1)	100% (12)
		Fyllingsdalen	29% (5)	53% (9)	12% (2)	6% (1)	100% (17)
		Laksevåg	37% (7)	16% (3)	37% (7)	11% (2)	100% (19)
		Åsane	44% (7)	38% (6)	19% (3)		100% (16)
		Ytrebygda	78% (7)	11% (1)	11% (1)		100% (9)
		Årstad	52% (12)	43% (10)	4% (1)		100% (23)
	Totalt 4.g. Unnlater å videreføre tiltak til barn over 18 år på grunn av de økonomiske konsekvensene?		46% (56)	35% (43)	16% (19)	3% (4)	100% (122)
	4.h. Overfører saker til sosialtjenesten i situasjoner der du mener at barneverntjenesten fortsatt burde tatt et ansvar?	Arna	43% (3)	57% (4)			100% (7)
		Bergenhus	47% (9)	47% (9)	5% (1)		100% (19)
		Fana	18% (2)	45% (5)	36% (4)		100% (11)
		Fyllingsdalen	28% (5)	50% (9)	17% (3)	6% (1)	100% (18)
		Laksevåg	22% (4)	50% (9)	28% (5)		100% (18)
		Åsane	53% (9)	35% (6)	12% (2)		100% (17)
		Ytrebygda	11% (1)	67% (6)	22% (2)		100% (9)
		Årstad	57% (13)	43% (10)			100% (23)
	Totalt 4.h. Overfører saker til sosialtjenesten i situasjoner der du mener at barneverntjenesten fortsatt burde tatt et ansvar?		38% (46)	48% (58)	14% (17)	1% (1)	100% (122)
	4.i. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med tiltak for barn over 18 år?	Arna		13% (1)	75% (6)	13% (1)	100% (8)
		Bergenhus		5% (1)	52% (11)	43% (9)	100% (21)
		Fana		8% (1)	75% (9)	17% (2)	100% (12)
		Fyllingsdalen	5% (1)	16% (3)	53% (10)	26% (5)	100% (19)
		Laksevåg	6% (1)	33% (6)	50% (9)	11% (2)	100% (18)
		Åsane		12% (2)	65% (11)	24% (4)	100% (17)
		Ytrebygda		20% (2)	20% (2)	60% (6)	100% (10)
		Årstad			52% (13)	48% (12)	100% (25)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
	Totalt 4.i. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at din barneverntjeneste arbeider godt med tiltak for barn over 18 år?		2% (2)	12% (16)	55% (71)	32% (41)	100% (130)
Totalt 4			27% (295)	26% (292)	29% (322)	18% (204)	100% (1113)
5	5.a. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av kapasitetsproblemer i bufetat?	Arna	13% (1)	50% (4)	38% (3)		100% (8)
		Bergenhus		25% (5)	50% (10)	25% (5)	100% (20)
		Fana		46% (6)	54% (7)		100% (13)
		Fyllingsdalen		25% (5)	55% (11)	20% (4)	100% (20)
		Laksevåg		32% (7)	50% (11)	18% (4)	100% (22)
		Åsane	33% (6)	39% (7)	28% (5)		100% (18)
		Ytrebygda	11% (1)	78% (7)		11% (1)	100% (9)
		Årstad	8% (2)	56% (14)	32% (8)	4% (1)	100% (25)
	Totalt 5.a. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av kapasitetsproblemer i bufetat?		7% (10)	41% (55)	41% (55)	11% (15)	100% (135)
	5.b. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av uenighet knyttet til faglig og juridisk kompetanse i Bufetat (fagteamene)?	Arna	25% (2)	50% (4)	25% (2)		100% (8)
		Bergenhus	26% (5)	63% (12)	5% (1)	5% (1)	100% (19)
		Fana	15% (2)	62% (8)	23% (3)		100% (13)
		Fyllingsdalen		40% (8)	55% (11)	5% (1)	100% (20)
		Laksevåg	20% (4)	50% (10)	25% (5)	5% (1)	100% (20)
		Åsane	39% (7)	50% (9)	11% (2)		100% (18)
		Ytrebygda	44% (4)	44% (4)	11% (1)		100% (9)
		Årstad	27% (7)	62% (16)	12% (3)		100% (26)
	Totalt 5.b. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av uenighet knyttet til faglig og juridisk kompetanse i Bufetat (fagteamene)?		23% (31)	53% (71)	21% (28)	2% (3)	100% (133)
	5.c. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av at vurderinger knyttet til økonomiske konsekvenser i for stor grad påvirker bufetats plasseringer av barn i institusjoner og utformingen av tiltakene rundt barnet?	Arna	14% (1)	71% (5)		14% (1)	100% (7)
		Bergenhus	6% (1)	22% (4)	56% (10)	17% (3)	100% (18)
		Fana		62% (8)	31% (4)	8% (1)	100% (13)
		Fyllingsdalen	5% (1)	32% (6)	37% (7)	26% (5)	100% (19)
		Laksevåg	10% (2)	33% (7)	19% (4)	38% (8)	100% (21)
		Åsane	28% (5)	56% (10)	11% (2)	6% (1)	100% (18)
		Ytrebygda	11% (1)	67% (6)	22% (2)		100% (9)
		Årstad	24% (6)	56% (14)	12% (3)	8% (2)	100% (25)
	Totalt 5.c. Ikke får de tiltakene det søkes om på grunn av at vurderinger knyttet til økonomiske konsekvenser i for stor grad påvirker bufetats plasseringer av barn i institusjoner og utformingen av tiltakene rundt barnet?		13% (17)	46% (60)	25% (32)	16% (21)	100% (130)
	5.d. Kommentar:	Åsane	100% (1)				100% (1)
	Totalt 5.d. Kommentar:		100% (1)				100% (1)
Totalt 5			15% (59)	47% (186)	29% (115)	10% (39)	100% (399)
6	6.a. Det barnevernfaglige arbeidet ved vårt kontor er tilfredsstillende.	Arna			38% (3)	63% (5)	100% (8)
		Bergenhus			33% (7)	67% (14)	100% (21)
		Fana			83% (15)	17% (3)	100% (18)
		Fyllingsdalen		9% (2)	55% (12)	36% (8)	100% (22)
		Laksevåg	8% (2)	12% (3)	60% (15)	20% (5)	100% (25)
		Åsane			67% (12)	33% (6)	100% (18)
		Ytrebygda			33% (3)	67% (6)	100% (9)
		Årstad			41% (11)	59% (16)	100% (27)
	Totalt 6.a. Det barnevernfaglige arbeidet ved vårt kontor er tilfredsstillende.		1% (2)	3% (5)	53% (78)	43% (63)	100% (148)
	6.b. Ved vårt kontor opplever vi et så sterkt press på å holde kostnadene nede, at barnevernloven ofte brytes.	Arna	71% (5)	29% (2)			100% (7)
		Bergenhus	79% (15)	21% (4)			100% (19)
		Fana	31% (5)	50% (8)	19% (3)		100% (16)
		Fyllingsdalen	60% (12)	35% (7)	5% (1)		100% (20)
		Laksevåg	39% (9)	52% (12)	9% (2)		100% (23)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Åsane	78% (14)	17% (3)	6% (1)		100% (18)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	69% (18)	31% (8)			100% (26)
	Totalt 6.b. Ved vårt kontor opplever vi et så sterkt press på å holde kostnadene nede, at barnevernloven ofte brytes.		62% (86)	33% (45)	5% (7)		100% (138)
	6.c. Ved vårt kontor fører manglende kapasitet til at vi ikke kan gjøre tilfredsstillende arbeid.	Arna		88% (7)	13% (1)		100% (8)
		Bergenhus	25% (5)	45% (9)	25% (5)	5% (1)	100% (20)
		Fana	22% (4)	6% (1)	56% (10)	17% (3)	100% (18)
		Fyllingsdalen	23% (5)	50% (11)	23% (5)	5% (1)	100% (22)
		Laksevåg	8% (2)	8% (2)	24% (6)	60% (15)	100% (25)
		Åsane	32% (6)	47% (9)	21% (4)		100% (19)
		Ytrebygda	22% (2)	22% (2)	22% (2)	33% (3)	100% (9)
		Årstad	12% (3)	38% (10)	42% (11)	8% (2)	100% (26)
	Totalt 6.c. Ved vårt kontor fører manglende kapasitet til at vi ikke kan gjøre tilfredsstillende arbeid.		18% (27)	35% (51)	30% (44)	17% (25)	100% (147)
	6.d. Ved vårt kontor er det regelmessig saker som vi ikke har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere.	Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)
		Bergenhus	45% (9)	40% (8)	10% (2)	5% (1)	100% (20)
		Fana	28% (5)	61% (11)	11% (2)		100% (18)
		Fyllingsdalen	24% (5)	57% (12)	14% (3)	5% (1)	100% (21)
		Laksevåg	29% (7)	63% (15)	8% (2)		100% (24)
		Åsane	42% (8)	58% (11)			100% (19)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	60% (15)	40% (10)			100% (25)
	Totalt 6.d. Ved vårt kontor er det regelmessig saker som vi ikke har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere.		42% (61)	50% (72)	6% (9)	1% (2)	100% (144)
	6.e. Flere barn som vår barneverntjeneste har kjennskap til, får ikke hjelp til rett tid.	Arna		86% (6)	14% (1)		100% (7)
		Bergenhus		72% (13)	22% (4)	6% (1)	100% (18)
		Fana		82% (14)	12% (2)	6% (1)	100% (17)
		Fyllingsdalen	5% (1)	48% (10)	38% (8)	10% (2)	100% (21)
		Laksevåg	5% (1)	55% (12)	27% (6)	14% (3)	100% (22)
		Åsane	21% (4)	63% (12)	16% (3)		100% (19)
		Ytrebygda	50% (5)	20% (2)	20% (2)	10% (1)	100% (10)
		Årstad	18% (4)	59% (13)	23% (5)		100% (22)
	Totalt 6.e. Flere barn som vår barneverntjeneste har kjennskap til, får ikke hjelp til rett tid.		11% (15)	60% (82)	23% (31)	6% (8)	100% (136)
	6.f. Hensynet til kostnader er langt mer styrende for våre beslutninger i dag, enn for kun få år tilbake.	Arna	29% (2)	29% (2)	29% (2)	14% (1)	100% (7)
		Bergenhus	21% (3)	64% (9)	14% (2)		100% (14)
		Fana	20% (2)	40% (4)	30% (3)	10% (1)	100% (10)
		Fyllingsdalen	37% (7)	42% (8)	16% (3)	5% (1)	100% (19)
		Laksevåg	19% (3)	38% (6)	44% (7)		100% (16)
		Åsane	69% (11)	19% (3)	13% (2)		100% (16)
		Ytrebygda	56% (5)	44% (4)			100% (9)
		Årstad	45% (10)	55% (12)			100% (22)
	Totalt 6.f. Hensynet til kostnader er langt mer styrende for våre beslutninger i dag, enn for kun få år tilbake.		38% (43)	42% (48)	17% (19)	3% (3)	100% (113)
	6.g. Ved vårt kontor tilsidesettes ofte barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.	Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)
		Bergenhus	63% (12)	37% (7)			100% (19)
		Fana	38% (6)	50% (8)	13% (2)		100% (16)
		Fyllingsdalen	50% (11)	41% (9)	9% (2)		100% (22)
		Laksevåg	35% (7)	55% (11)	10% (2)		100% (20)
		Åsane	72% (13)	22% (4)	6% (1)		100% (18)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	76% (19)	20% (5)	4% (1)		100% (25)
	Totalt 6.g. Ved vårt kontor tilsidesettes ofte barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.		58% (80)	36% (49)	6% (8)		100% (137)
	6.h. Jeg opplever ofte å måtte sette til side	Arna	50% (4)	50% (4)			100% (8)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
	egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.						
		Bergenhus	68% (13)	32% (6)			100% (19)
		Fana	24% (4)	53% (9)	24% (4)		100% (17)
		Fyllingsdalen	59% (13)	32% (7)	9% (2)		100% (22)
		Laksevåg	48% (11)	39% (9)	13% (3)		100% (23)
		Åsane	78% (14)	17% (3)	6% (1)		100% (18)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	77% (20)	19% (5)	4% (1)		100% (26)
	Totalt 6.h. Jeg opplever ofte å måtte sette til side egne barnevernfaglige vurderinger på grunn av økonomi.		61% (87)	31% (44)	8% (11)		100% (142)
	6.i. Jeg har fått beskjed om å endre saksframstillinger og faglige vurderinger fordi de innebærer for kostbare tiltak.						
		Arna	86% (6)		14% (1)		100% (7)
		Bergenhus	83% (15)	17% (3)			100% (18)
		Fana	65% (11)	35% (6)			100% (17)
		Fyllingsdalen	72% (13)	22% (4)	6% (1)		100% (18)
		Laksevåg	75% (18)	17% (4)	8% (2)		100% (24)
		Åsane	88% (14)	13% (2)			100% (16)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	75% (18)	21% (5)	4% (1)		100% (24)
	Totalt 6.i. Jeg har fått beskjed om å endre saksframstillinger og faglige vurderinger fordi de innebærer for kostbare tiltak.		77% (103)	19% (25)	4% (5)		100% (133)
	6.j. Ved vårt kontor har barnevernkonsulenter blitt fratatt saksansvar fordi de har foreslått for kostbare tiltak.						
		Arna	100% (7)				100% (7)
		Bergenhus	93% (13)	7% (1)			100% (14)
		Fana	86% (12)	14% (2)			100% (14)
		Fyllingsdalen	84% (16)	11% (2)	5% (1)		100% (19)
		Laksevåg	90% (19)	10% (2)			100% (21)
		Åsane	100% (13)				100% (13)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	91% (21)	9% (2)			100% (23)
	Totalt 6.j. Ved vårt kontor har barnevernkonsulenter blitt fratatt saksansvar fordi de har foreslått for kostbare tiltak.		92% (110)	8% (9)	1% (1)		100% (120)
	6.k. Jeg har blitt fratatt saksansvar fordi jeg har foreslått for kostbare tiltak.						
		Arna	100% (7)				100% (7)
		Bergenhus	94% (15)	6% (1)			100% (16)
		Fana	94% (16)	6% (1)			100% (17)
		Fyllingsdalen	83% (15)	6% (1)	6% (1)	6% (1)	100% (18)
		Laksevåg	91% (21)	9% (2)			100% (23)
		Åsane	100% (14)				100% (14)
		Ytrebygda	100% (9)				100% (9)
		Årstad	96% (23)	4% (1)			100% (24)
	Totalt 6.k. Jeg har blitt fratatt saksansvar fordi jeg har foreslått for kostbare tiltak.		94% (120)	5% (6)	1% (1)	1% (1)	100% (128)
	6.l. Ved vårt kontor tar vi så mye hensyn til økonomi, at hensynet til barnets beste ofte tilsidesettes.						
		Arna	63% (5)	38% (3)			100% (8)
		Bergenhus	85% (17)	15% (3)			100% (20)
		Fana	53% (9)	47% (8)			100% (17)
		Fyllingsdalen	71% (15)	19% (4)	5% (1)	5% (1)	100% (21)
		Laksevåg	63% (15)	33% (8)	4% (1)		100% (24)
		Åsane	94% (15)	6% (1)			100% (16)
		Ytrebygda	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Årstad	84% (21)	16% (4)			100% (25)
	Totalt 6.l. Ved vårt kontor tar vi så mye hensyn til økonomi, at hensynet til barnets beste ofte tilsidesettes.		75% (105)	23% (32)	1% (2)	1% (1)	100% (140)
	6.m. Terskelen for å iverksette hjelpetiltak er høyere i dag enn for kun få år tilbake.						
		Arna	33% (2)	50% (3)	17% (1)		100% (6)
		Bergenhus	54% (7)	38% (5)	8% (1)		100% (13)
		Fana	36% (4)	36% (4)	27% (3)		100% (11)
		Fyllingsdalen	12% (2)	59% (10)	24% (4)	6% (1)	100% (17)
		Laksevåg	23% (3)	23% (3)	38% (5)	15% (2)	100% (13)
		Åsane	57% (8)	43% (6)			100% (14)
		Ytrebygda	40% (4)	40% (4)	20% (2)		100% (10)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
		Årstad	38% (8)	52% (11)	10% (2)		100% (21)
	Totalt 6.m. Terskelen for å iverksette hjelpetiltak er høyere i dag enn for kun få år tilbake.		36% (38)	44% (46)	17% (18)	3% (3)	100% (105)
	6.n. Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet er høyere i dag enn for kun få år tilbake.						
		Arna		33% (2)	50% (3)	17% (1)	100% (6)
		Bergenhushus	42% (5)	42% (5)	17% (2)		100% (12)
		Fana	42% (5)	42% (5)	17% (2)		100% (12)
		Fyllingsdalen	6% (1)	33% (6)	44% (8)	17% (3)	100% (18)
		Laksevåg	7% (1)	36% (5)	43% (6)	14% (2)	100% (14)
		Åsane	13% (2)	53% (8)	27% (4)	7% (1)	100% (15)
		Ytrebygda	20% (2)	50% (5)	30% (3)		100% (10)
		Årstad	20% (4)	65% (13)	10% (2)	5% (1)	100% (20)
	Totalt 6.n. Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet er høyere i dag enn for kun få år tilbake.		19% (20)	46% (49)	28% (30)	7% (8)	100% (107)
	6.o. Terskelen for å iverksette hjelpetiltak i dag er for høy i forhold til barn og familiers behov for hjelp.						
		Arna	25% (2)	63% (5)		13% (1)	100% (8)
		Bergenhushus	45% (9)	50% (10)	5% (1)		100% (20)
		Fana	35% (6)	47% (8)	12% (2)	6% (1)	100% (17)
		Fyllingsdalen	20% (4)	60% (12)	15% (3)	5% (1)	100% (20)
		Laksevåg	32% (7)	36% (8)	27% (6)	5% (1)	100% (22)
		Åsane	76% (13)	24% (4)			100% (17)
		Ytrebygda	40% (4)	60% (6)			100% (10)
		Årstad	42% (10)	38% (9)	21% (5)		100% (24)
	Totalt 6.o. Terskelen for å iverksette hjelpetiltak i dag er for høy i forhold til barn og familiers behov for hjelp.		40% (55)	45% (62)	12% (17)	3% (4)	100% (138)
	6.p. Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet i dag er for høy i forhold til de forholdene som utsatte barn lever under.						
		Arna		88% (7)		13% (1)	100% (8)
		Bergenhushus	15% (3)	50% (10)	30% (6)	5% (1)	100% (20)
		Fana	24% (4)	29% (5)	35% (6)	12% (2)	100% (17)
		Fyllingsdalen		43% (9)	43% (9)	14% (3)	100% (21)
		Laksevåg	14% (3)	32% (7)	41% (9)	14% (3)	100% (22)
		Åsane	26% (5)	37% (7)	32% (6)	5% (1)	100% (19)
		Ytrebygda	20% (2)	60% (6)	20% (2)		100% (10)
		Årstad	13% (3)	63% (15)	21% (5)	4% (1)	100% (24)
	Totalt 6.p. Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet i dag er for høy i forhold til de forholdene som utsatte barn lever under.		14% (20)	47% (66)	30% (43)	9% (12)	100% (141)
	6.q. Flere barn i vår bydel får tiltak for en kortere periode enn det jeg mener er faglig forsvarlig.						
		Arna	13% (1)	88% (7)			100% (8)
		Bergenhushus	59% (10)	29% (5)	12% (2)		100% (17)
		Fana	42% (5)	42% (5)	17% (2)		100% (12)
		Fyllingsdalen	21% (4)	68% (13)	5% (1)	5% (1)	100% (19)
		Laksevåg	36% (8)	50% (11)	14% (3)		100% (22)
		Åsane	57% (8)	36% (5)	7% (1)		100% (14)
		Ytrebygda	33% (3)	44% (4)	22% (2)		100% (9)
		Årstad	61% (14)	30% (7)	9% (2)		100% (23)
	Totalt 6.q. Flere barn i vår bydel får tiltak for en kortere periode enn det jeg mener er faglig forsvarlig.		43% (53)	46% (57)	10% (13)	1% (1)	100% (124)
	6.r. Ved vårt kontor kommer vi tidlig inn med forebyggende tiltak til utsatte barn og familier.						
		Arna			100% (8)		100% (8)
		Bergenhushus	5% (1)	30% (6)	55% (11)	10% (2)	100% (20)
		Fana	11% (2)	39% (7)	44% (8)	6% (1)	100% (18)
		Fyllingsdalen	10% (2)	50% (10)	30% (6)	10% (2)	100% (20)
		Laksevåg	18% (4)	59% (13)	18% (4)	5% (1)	100% (22)
		Åsane	11% (2)	50% (9)	33% (6)	6% (1)	100% (18)
		Ytrebygda	11% (1)	22% (2)	33% (3)	33% (3)	100% (9)
		Årstad		24% (6)	76% (19)		100% (25)
	Totalt 6.r. Ved vårt kontor kommer vi tidlig inn med forebyggende tiltak til utsatte barn og familier.		9% (12)	38% (53)	46% (65)	7% (10)	100% (140)
	6.s. Ved vårt kontor henviser vi raskt barnet til andre etater dersom barneverntjenesten	Arna		14% (1)	71% (5)	14% (1)	100% (7)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
	ikke kan hjelpe barnet.	Bergenhushus			70% (14)	30% (6)	100% (20)
		Fana			67% (12)	33% (6)	100% (18)
		Fyllingsdalen		37% (7)	53% (10)	11% (2)	100% (19)
		Laksevåg	9% (2)	5% (1)	77% (17)	9% (2)	100% (22)
		Åsane		12% (2)	65% (11)	24% (4)	100% (17)
		Ytrebygda		11% (1)	56% (5)	33% (3)	100% (9)
		Årstad	4% (1)	4% (1)	80% (20)	12% (3)	100% (25)
	Totalt 6.s. Ved vårt kontor henviser vi raskt barnet til andre etater dersom barneverntjenesten ikke kan hjelpe barnet.		2% (3)	9% (13)	69% (94)	20% (27)	100% (137)
7	7.a. Vi har ingen særskilte utfordringer, men vi kan generelt forbedre oss.	Arna	100% (3)				100% (3)
		Bergenhushus	83% (10)	17% (2)			100% (12)
		Fana	100% (2)				100% (2)
		Fyllingsdalen	100% (7)				100% (7)
		Laksevåg	20% (1)	80% (4)			100% (5)
		Åsane	44% (4)	44% (4)	11% (1)		100% (9)
		Ytrebygda	100% (3)				100% (3)
		Årstad	60% (3)	40% (2)			100% (5)
	Totalt 7.a. Vi har ingen særskilte utfordringer, men vi kan generelt forbedre oss.		72% (33)	26% (12)	2% (1)		100% (46)
	7.b. Vi har manglende kompetanse i forhold til sakenes kompleksitet.	Arna	67% (2)	33% (1)			100% (3)
		Bergenhushus	100% (1)				100% (1)
		Fana	100% (1)				100% (1)
		Fyllingsdalen	100% (5)				100% (5)
		Laksevåg	67% (2)	33% (1)			100% (3)
		Åsane	100% (6)				100% (6)
		Ytrebygda	50% (1)	50% (1)			100% (2)
		Årstad	100% (2)				100% (2)
	Totalt 7.b. Vi har manglende kompetanse i forhold til sakenes kompleksitet.		87% (20)	13% (3)			100% (23)
	7.c. Vi har få muligheter til opplæring/videreutdanning/kompetanseutvikling.	Arna	100% (4)				100% (4)
		Bergenhushus	100% (4)				100% (4)
		Fana	100% (11)				100% (11)
		Fyllingsdalen	100% (2)				100% (2)
		Laksevåg	75% (6)	25% (2)			100% (8)
		Åsane	57% (4)	43% (3)			100% (7)
		Ytrebygda	100% (1)				100% (1)
		Årstad	80% (4)	20% (1)			100% (5)
	Totalt 7.c. Vi har få muligheter til opplæring/videreutdanning/kompetanseutvikling.		86% (36)	14% (6)			100% (42)
	7.d. Vi er for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene.	Arna	100% (4)				100% (4)
		Bergenhushus	100% (14)				100% (14)
		Fana	100% (15)				100% (15)
		Fyllingsdalen	100% (5)				100% (5)
		Laksevåg	100% (26)				100% (26)
		Åsane	100% (6)				100% (6)
		Ytrebygda	100% (8)				100% (8)
		Årstad	96% (22)	4% (1)			100% (23)
	Totalt 7.d. Vi er for få ansatte i forhold til arbeidsoppgavene.		99% (100)	1% (1)			100% (101)
	7.e. Vektleggingen på økonomi overskygger faglig utvikling og diskusjoner.	Arna	100% (1)				100% (1)
		Bergenhushus		100% (1)			100% (1)
		Fana	100% (2)				100% (2)
		Fyllingsdalen	100% (1)				100% (1)
		Laksevåg	100% (3)				100% (3)
		Åsane		100% (1)			100% (1)
		Årstad	100% (1)				100% (1)
	Totalt 7.e. Vektleggingen på økonomi overskygger faglig utvikling og diskusjoner.		80% (8)	20% (2)			100% (10)
	7.f. Vi er ikke riktig organisert i forhold til	Bergenhushus	100% (1)				100% (1)

Tema	Spørsmål	Bydel	ANDEL (antall) SVAR PER SVARKATEGORI				Totalt
			Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	
	oppgavene som skal løses.	Fana	100% (3)				100% (3)
		Fyllingsdalen	50% (1)	50% (1)			100% (2)
		Laksevåg	100% (6)				100% (6)
		Årstad	100% (3)				100% (3)
	Totalt 7.f. Vi er ikke riktig organisert i forhold til oppgavene som skal løses.		93% (14)	7% (1)			100% (15)
	7.g. Økonomi vektlegges i uforsvarlig stor grad når beslutninger fattes i enkeltsaker.	Arna	100% (1)				100% (1)
		Fana	100% (3)				100% (3)
		Laksevåg	100% (2)				100% (2)
		Åsane		100% (1)			100% (1)
	Totalt 7.g. Økonomi vektlegges i uforsvarlig stor grad når beslutninger fattes i enkeltsaker.		86% (6)	14% (1)			100% (7)
	7.h. De interne samarbeidsforholdene er vanskelige ved vårt kontor.	Bergenhushus	100% (1)				100% (1)
		Fana	100% (2)				100% (2)
		Fyllingsdalen	100% (1)				100% (1)
		Laksevåg	100% (1)				100% (1)
		Åsane	100% (2)				100% (2)
		Årstad	100% (1)				100% (1)
	Totalt 7.h. De interne samarbeidsforholdene er vanskelige ved vårt kontor.		100% (8)				100% (8)
	7.i. Samarbeidet med bydelens ledelse er vanskelig.	Fyllingsdalen	100% (1)				100% (1)
		Laksevåg		100% (1)			100% (1)
		Åsane	100% (2)				100% (2)
	Totalt 7.i. Samarbeidet med bydelens ledelse er vanskelig.		75% (3)	25% (1)			100% (4)
	7.j. Samarbeidet med Buf-etat fungerer ikke godt nok.	Bergenhushus	100% (14)				100% (14)
		Fana		100% (1)			100% (1)
		Fyllingsdalen	93% (13)	7% (1)			100% (14)
		Laksevåg	88% (7)	13% (1)			100% (8)
		Åsane	100% (1)				100% (1)
		Årstad	100% (4)				100% (4)
	Totalt 7.j. Samarbeidet med Buf-etat fungerer ikke godt nok.		93% (39)	7% (3)			100% (42)
	7.k. Vi mangler relevante lokale tiltak.	Arna	100% (3)				100% (3)
		Bergenhushus	89% (8)	11% (1)			100% (9)
		Fana	100% (3)				100% (3)
		Fyllingsdalen	92% (11)	8% (1)			100% (12)
		Laksevåg	100% (5)				100% (5)
		Åsane	100% (7)				100% (7)
		Ytrebygda	100% (5)				100% (5)
		Årstad	86% (6)	14% (1)			100% (7)
	Totalt 7.k. Vi mangler relevante lokale tiltak.		94% (48)	6% (3)			100% (51)
	7.l. Vi har ikke gode nok saksbehandlings- og forvaltningsrutiner.	Arna	50% (1)	50% (1)			100% (2)
		Fana	100% (2)				100% (2)
		Fyllingsdalen	75% (3)	25% (1)			100% (4)
		Laksevåg	100% (3)				100% (3)
		Åsane	100% (2)				100% (2)
		Ytrebygda	100% (2)				100% (2)
		Årstad	100% (3)				100% (3)
	Totalt 7.l. Vi har ikke gode nok saksbehandlings- og forvaltningsrutiner.		89% (16)	11% (2)			100% (18)
Totalt			90% (331)	10% (35)	0% (1)		100% (367)

Vedlegg 4

Øvrige funn fra spørreskjemaundersøkelsen

Barneverntjenestens samarbeid med statlig regionalt barnevern⁸⁴

Påstander	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Totalt
Vår barneverntjeneste er tidlig ute med å drøfte og avklare valg av tiltak i de tilfellene vi trenger tiltak fra statlig regionalt barnevern.	1 % (1)	9 % (13)	61 % (84)	28 (39)	100 % (137)
Tilgjengeligheten til fagteamene har blitt bedre de siste årene.	13 % (14)	26 % (29)	39 % (43)	23 % (25)	100 % (111)
I min barneverntjeneste har vi opparbeidet god intern kompetanse, og vi trenger ikke fagteamets vurderinger	11 % (14)	27 % (35)	43 % (57)	20 % (26)	100 % (132)
For barneverntjenesten har fagteam ført til en byråkratisering av søknadsprosedyrene.	11 (13)	22 (26)	34 % (41)	33 (39)	100 (119)
Ved mitt barnevernkontor har vi, etter innføringen av ny betalingsordning i løpet av sommeren 2007, brukt mye tid på å diskutere med statlig regionalt barnevern om hvem som skal betale (og hvor mye aktørene skal betale) for ulike tiltak.	16 (15)	40 % (38)	34 (32)	11 % (10)	100 % (95)

⁸⁴ For data på bydelsnivå, se vedlegg 3, spørsmål 6.t, 6.u, 6.v, 6.w og 6.x.

Terskler for tiltak⁸⁵

Påstander:	Meget liten grad	Ganske liten grad	Ganske stor grad	Meget stor grad	Total
6.m) Terskelen for å iverksette hjelpetiltak er høyere i dag enn for kun få år tilbake.	36 % (38)	44 % (46)	17 % (18)	3 % (3)	100 % (105)
6.o) Terskelen for å iverksette hjelpetiltak i dag er for høy i forhold til barn og familiers behov for hjelp.	40 % (55)	45 % (62)	12 % (17)	3 % (4)	100 % (138)
6.n) Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet er høyere i dag enn for kun få år tilbake.	19 % (20)	46 % (49)	28 % (30)	7 % (8)	100 % (107)
6.p) Terskelen for å plassere barn utenfor hjemmet i dag er for høy i forhold til de forholdene som utsatte barn lever under.	14 % (20)	47 % (66)	30 % (43)	9 % (12)	100 % (141)
6.q) Flere barn i vår bydel får tiltak for en kortere periode enn det jeg mener er faglig forsvarlig	43 % (53)	46 % (57)	10 % (13)	1 % (1)	100 % (124)

⁸⁵ For bydelsvise funn, se vedlegg 3, spørsmål 6.m, 6.n, 6.o, 6.p og 6.q.

BERGEN KOMMUNE

Byrådsavdeling for helse og omsorg

Intern korrespondanse

Saksnr.: 200603364-10

Saksbehandler: ALHO

Emnekode: REV-1262

Til: Kommunerevisjonen felles v/ Rita Dora
Olsen

Fra: Kommunaldirektør Finn Strand

Dato: 20. november 2008

Forvaltningsrevisjon av økonomi, kapasitet og kostnader i barneverntjenesten

Byrådsavdeling for helse og omsorg har mottatt oppdatert utkast til revisjonsrapport "Forvaltningsprosjektet økonomi, kapasitet og kompetanse i barneverntjenesten" datert 10.11.08.

Revisjonsrapporten er gjennomgått og vi har ingen merknader til innholdet.

Byrådsavdeling arbeider kontinuerlig med videreutvikling av barneverntjenesten både innenfor kompetansefeltet og strategier knyttet til arbeidsbelastning. Spesielt vil vi nevne at det nå er under behandling en plan for bedring av rekrutterings- og kompetansesituasjonen, jfr. Byrådssak 432/08 som skal behandles av bystyret. I tillegg ble bemanning styrket gjennom omfordeling av budsjett 2008. Dette arbeidet videreføres i 2009.

Finn Strand
kommunaldirektør